Coll. Rom. Soc. Jesu

ספר דקדוק חברו

ר' משה קמחי ׃ עם פירוש הרבי אליהו
הלוי אשכנזי ׃

ונדפס פה בעיר באזיל בשנת חמשת א
אלפים ומאתים ותשעים ואחת ל
לבריאת העולם בירח אדר ׃

CVM GRATIA
& priuilegio.

אמר בנימין בר יהודה׳ בראותי ס
ספרי המדקדקים אשר אתנו
אינם כי אם על השמות והמלות ות
והפועלים וקצתם על התנועות וגם
באלה לא האריכו רק על הפועלים אך ב
בקולות אשר בכח האדם להוציאם מג
מגרונו ומפיו ולמה היו האותיות כ״ב ב
במספר לא פחות ולא יותר ולמה היתה
קריאתם בזה הקול ולא בזולתה לא ראיתי
בהם ספר מחובר מספיק למעיינים ועל
כן אלה מלמדים בלו ימיהם בלי תועלת
כי אין להם יסוד כמו הבית הנבנה על ע
עפר הארץ מבלי יסוד במהרה יפול אמ
אמנם המלמד החכם ילמד לנער הא
האותיות אשר יסוד הלשון ואחר כך ח
חבורם ומשם יפרד והיו לשלשה רא
ראשים והם השמות והמלות והפועלים
ועתה אתחיל ואומר כי ברא ה׳ לכל נפש
חיה ריאה ספוגית להוציא מן הגוף הרוח
החם וישאפו האויר הקר דרך הגרון בלי
כוונה וזה ידמה לנפיחת מפוח שמכנסת
ומוציאה רוח מבלי צעקה והשמעת ה
הקול : עוד ברא להם השם גרון
בעל פנימות דומות לטבעות ובריח ק
קשה במישושו להשמיע קול וצעקה ו

ישלא יסתם כמו הושט כי אז ימות בלי
ספק להעדר הנשימה · והקול הזה
ידמוה לקול שופר והצוצרות ופעמון ה
הלא תראה כלוחקך גרון האווז אחרי מ
מותו גם הוא ישמיע קול לקושי מי
מישושו והקול הזה צריך כוונה ורצון
ובלעדם לא ישמע קול רק יציאת רוח ל
לבד ועם כל זה לא יבינהו שומע כי אי
אינינו רק צעקה לבד עד שיתחכנו בכלי
הדבור המחתכים הקול היוצא מהגרון כ
כאשר אבאר · ובזה הקול ישתוו קצת
בעלי חיים בבהמות חיות ועופות :

עוד נפח השם במין האדם לבדו נשמת
רוח חיים באפיו למען תהיה בו רוח ממ
ממלא ר"ל כח המדבר והכח הזה עיקר ב
נפשו ר"ל מחשבות לבו וסופו בכלי הד
הדבור שהם הגרון והלשון והשינים ו
והחיך והשפתיים וגם המטעימים הקול
ההוא התחלתו בריאה ועובר דרך הגרון ו
ומחתכים אותו וזה הכח והתהוד צריך ה
דעת והכמה ובלעדם לא תמצא בשאר ב
בעלי חיים אעפ"י שנבראו להם כלי הד
הדבור לא רצה השם שתהיה בהם רוח
ממלא כי לא נפח נשמת חיים באפיהם ל
לבלתי הצטרכם אליה לתקון עניניהם :

ואחר חתוך הקול בכלים יוכנו האותיות נ
נפרדות כפי מוצא הקול והתוכו כי אם י
יבריח גרונו לבד ויפתחנו ישמעו ממנו
הקולות משונות פעם אה״ ופעם הא״ פעם
עא״ מבלי שאר עזרת שאר כלי הדבור ·
והתחתונה שבכולן אה״ והיא סמוכה לר
לריאה ואיננה צריכה לכלי אחר רק עזר
מעט מהגרון ועלית הא״ ועלית הא״
ועליונה עא והוא בראש הגרון ולכל אחת
מאלה הושם במכתב להורות עליה ואלו
הם אהח״ע בגרון · וכן גיכ״ק בחיך דטלנ״ת
בלשון זסשר״ץ בשינים בו״מת בש״
בשפתים כאשר אמר בעל ספר יצירה ·
עשרים ושתים אותיות חקוקות בקול ח
חצובות ברוח קבועות בפה בחמש מק
מקומות אחעה בומת גיכק · דטלנת
זסשרץ ולא אאריך בביאורם כי האריכו
בהם אנשי זולתי · ואין כח באדם ל
להוציא קול מחותך בלתי דומה לאלו ה
הקולות כב״ ובעבור זה היו האותיות כב״
כפי המספר מהקולות המחותכים אשר
יכולת האדם להוציאם מפיו לא פחות
ולא יותר · ולכן מי שלא יוכל לחתך כ
בכליו כב״ קולות הנזכרים נקרא כבד פה ו
וכבד לשון ועמק שפה והכן בעצמך

וכל קול שזכרנו יוכל אדם להשמיעו ב
כשבע הנועות כי אם יפתח אדם פיהו
ויצעק יובן מקולו אה̃ ואם יקמצנו ב
בפתיחה מעט ישמע מקולו אי̇ ואם י
יסגירנו ישמע ממנו אי ואם יקמוץ
שפתיו הרבה ישמע או̇ וכן בקמץ .ג
גדול ובקטן ופתח קטן אשר הם שבע הנ
הנועות· ויש הנועות אחרות והם מ
מורכבים מאלה ומשרתים אותם · וכן כל
העשרים ושתים אותיות̃ יוכל אדם לה
להוציאם מפיו כשבע הנועות כי לכן ק
קראו תנועות כי הם סבות התנועע האות
והן מניעין אותה ׃
ויש לך לדעת כי השבא לא הקרא תנועה
רק היא משרת את התנועות· ותחת קמץ
הוא חסר החולם ומצאתיו בכל האותיות
אמנם החטף פתח וחטף כגול לא ימ
ימצאו רק תחת אותיות אחה̃ע לבד מע
מעטים שלא ישתנו כמו יהמול יחמור
וכשיהיו שני שבאין יחד ישתנה ה
השבא לפתח כמו יעמדו ׃
עוד ימצאו שבע אותיות שיוכל האדם ל
להוציא כל אחת בשני קולות משונות נ
נוטות מעט זו מזו והם בג̃ גד̃ כפ̃ פפ̃
רת̃ תת̃ שהם פעמים דגושות ופעמים

רפות ; גם לדעת כי אותיות
יהו״א הם אותיות הנוח והיסוד ; בג״ד
כפר״ת הם נקראות אותיות כפולות חזקות
ורפות כאשר אמר בעל ספר יצירה · ע
עשרים ושתים אותיות יסוד שלש אמ
אמות שבע כפולות שתים עשרה פש
פשוטות ! עוד חלקם לשלשה
חלקים לאחדים ולעשרות ולמאות · א
אבגדהו״זחט בכלל החשבון האחדים אבל
יכלמנס״עפצ בכלל חשבון העשרות קר״שת
דםן״זת בכלל חשבון המאות ; נמצא
עתה כי התחלת הדבור במחשבת הלב ומת
שהלב חושב יוצא לריאה דרך הסמפון
היוצא לריאה ואחר כך בנפח הריאה ושׁ
ושניית בזעקת הגרון ושלישיתה בכלי
הדבור ורביעיתה בהתחברות האותיות א
אחת אל אחת והמשיתה התחברות המ
המלות הנפרדות יתהיוה מחבורם הא
האומר והסיפור ואז יובן כוונת המדבר
ומחשבתו ; אמר המחבר
נשלם חפצי לבאר מה שבבר ראיתי כי ה
הצורך למתחילים בעיון ספרי המדקדקי׳
והם לא חששו לדבר בהם בארוכה יען
שחשבו כי אין צורך לזכרם ודברו בהם
דרך קצרה· אמנם אני ראיתי במקומינו

הצורך בהם לבן הצעירי לבבי לחוביהם ב
כפי דעתי הקצרה והבנתי המעוטה וזאת
ההקדמות צריך ללמוד התחלה כל הבא ל
לדרוש ספרי המדקדקים והבנתם כי הוא
התחלת המבטא ויסודתו · ואחר כן
יעתיקוהו מזה אל הספרים המחוברים ב
בדקדוק הלשון ולצחותו ואז ישמעו א
אזניו מה שיוציא מפיו ולא ייגע לריק·
אך יבינהו מהרה בעזרת השם יתעלה :

זבשטיינוס

מונשטר :

ואני משביע כל קורא בזה ספר וימצא
בו שגיאה אחת או רבות בפרטיו ידינני
לכף זכות ולא יוכיחני בחרונו ובאפו אבל
יחשוב כי אני אדם ועל כן אוכל לשגוא
כמו שאר בני אדם כי לא למדתי חכמת
ודעת קדושים וגם בער אנכי מאיש ומ
ומעט בינת אדם לי ומה אשר אלהים י
יתברך שם בידי ברצון ובלב טוב אלמד
את אחרים בעוד אני אחיה על הארץ :

בריך רחמנא דסייען :

עשינו בספר הזה הקטן שתים ראשיות
אחת לפנים ואחרת לאחור כדי בלשון ר
רומיים תהיה תחילה הגונה וגם ל
לשון הקודש יתחיל במקום
ראוי לו · זה מימין
וזה משמאל:

דִקְדוּק מֹשֶׁה קִמְחִי A'

מַהֲלַךְ שְׁבִילֵי הַדַּעַת קִרְבַת מְלִיצַת ת א
חָכְמַת יִתְרוֹן לְהָבִין דַּרְכֵי לְשׁוֹן תכ
הַקֹּדֶשׁ׃ כִּי הֵם שְׁלֹשָׁה שֵׁם׳ מִלָּה׳ פּוֹעַל
הַשֵּׁם נֶחְלַק לְאַרְבָּעָה חֲלָקִים׳ שֵׁם הָעֶצֶם
שֵׁם הַמִּסְפָּר׳ שֵׁם הַתּוֹאַר׃

הַשֵּׁם׳ אֶרֶץ׳ שָׁמַיִם׳ רֶשֶׁא׳ עֵשֶׂב׳ שֶׁמֶשׁ׳ י
יָרֵחַ׳ לֶחֶם׳ בָּשָׂר׳ יַיִן׳ מַיִם׳ רֹאשׁ׳ רֶגֶל׳ אֹזֶן׳
עַיִן׳ נֶפֶשׁ׳ רוּחַ׳ נְשָׁמָה׳ הֵם וְכָל דּוֹמֵיהֶם ש
שֶׁהֵם סִימָן לִקְרִיאַת דָּבָר נִקְרָאִים שֵׁם ת B
הָעֶצֶם׃

וְשֵׁם הַתּוֹאַר׳ צַדִּיק׳ רָשָׁע׳ גָּדוֹל׳ קָטֹן׳ עֶבֶד׳
מֶלֶךְ׳ שַׂר׳ נָגִיד׳ וְכָל שֵׁם שֶׁהוּא מְתוֹאָר מ
מִדָּבָר אַחֵר נִקְרָא שֵׁם תּוֹאַר׃

וְשֵׁם הַיַּחַס׳ יִשְׂרְאֵלִי׳ עִבְרִי׳ מִצְרִי׳ אֲדוֹמִי׳
בֵּית הַלַּחְמִי׃

שֵׁם הַמִּסְפָּר׳ אֶחָד׳ שְׁנַיִם׳ שְׁלֹשָׁה׳ אַרְבָּעָה
חֲמִשָּׁה׳ עֲשָׂרָה׳ מֵאָה׳ אֶלֶף׳ רִבּוֹא׃

b

A ה מלה היא אשר אין לה טעם כמו אר·
רק·גם·כי כה·אשר·את·על·עם·למען
בעבור;

ה פועל: הפעלים והבינונים הפשוטים
והמורכבים;

פעל עבר שלא לנכח לזכר פעל ולנקבה
פעלה לרבים ולרבות פעלו: לנכח המדבר
לזכר פעלת ולנקבה פעלת· ולרבים הזכ
הזכרים פעלתם· ולנקבות רבות פעלתן: ל
B למדבר בעדו לזכר ולנקבה פעלתי· לרב
לרבים ולרבות פעלנו;

העתיד; סימן אותיות המדברות לעתיד
אותן המדבר בעבור עצמו לעתיד לזכר
ולנקבה אפעל; לנסתר זכר שלא לנכח יפע
יפעל; לזכר לנכח תפעל· ולנקבה שלא נכ
לנכח כמו כן תפעל; ולנקבה לנכח תפעלי;
ולרבים המדברים בעבור עצמם לזכרים
ולנקבות נפעל· ושלא לנכח לרבים הזכ
הזכרים יפעלו: לנכח הזכרים לרבים תפ

תפעלו׃ ולנקבות הרבות לנכח ושלא לנכח A
תפעלנה׃
הבינוני׃ ליחיד הזכר פועל׃ לנקבה פועלת
או פועלת׃ ולרבים הזכרים פועלים׃ ולנק
ולנקבות רבות פועלות׃
הצווי׃ לזכר פעל או פעול׃ ולנקבה פעלי׃
לרבים הזכרים פעלו׃ ולנקבות רבות פע
פעלנה או פועלנה׃
הפעול׃ לזכר פעול׃ לנקבה פעולה׃ לזכרים
רבים פעולים׃ לנקבות רבות פעולות׃ B

ב 2 שער האותיות

האותיות הן עשרים ושתים׃ האחת עש
עשרה מהם הם שורש ועקר ולא יש
ישרתו׃ והאחת עשרה מהם הם שורש
וישרתו׃ וסימן השרשיות הט ספרגוע צרק
וסימן המשרתות אתכנה משלי בו׃ ומ
ומהם משרתות בראש תיבה בלבד׃ וסי

A וסימנם אלבש: ומהם משרתות בראש ו
ובסות ·וסמנם תכן היום ;
והאותיות מתחלקות לחמש מוצאות · אר
ארבע מהם אותיות הגרון · וסימנם אחת
אחהע: וארבע מהן אותיות החיך · וסימנם
גיכק: וחמש מהן אותיות הלשון היצאמ
היוצא מבין השנים · וסימנם דטלנת : וה
וחמש מהן אותיות השנים · וסימנם זסצ
רש וארבע מהם אותיות השפה וסימנם
בומת: היא לך עשרים ושתים אותיות
B ומוצאם: ושתי אותיות מהן עזר הוכן מ
מוצאם מן האת וסימנם מן: ותנסם בסג
בסגירת החוטם ותרע שכן מוצאם:

שער אותיות אהוי

ב ב דע כי ארבע אותיות יקראו אותיות הנ
הנשימה · כי הם אותיות פעמים נחות ·
לא תוציאם באחת המוצאות וסימנם אהוי:
אהוי מהם נחות בין באמצע התיבה בין ב

A בסות התיבה: והוא היא נחה בסות התי
תיבה בלבד:
ושבע אותיות הם כפולות חזקות ורפות׃
וסימנם בגדכפרת: והשש מהם ברד כפת
כשתבא האחת מהם סמוכה לאותיות את
אהוי־תנחות יהיו רפות:והכלל כל וסמיך
ליהוא בגד כפת רפה בר ממפיק וממפס
וממפסיק ירחיק ואתה מרחיק:. מפיק׃
בצרה השים׳ אלי תבא: מפסיק עשו ב
כלה: וכן אם הוא מפסיק באחד מן הט B
הטעמים: טעמים שאינן מפסיקים הם
כגון שופר הפוך׳ שופר גלגל׳ מאריך קד
קדמה תרין הוטרין ירח בן יומו: וב
וביוצא בהם: ואלה הטעמים המפסיקים ו
זרקא פזר קרני פרה תלשא והוא אשר ב
בראש התיבה׳ רביע תביר אזלא שני גר
גרישין׳ פשט׳ יתיב זקת קטון זקת גדול ט
טרחא אתנחתא:ובשלשה ספרים הם ת
תלים איוב משלי׳ טרחא אשר היא בר

A בראש התיבה מפסיק ואשר היא באמצא
אינו מפסיק ותרין הוטרין אעפ שהוא בג
בנגינת התביר אינו מפסיק כשהוא סמוך
כמו למה תעשה כה לעבדיך וכן התרסא
אעפ שהוא בנגנת התלשא אינו מפסיק ל
לפי שהוא סמוך ; רחיק: מה־פרצת־מה־
בצע: אתה מרחיק: כמו משנה־כסת וז
וזבחת פסח· עליך פרץ· ועבריך באו: והוא
כשתהיה התיבה שראשה בגד כפת בטעם
מלעיל· ואם תהיה מלרע היא רפה כמו B
מברכיך ברוך· ביתה פרעה: ובאו במפיק
שלשה רפין קו־תוהו· שלו בה· אדני בם
סיני בקדש: ואם חצי התיבה רומה לרא
לראשונה האחרונה רפה והראשונה דגו
דגושה אעפ שהיא סמוכה לאותיות אהוי·
ושמתי בדכר· נלאיתי כלכל: ואם תחלת
התיבה שתי אותיות ברג כפת תדגש הראש
הראשונה אעפ שהיא סמוכה לאהוי · וה
והוא שתהיה נקודה בשבא· כמו עב קטנה

A לבת איש· בחכברי בפרעה· לא ירדנו כפר
בפרד· הלא בברכמיט כלנו· הלא כגעת בת
בת· אוור־נא כגבר חלציך; ויצאו מעטמ
מן הכלל שוברנו והם· כי־גאה גאת עם זו
זו גאלת· מי כמכה נאדר בקודש· גרבריא
דתבריא· שבבא פסנטרין והכמה כחכמת
אלחין;

ד 4 שער הניקוד

B דע כי התנועות הם עשרה· חמש גדול
גדולות וחמש קטנות; האחת את· וש
ושמה קמץ גדול; ובנגרה את תנועה קט
קטנה· ושמה פתח גדול; כי התנועה הטק
הקטנה אחריה נח נראה· והתנועה הגדולה
אחריה נח נסתר; והשני אי· ושמה צירי·
ונקראת גם היא קמץ קטון; ובנגרה תנועה
קטנה אי· ושמה סגול· ונקראת גמ כן פ
פתח קטון; והשלישית אי· ושמה חירק;
ובשתבא אחריה יוד היא תנועה גדולה· א
ובלא יוד היא תנועה קטנה; והרביעית או·

4 וְשְׁמָהּ חוֹלֶם: וּבְנֶגְדָהּ תְּנוּעָה קְטַנָּ
קְטַנָּה אָ׳ וּשְׁמָהּ חֲטַף קָמֵץ: וְהַחֲמִישִׁית אַף
וּשְׁמָהּ שׁוּרֶק: וּבְנֶגְדָהּ תְּנוּעָה קְטַנָּה אֻוּ ו
וּשְׁמָהּ קִיבּוּץ שְׂפָתַיִם:
הַתְּנוּעוֹת הַגְּדוֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן נַח וְאֵין אחר
אַחֲרֵיהֶן דָּגֵשׁ׳ אֶלָּא אִם כֵּן תַּאֲרִיךְ הַתְּנוּעָה
שֶׁנִּמְצָא אַחֲרֶיהָ נַח׳ כְּמוֹ לָמָּה שָׁמָּה אָנָּא ו
וּשְׁבָא שֶׁאַחַר תְּנוּעָה גְּדוֹלָה נָע לְעוֹלָם׳ ו
וְשֶׁאַחַר תְּנוּעָה קְטַנָּה נַח: וּכְשֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵי
B שְׁבָאִין כְּאֶחָד כְּמוֹ יִשְׁמְעוּ יִלְמְדוּ הָרִאשׁוֹן
נַח וְהַשֵּׁנִי נָע:
וְהַשְּׁבָא קְרִיאָתוֹ עַל שְׁלֹשָׁה פָּנִים:
הָאַחַת׳ אִם יָבֹא אַחֲרָיו אַחַת מֵאוֹתִיּוֹת אה
חע׳ קְרִיאָתוֹ נוֹטֶה לִקְרִיאַת אוֹתָהּ הָאוֹת׳
כְּמוֹ תְּאֵינָה׳ קְרִיאָתוֹ נוֹטֶה לְצֵירֵי מִפְּנֵי ה
הָאָלֶף שֶׁנְּקוּדָה צֵירֵי: קְחִי׳ קְרִיאָתוֹ נוֹטֶה
לְחִירֶק מִפְּנֵי הַחֵית שֶׁנְּקוּדָה חִירֶק: והש
וְהַשֵּׁנִי אִם יָבֹא אַחֲרָיו יוֹד׳ קְרִיאָתוֹ נוֹטֶה ל
לְעוֹלָם לְחִירֶק אע״פ שֶׁתִּהְיֶה הַיּוֹד נְקוּדָה
בְּאַחַת מִן הַתְּנוּעוֹת הָאַחֵרוֹת׳ כִּיּוֹר אִשָּׁה׳ תב

תנועת השבא נוטה לחירק אעפ שהיוד A
נקורה בפתח: והשלישית אם יבא אחריו
אחת משאר האותיות שתהיה נקורה באיזו
תנועה תהיה קריאת השבא נוטה לקמץ

שער שלשת אלה

בני הלשון השם והפועל והמלה: ת ל
השם יש שם שנקרא שם פועל והוא א
אשר יצא הפועל ממנו כמו מדבר נאמ
נאמר הפועל ממנו חציר קמץ וחציו פ
פתח כשאר הפועלים דבר דברת לפי ש B
שמוציא מפיו הדבר: וכן חכמה נאמר ת
הפועל ממנו חכם חכמת לפי שקנה ת
החכמה: וכן כל שאר שם פועל כזה הדרך
ויש שם שנגזר מן הפועל כמו ראובן ש
שמעון זבולון: ויש שם שהוא שם דבר
ואינו נגזר מן הפועל ולא תבנה פעולת
ממנו כמו איש אישת אבן גפן סוס פרד
חמור שור עץ ברזל ותרומים לחם וגם

4 ושמה חולם; ובנגדה תנועה קטנ
קטנה א׳ ושמה חטף קמץ; והחמישית א
ושמה שורק; ובנגדה תנועה קטנה או ו
ושמה קיבוץ שפתים;

התנועות הגדולות אחריהן נח ואין אחר
אחריהן דגש׳ אלא אם כן תאריך התנועה
שנמצא אחריה נח׳ כמו למה שמה אנא ו
ושבא שאחר תנועה גדולה נע לעולם׳ ו
ושאחר תנועה קטנה נח; ובשיהיו שני
B שבאין באחד כמו ישמעו ילמדו הראשון
נח והשני נע;

והשבא קריאתו על שלשה פנים;
האחת׳ אם יבא אחריו אחת מאותיות אה
חע׳ קריאתו נוטה לקריאת אותה האות׳
כמו תאינה׳ קריאתו נוטה לצירי מפני ה
האלף שנקודה צירי; קחי׳ קריאתו נוטה
לחירק מפני החית שנקודה חירק; והש
והשני אם יבא אחריו יוד׳ קריאתו נוטה ל
לעולם לחירק אעפ׳ שתהיה היוד נקודה
באחת מן התנועות האחרות׳ ביד אשה׳ תג

תנועת השבא נוטה לחירק אעפ שהיור A
קורה בפתח: והשלישית אם יבא אחריו
אחת משאר האותיות שתהיה נקודה באיזו
תנועה תהיה קריאת השבא נוטה לקמץ

שער שלשת אלה

בני הלשון השם והפועל והמלה: ה 5
השם: יש, שם שנקרא שם פועל והוא א
אשר יצא הפועל ממנו כמו מדבר נאמ
נאמר הפועל ממנו חציו קמץ וחציו פ
פתח כשאר הפועלים דבר דברת לפי ש B
שמוציא מפיו הדבר: וכן חכמה נאמר ה
הפועל ממנו חכם חכמת לפי שקנה ה
החכמה: וכן כל שאר שם פועל כזה הדרך:
ויש שם שנגזר מן הפועל כמו ראובן ש
שמעון זבולון: ויש שם שהוא שם דבר:
ואינו נגזר מן הפועל ולא תבנה פעולת
ממנו כמו איש: אישה אבן גפן סוס פרד
חמור שור עץ ברזל והרומים להם וגם

שמות הפועל יש הפרש ביניהם · כי יש A
שהוא שם הפעולה · כמו חכמה · סכלות · ר
רשע · ויש שם לפועל או לפעול · ויקרא
שם תואר כמו חכם · רשע · סכל · מלך · עבר
וכל הדומין להן

משקלי שמות ז 6

ואלה הם קצת משקלי השמות ובנוייהם
פעל: דבר זכר זקן אטר ענן חכם סכל וחר
והדומין להם כולם קמוצים: כשיסמכו
תשוב פה הפעל נקודה בשבא כמו דבר יי B
עשן העיר: ובקיבוץ דברים זכרים · ובן כו
כולם: והסמוך דברי אדני (ומן חכמים ח
חכמי בפתח מפני אות הגרון) ובנויי חית
היחיד · דברו · דברך · דברי · דברם · דברכם · ד
דברנו: דברת · דברה · דברן · דברכן: ובנויי חר
חרבים · דבריו · דבריך · דברי · דבריהם · דברכ
דבריכם · דברינו: דבריה · דבריה · דבריהן · ד
דבריכן: וגמל קטן שפן שהם מזה חמש

A המשקל הם דגושים בקיבוץ·כמו גמל
גמלים·קטנים שפנים· וכן עם הכנויים :
וכן מן צמא צבא שהם נחי האלף שהיא
למד הפעל צבאו צבאך צמאו צמאכם צ
צמאם צמאימו :פעל: כתב· יקר·ואשר ב
במשקלם קמוצים·ובהסמכם פתוחים:ות
והכנויים כתבו יקרו:וסמיכות הרבים כת
כתבי יקרי :ומן הדגושים זמן זמנים·ובס
ובסמיכות זמני· ובנויי הרבים כתביו כת
B כתביהם· וכן כולם :ויש פעל בפתח· והוא
אחר בסמוך ובמוכרת:פעל:באב·זאב·באר
שאר·והקיבוץ זאבים·באבים ותסמוך זאבי
באבי:ויש פעל בסגול· ויתחבר במשקל פ
פעל:והוא שכם ·ויט שכמו· על שכמה:פ
פעל:גבר ·שער·חמר· ענב:ובסמוך גבר·ש
שער· חמר· ענב :אבל(גבר הארץ)לא נשת
נשתנה בסמיכות אלא מקמץ לפתח : וש
ושער הרגלים· הוא ממשקל אחר ממש
ממשקל פעל:פעל:שמן·שכן·שפל·חפץ·
חצר· זקן :

A וּבְהִסָּמְכָם· שְׁכַן שֹׁמְרוֹן· זְקַן בֵּיתוֹ· שְׁפַל רוּ
רוּחַ· חֲצַר הַמִּשְׁכָּן ׃ וּבְסָמוּךְ הָרַבִּים· שִׁכְנֵי
שְׁמֵנֵי· יִרְאֵי אֲדֹנָי ·כָּל שְׂמֵחֵי לֵב׃ וּמָצָאנוּ
מֵהֶם שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנּוּ· חֲפֵצֵי צִדְקִי· שְׂמֵחֵי צִד
צִדְקִי׃ פָּעִיל׃ קָצִיר ·נָזִיר· חָצִיר· סָרִיס׃ וּבְהִס
וּבְהִסָּמְכָם תָּשׁוּב פַּת הַפַּעַל בִּשְׁבָאִית· קְצִ
קְצִיר חִטִּים· נְזִיר אֱלֹהִים ·סְרִיס פַּרְעֹה׃ וְהָ
וְהָרְגוּשִׁים לֹא יִשְׁתַּנּוּ בְּסָמוּךְ· כְּמוֹ אַבִּיר·
כַּבִּיר· אַמִּיץ· אַבִּיר הָרוֹעִים׃ וְכֵן סְרִיסֵי פַר
B פַּרְעֹה מִן הָרָפִים· שְׁנֵי סָרִיסָיו מִן הָרְגוּשִׁים
לְפִי לֹא נִשְׁתַּנָּה׃ פָּעוֹל׃ אֵזוֹב ·אֵפוֹד· אֵזוֹר חַל
חֲלָצָיו· אֵפוֹד בַּד׃ וְכֵן בְּשׁוּרֶק· אֵבוּס בְּעָלָיו
וְלֹא יִשְׁתַּנֶּה בְּסָמוּךְ׃ אֲבָל (אִם יָלִין עַל אֵב
אֲבוּסֶךָ) אֵינוֹ מִזּוֹ הַגְּזֵרָה· וְנִשְׁתַּנָּה בִּבְנוּיַת
הַתְּנוּעָה וְלֹא בְּסָמוּךְ׃
וְהַשְּׁמוֹת שֶׁהֵם עִם הֵא הַנְּקֵבָה· כְּמוֹ שִׂמְל
שִׂמְלָה׃ וְכֵן בְּמִשְׁקָל אַחֵר ·עַצְמָה· חָכְמָה ׃
וּבְמִשְׁקָל אַחֵר· צְדָקָה׃ וְכֵן כָּל הַמִּשְׁקָלִים·
תָּשׁוּב הַהֵא לְתָיו בִּסְמִיכוּת וּבִבְנוּיִים׃

A

הַפְּעָלִים

7 ז הַפְּעָלִים בִּנְיַן הַקַּל·וְהוּא עַל·שְׁלֹשָׁה· דר
— רָאשִׁים·פָּעַל·פָּעֵל·פָּעוֹל·שָׁמֹר·חָפֵץ· י
יָכֹל:

פָּקַד·פָּקַדְתָּ· פָּקַדְתִּי· פָּקְדוּ· פְּקַדְתֶּם· פָּקַדְנוּ:
פָּקְדָה·פָּקַדְתְּ·פְּקַדְתֶּן: הַבֵּינוֹנִי · פּ
פּוֹקֵד·פּוֹקְדִים ·וּבְסָמוּךְ·פּוֹקְדֵי ;פּוֹקֶדֶת אוֹ
פּוֹקְדָה ·פּוֹקְדוֹת: הַפָּעוּל· פּ
B פָּקוּד ; פְּקוּדִים וּבְסָמוּךְ פְּקוּדֵי·פְּקוּדָה·פּק
פְּקוּדוֹת הַצִּוּוּי ; פְּקוֹד אוֹ פְּקֹד·
פִּקְדוּ ; פִּקְדִי·פְּקוֹדְנָה: הַמָּקוֹר
פְּקוֹד ;וּבְאוֹתִיּוֹת בכלם·בִּפְקוֹד·כִּפְקוֹד ; לפ
לִפְקוֹד·מִפְּקוֹד ; אֵיתָן· אֶפְקוֹד
יִפְקוֹד ·תִּפְקוֹד ·נִפְקוֹד ·יִפְקְדוּ·תִּפְקְדוּ:תפק
תִּפְקוֹדִי· תִּפְקְדִי·תִּפְקוֹדְנָה ;אוֹ אֶפְקַד ·יִפְקַד
תִּפְקַד·נִפְקַד ; אוֹ אֶפְקְדָה·בְּתוֹסֶפֶת הֵא ·כְּמוֹ
אֶשְׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם ;אוֹ אֶפְקוֹדָה·כְּמוֹ א
עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה·טַעֲמוֹ לְמַעְלָה ; וּבְתוֹס

ובתוספת נון יפקרון אם שמור תשמרו A
תשמרון:

בנין נפעל הרבק בו נפקר (העבר כם
בפתח אם לא בהפסק) נפקרת נפקרתי
נפקרו (או נפקרו כמו לעולם נשמרו) נ
נפקרתם נפקרנו: נפקרה (או נפקרה בטעם
מלמעלה כמו אחת מהנה לא נשברה) גם
נפקרת נפקרתן הבינוני נפקר (בקמץ
אם לא בסמוך) נפקרים: נפקרת (או נפקרה
בטעם למטה כמו רוח נשברה) נפקרות B
הצווי הפקר הפקרו: הפקרי
הפקרנה: המקור הפקר:
איתן אפקר יפקר תפקר נפקר יפקרו: תם
תפקרו תפקר תפקרי תפקרנה: או אפקר:
ואם פא הפעל אחת מאותיות אהחע נעבר
נאסר נאמר: וכן כולם:

בנין פעל

בנין פעל הרגוש פקר כמו דבר שמר ח 8
או פקר כמו אבר ושבר בריחיה: ובא

ובאחהער· כאר· ברך· שרת· טהר) פקרת· פק A
פקרתי· פקרו· פקרתם· פקרנו׃ פקרה· פקרת
פקרתן׃ הבינוני· מפקר· מפקרים׃ מ
מפקרת· מפקרות׃ הפעול· מפקר· מ
מפקרים׃ מפקרת· מפקרות׃ ובאחהער· מ
מבורכת ארני ארצו ארץ לא מטוהרת היא
הצווי· פקר· פקרו· פקרי· פקרנה
המקור· פקר׃ ונמצא בחולם· יסור יסרני
רח׃ אתן· אפקר· יפקר· תפקר· נפקר·
יפקרו· תפקרו׃ תפקר· תפקרי· תפקרנה

בנין פעל שלא נזכר שם פועלו הרכס ב B
בו· ונקרא כן כי לא יתכן מבלתי פועל
אחר ולא נזכר פועלו· אבל נפעל יתכן מב
מבלתי פועל אחר· כמו ועמשא לא נשמ
נשמר· והנה נזכר פועלו· כי הוא הפועל
והוא הפעול׃ פקר (בפתח אם לא בהפסק) פ
פקרת פקרתי· פקרו· פקרתם· פקרנו׃ פקר
פקרה· פקרת· פקרתן׃ הבינ
הבינוני· פקר בקמץ· פקרים׃ פקרת· פקר

A פקדות: המקור: פקוד! ואין בו
הצווי· כי פעלתו על ידי אחר· לא על ידי ע
עצמו: ואיך יצוה אדם על מעשה אדם א
אחר: אתן· אפקד· יפקד· תפקד· נ
נפקד· יפקדו· תפקדו: תפקד· תפקדי· תפקד
תפקדנה:

בנין הפעיל

9 ט בנין הפעיל: הפקיד· הפקדת· הפקדתי· ה
B הפקידו· הפקדתם· הפקדנו· הפקידה
הפקדת· הפקדתן: הבינוני· מפ
מפקיד· מפקידים: מפקידה או מפקדת·
מפקידות: הפעול· מופקד· מופ
מופקדים: מופקדה או מופקדת· מופקדו
מופקדות: הצווי· הפקיד· הפק
הפקידו: הפקידי· הפקדנה: או הפקד· כמו
הפקד את הלוים: או הפקד· כמו כפר מעל
מעלי הרחק: המקור· הפקיד
אתן· אפקיד· יפקיד· תפקיד· נפקיד· יפקיד

A יַפְקִירוּ· תַּפְקִירוּ: תַּפְקִיר· תַּפְקִירִי· תַּפְקֵרְנָה:
אוֹ אַפְקֵר· יַפְקֵר: וְאִם פֵּא הַפֹּעַל אַחַת מֵאוֹת
מֵאוֹתִיּוֹת אהחע· הֶעֱבִיר הֶחֱסִיר הֶאֱבִיר· ו
וְכֵן כּוּלָּם· הַבֵּינוֹנִי· מַעֲבִיר מַאֲבִיר מַחְס
מַחְסִיר: הַפָּעוּל· מָעֳמָד מָאֳחָז· הַצִּוּוּי
וְהָאֵיתָן· הַעֲמִיד אַעֲבִיר· וְכֵן כּוּלָּם· אוֹ הַע
הַעֲמֵד אַעֲבֵר: וְאִם לָמֶד הַפֹּעַל מֵאוֹתִיּוֹת
חע· אַשְׁמִיעַ אַצְלִיחַ:

בִּנְיַן הָפְעַל· שֶׁלֹּא נִזְכַּר שֵׁם פּוֹעֲלוֹ הַדְּבֵק
B · בּוֹ· וְטַעְמוֹ זָכַרְנוּ בְּבִנְיַן פֻּעַל: הָפְקַר אוֹ
הוּפְקַר (בְּפַתַּח אִם לֹא בְהֶפְסֵק) הָפְקְרָה· הָפ
הָפְקַרְתִּי· הָפְקְרוּ· הָפְקַרְתֶּם· הָפְקַרְנוּ: הָפְק
הָפְקַרְתָּ· הָפְקַרְתְּ הָפְקַרְתֶּן: הַבֵּינוֹנִי
מָפְקָר בְּקָמֵץ· מָפְקָרִים: מָפְקֶרֶת· מָפְקָרוֹת:
הַמָּקוֹר· הָפְקֵר אוֹ הָפְקַר: וְאֵין בּוֹ צִו
צִוּוּי· כִּי פְּעֻלָּתוֹ עַל יְדֵי אַחֵר לֹא עַל יְדֵי
עַצְמוֹ: אֵיתָן· אָפְקַר· יָפְקַר· תָּפְקַר· נָפְק
נָפְקַר· תָּפְקְרוּ· יָפְקְרוּ: תָּפְקַר· תָּפְקְרִי· תָּפְקַ
תָּפְקַרְנָה: אוֹ אָפְקַר: וְאִם פֵּא הַפֹּעַל גְּרוֹנִית

A הַעֲמַר הַעֲבַר· וְכֵן כּוֹלָם: אוֹתָן אֲעֻמַר· יְעֻ
יְעֻמַר חַי· וְכֵן כּוֹלָם:

בִּנְיַן פּוֹעֵל

יא 11 בִּנְיַן פּוֹעֵל הַכָּבֵד אֲשֶׁר עַל דֶּרֶךְ הַמְרֻבָּע·
וּבִשְׁלֵמִים אֵינֶנּוּ· כִּי אִם בֶּן שָׁלֹשׁ אוֹ
אוֹתִיוֹת· אֲבָל בִּנְחֵי הָעַיִן הוּא בֶּן אַרְבַּע אוֹ
אוֹתִיוֹת שֶׁמִּשְׁקַל כּוֹנֵן בּוֹנֵן פּוֹעֲלֵל: וְנִמְ
וְנִמְצָא בִשְׁלֵמִים בְּמִלַּת שֹׁפֵט· לִמְשֹׁפְטִי
אֶתְחַנָּן: פּוֹקֵד· פּוֹקַדְתָּ· פּוֹקַדְתִּי· פּוֹקְדוּ· פּוֹ B
פּוֹקַדְתֶּם· פּוֹקַדְנוּ: פּוֹקְדָה· פּוֹקַדְתְּ· פּוֹקַדְתֶּן:
הַבֵּינוֹנִי· מְפוֹקֵד· מְפוֹקְדִים: מְפוֹקְדָה·
אוֹ מְפוֹקֶדֶת· מְפוֹקְדוֹת: הַפָּעוּל· מְפוֹקָד
מְפוֹקָדִים: מְפוֹקָדָה· מְפוֹקָדוֹת: הַצִּוּוּי·
פּוֹקֵד· פּוֹקְדוּ: פּוֹקְדִי· פּוֹקֵדְנָה: הַמָּקוֹר
פּוֹקֵד אוֹתָן· אֲפוֹקֵד· יְפוֹקֵד· תְּפוֹקֵד· נְפוֹ
נְפוֹקֵד· יְפוֹקְדוּ· תְּפוֹקְדוּ: תְּפוֹקֵד· תְּפוֹקְדִי·
תְּפוֹקֵדְנָה:

A

בנין התפעל

בנין התפעל הרבק כו התפקר: התהלך נ
נח בסגול: או התפקר בצרי כמו ובא ו
והתפלל אל הבית: בפתח אם לא בהפסק ·
התפקרת · התפקרתי · התפקרו · התפקרתם ·
התפקרנו: התפקרת · התפקרת · התפקרתן:
הבינוני · מתפקר · מתפקרים: מתפ
מתפקרה או מתפקרת · מתפקרות: ואין כו

B פעול: הצווי · התפקר · התפקרו: ה
התפקרי · התפקרנה: המקור · התפקר:
איתן · אתפקר · יתפקר · התפקר · נתפקר ·
יתפקרו · התפקרו: תתפקר · תתפקרי · תתפק
תתפקרנה: או אתפקר: ואם פא הפעל אחת
מאותיות זס שצ יתקדם פא הפעל להיו ת
התפעל · כמו וישתמר חקות עמרי · ויסת
ויסתבל החגב · מפני תיקון הקריאה: ועם
הזין והצדי יתחלת תיו התפעל · עם הצ
הצדי יתחלת לטית · כמו ומה נצטדק · ויל

A וילכו ויצטירו: הם הצטירנו: ועם הזין ית
יתחלת ברלת וזה נמצא בארמית׳ והזר
הזרמנתון למימר סרמי׳ ובדברי רבותי
רבותינו ז״ל נזרמן לו צבי נזרקן הדין: ובן
רחצו חזכו הראוי הזרכו: ובאה מלה אחת
שקרמה התיו והתשוטטנה בגרות׳ וה
והיה מפני שני הטיתין שלא תערב עמ
עמהם התיו הרגושה מפני כובד הקריאה

חסרי הפא B

12 יב בניין הקל מחסרי הפא וחסרונו בעתי
בעתידים:

נגש נגשת נגשתי נגשו נגשתם נגשנו׳
נגשה נגשת נגשתן: הבינוני נוגש נו
נוגשים נוגשת נוגשות: ואין בו פעול׳ כי
היא מן הפעלים העומדים: הצווי נג
נגש או גש גשו גשי גשנה׳ או גש׳ ובן
בחולם׳ גשי הלום׳ גושנה: ובתוספת הא ס
סהה גשה: המקור׳ גשת : איתן:

אֶגַּשׁ יִגַּשׁ תִּגַּשׁ נִגַּשׁ יִגְּשׁוּ תִגְּשׁוּ· תִגַּשׁ ת A
תִגְּשִׁי· תִגַּשְׁנָה׃ הַפָּעוּל מִתְפָּעֳלִים הוּצָא
הַיּוֹצְאִים· נָטוּעַ נְטוּעִים· נְטוּעָה נְטוּעוֹת׃
בִּנְיַן נִפְעַל· וְחִסָּרוֹן פֵּא הַפֹּעַל בָּעוֹבְרִים·
וּבֵבֵּינוֹנִים· נִגַּשׁ בְּפַתָּח·נִגַּשְׁתָּ נִגַּשְׁתִּי
נִגְּשׁוּ נִגַּשְׁתֶּם נִגַּשְׁנוּ· נִגְּשָׁה נִגַּשְׁתְּ נִגַּשְׁתֶּן
הַבֵּינוֹנִי·נִגָּשׁ נִגָּשִׁים· נִגֶּשֶׁת אוֹ נִגָּשָׁה
נִגָּשׁוֹת׃ הַצִּוּוּי·הִנָּגֵשׁ הִנָּגְשׁוּ·הִנָּגְשִׁי ה
הִנָּגַשְׁנָה ׃ הַמָּקוֹר·הִנָּגֵשׁ ׃ אִיתָן·
אֶנָּגֵשׁ יִנָּגֵשׁ תִּנָּגֵשׁ נִנָּגֵשׁ יִנָּגְשׁוּ תִּנָּגְשׁוּ· ת B
תִּנָּגֵשׁ תִּנָּגְשִׁי תִּנָּגַשְׁנָה׃
בִּנְיַן הִפְעִיל· הִגִּישׁ הִגַּשְׁתָּ הִגַּשְׁתִּי הגש
הִגִּשׁוּ הִגַּשְׁתֶּם הִגַּשְׁנוּ· הִגִּישָׁה הִגַּשְׁתְּ
הִגַּשְׁתֶּן׃ הַבֵּינוֹנִי·מַגִּישׁ מַגִּישִׁים· מ
מַגֶּשֶׁת מַגִּישׁוֹת׃ הַפָּעוּל מֻגָּשׁ מג
מֻגָּשִׁים· מֻגֶּשֶׁת מֻגָּשׁוֹת׃ הַצִּוּוּי הַגִּישׁ
(וּבְתוֹסֶפֶת הֵא הַגִּישָׁה אוֹ הַגֵּשׁ) הַגִּישׁוּ· ה
הַגִּישִׁי הַגֵּשְׁנָה׃ הַמָּקוֹר·הַגִּישׁ׃
אִיתָן·אַגִּישׁ יַגִּישׁ תַּגִּישׁ נַגִּישׁ יַגִּישׁוּ תגי

תגישו· תגיש תגישי תגשנה: או אגש יג A
יגש תגש נגש:

בנין הפעל שלא נזכר שם פועלו· הגש
הגשת הגשתי הגשו הגשתם הגשנו·
הגשה הגשת הגשתן: הבינוני· הגש
הגשים· הגשה הגשות: המקור הגש·
הגר הגר לי: אותן· אגש יגש תגש נג
נגש יגשו תגשו· תגש תגשי תגשנה:

נחי הפא

יג B

בנין הקל: והם שפאיהם אלת ויור: וא
ואשר פאיהם אלת נחה האלת באו
באותיות אותן· פעם כתובה ופעם איננה כ
כתובה· כמו מן אמר אומר יומר תומר·
ובן כולם: ועם ויו השימוש ויאמר ות
ותומר בסגול בלא הפסק· ומן אבל אוכל
יאכל תאכל נאכל· ובן כלם· ויש שפאיהם
אלת והוא בשלמים· כמו מן אסת אאסות
יאסות תאסות נאסות· ופעם נחה האלת כ

בזה׃ אספת חצולעת׃ ויסת עור דור׃ ואשר A
פאיהם יור נחת הפא בהם בעהירים׃ ירע
ירעת ירעתי ירעו ירעתם ירענו׃ ירעת י
ירעת ירעתן הבינוני׃ יורע יורעים
יורעה יורעות׃ הפעול׃ ירוע ירועים׃
ירועה ירועות׃ הצווי׃ ירע׃ או רע ר
רעו׃ רעי רענה׃ המקור׃ רעת׃
איתן׃ ארע ירע תרע נרע ירעו תרעו׃ ת
תרע תרעי תרענה׃

בנין נפעל׃ נורע נורעת נורעתי נורעו B
נורעתם נורענו׃ נורעת נורעת נורעתן
הבינוני׃ נורע נורעים׃ נורעת נור
נורעות׃ הצווי׃ הורע הורעו׃ הורעי
הורענה׃ המקור׃ הורע׃ איתן א
אורע יורע תורע נורע יורעו תורעו׃ תו
תורע תורעי תורענה׃

בנין הפעיל׃ הוריע הורעת הורעתי הו
הוריעו הורעתם הורענו׃ הוריעה הו
הורעת הורעתן׃ הבינוני׃ מוריע מ

A מוריעים מוריעה מוריעות ׃ הפעול׃
מורע מורעים מורעה מורעות׃
הצווי׃ הוריע הוריעו הוריעי הורענה ׃
איתן׃ אוריע יוריע תוריע נוריע יוריעו
תוריעו׃ תוריע תוריעי תורענה ׃
בנין הפעל שלא נזכר פועלו׃ הורע הו
הורעת הורעתי הורעו הורעתם הורע
הורענו׃ הורעה הורעת הורעתן׃
איתן׃ אורע יורע תורע נורע יורעו תו
B תורעו׃ תורע תורעי תורענה׃
בנין התפעל׃ יש מהם שלא הומרת ה
היור בויו׃ כמו ויתילדו על משפ
משפחותם׃ ויש מהם הומרת היור בויו
התודע התודעת התודעתי התודעו הת
התודעתם התודענו׃ התודעה התודעת ה
התודעתן׃ הבינוני׃ מתודע מתודעים׃
מתודעה מתודעות׃ הצווי׃ התודע ה
התודעו׃ התודעי התודענה׃ המקור
התודע׃ איתן אתודע יתודע תתודע

בתורע יתורעו תתורעו· תתורע תתורעי A

תתורענה׃

בנין העין

בנין הקל· והם שהעין שלהן ויו או יוד· יד 14

ובהפקדה נשארת בתנועת אלת נחת· כ

כמו קם שב וחבריהם ׃ ונכתבת האלת כ

במלת וקאם שאון בעמוד· והיא נחת׃ והו

וחונעת· וראמה וישבה׃

בן בנת בנתי בנו בנתם בננו׃ או בנו ברג B

ברגש· כמו ולנו בגבעה · בנה בנת בנתן ׃

הבינוני· בן בנים· בנה בנות׃ הפ

הפעול· בון בונים· בונה בונות׃ הצווי

בון בונו· בוני בוננה או בונה ברגש׃

המקור· בון׃ איתן· אבון יבון תבון נב

נבון יבונו תבונו· תבון תבוני תבוננה או

תבונה ברגש ׃ או אבון יבון ׃ אקום יקום ׃

בנין נפעל· נבון נבונות נבונותי נבונו· נ

נבונותם נבונונו· נבונה נבונות נבונותן

A הַבֵּינוֹנִי· נָכוֹן נְכוֹנִים· נְכוֹנָה נְכוֹנוֹת׃
הַצִּוּוּי· הִכּוֹן הִכּוֹנוּ· הִכּוֹנִי הִכּוֹנְנָה אוֹ
הִכּוֹנָה בְּרָגֵשׁ׃ הַמָּקוֹר· הִכּוֹן׃ אֵיתָן
אִכּוֹן יִכּוֹן תִּכּוֹן נִכּוֹן יִכּוֹנוּ תִּכּוֹנוּ׃ תִּכּוֹן ת
הִכּוֹנִי תִּכּוֹנְנָה אוֹ תִּכּוֹנָה בְּרָגֵשׁ׃
בִּנְיַן הִפְעִיל· הֵבִין הֲבִינוֹתָ אוֹ הֲבִינוֹתָ הֲב
הֲבִינוֹתִי אוֹ הֲבִינוֹתִי הֵבִינוּ הֲבִינוֹתֶם ה
הֲבִינוֹנוּ· הֵבִינָה הֲבִינוֹת הֲבִינוֹתֶן׃ אוֹ הֵבַ
הֵבַנְתָּ הֵבַנְתִּי· וְכֵן כֻּלָּם הַבֵּינוֹנִי· מֵבִין
B מְבִינִים· מְבִינָה מְבִינוֹת׃ הַפָּעוּל· מוּ
מוּבָן מוּבָנִים· מוּבָנָה מוּבָנוֹת׃ הַצִּוּוּי
הָבִין אוֹ הָבֵן הָבִינוּ· הָבִינִי הֲבֵנָּה אוֹ הָבֶנָה
בְּרָגֵשׁ׃ הַמָּקוֹר· הָבִין אוֹ הָבֵן׃
אֵיתָן· אָבִין יָבִין תָּבִין נָבִין יָבִינוּ תָּבִינוּ· תָּב
תָּבִין תָּבִינִי תְּבִינֶנָה אוֹ תָּבֶנָה בְּרָגֵשׁ׃
בִּנְיַן הָפְעַל· הוּבַן (בְּפַתַּח אִם לֹא בְּהֶפְסֵק)
הוּבַנְתָּ הוּבַנְתִּי הוּבְנוּ הוּבַנְתֶּם הוּבַנּוּ
אוֹ הוּבַנּוּ בְּרָגֵשׁ· הוּבְנָה הוּבַנְתְּ הוּבַנְתֶּן׃
הַבֵּינוֹנִי· הוּבָן בְּקָמֵץ הוּבָנִים· הוּבָנָה

תּוּבַנּוֹת׃ גַּם הִיא לַמֶּלֶךְ הוּכַן׃ הוּא בֵּינוֹנִי A'
לְפִי שֶׁהוּא קָמוּץ ׃ אִיתָן אוּכַן יוּכַן תּוּכַן
נוּכַן יוּכְנוּ תּוּכְנוּ׃ תּוּכַן תּוּכְנִי תּוּכַנָּה אוֹ
תּוּכַנָּה בְּרָגֵשׁ׃ וְכֵן אוּבָא יוּבָא׃ רַק הֵם קָמ
קָמוּצִים׃

בנין מורבע

בִּנְיָן כַּבֵּד הַמְרֻבָּע כֶּפֶל הַלָּמֶד׃ כּוֹנֵן כּוֹנְנוּ׃
וְהָיוּ בָהֶן עַיִן הַפֹּעַל׃ וּמִשְׁקָלָם פּוֹעֵלֵל׃
וְכֵן בִּנְיַן פּוֹעֵל מְנָחֵי הָעַיִן מְרֻבָּע׃ כְּמוֹ כ B
בְּאֵין תְּהוֹמוֹת חוֹלָלְתִּי׃ הָרְפָאִים יְחוֹלָלוּ ׃
כּוֹנֵן כּוֹנַנְתָּ כּוֹנַנְתְּ כּוֹנַנְתִּי כּוֹנְנוּ כּוֹנַנְתֶּם כּוֹנַנְנוּ
אוֹ כּוֹנַנּוּ בְּרָגֵשׁ׃ כּוֹנְנָה כּוֹנַנְתְּ כּוֹנַנְתֶּן׃

הַבֵּינוֹנִי׃ מְכוֹנֵן מְכוֹנְנִים׃ מְכוֹנֶנֶת מְכוֹ
מְכוֹנְנוֹת׃ הַפָּעוּל׃ מְכוֹנָן מְכוֹנָנִים׃ מ
מְכוֹנָנָה מְכוֹנָנוֹת׃ הַצִּוּוּי׃ כּוֹנֵן כּוֹנְנוּ׃
כּוֹנְנִי כּוֹנֵנָּה אוֹ כּוֹנֶנָּה בְּרָגֵשׁ׃ הַמָּקוֹר
כּוֹנֵן׃ אִיתָן אֲכוֹנֵן יְכוֹנֵן תְּכוֹנֵן נְכוֹנֵן י
יְכוֹנְנוּ תְּכוֹנְנוּ׃ תְּכוֹנֵן תְּכוֹנְנִי תְּכוֹנֵנָּה אוֹ

A תתבוננת ברגש ;

בנין התפעל הרבק בו התבונן (בפתח ו ובהפסק בקמץ עמו לא התבונן) התב התבוננת התבוננתי התבוננו התבוננתם התבוננו או התבוננו ברגש התבוננת ת התבוננת התבוננתן ; הבינוני מתבונן מתבוננים מתבוננה או מתבוננת מתבו מתבוננות; הצווי התבונן התבונני התבוננו התבוננה או התבוננה ברגש ;

B המקור התבונן; איתן אתבונן יתב (בהפסק בקמץ אתבונן) יתבונן תתבונן נ נתבונן יתבוננו תתבוננו תתבונן תתבונני התבוננה או תתבוננה ברגש;

נחי הלמר

טו יז בנין הקל מנחי הלמר והם שלמריתם אלת נחת במו מצא קרא ;

קרא קראת קראתי קראו קראתם קראנו קראת קראת קראתן ; הבינוני קורא

קוראים (ובתעלם האלת קורים) קוראת A
קוראות: הפעול קרוא קרואים · ק
קרואת קרואות: הצווי קרא קראו · ק
קראי קראנה ובחסרון ההא. קראן לו · וי
ויאכל לחם · ובחסרון האלת · קרנה לי מר
מרה: המקור קרוא · או קרוא:
איתן אקרא יקרא תקרא נקרא יקראו תקר
תקראו · תקרא תקראי תקראנה: ועל זה הר
הדרך יהיה בבנין נפעל · נקרא נמצא · וכן ב
בולם: B

בנין הקל מנחי הלמד אשר למריהם ה
הא נחה:

גלה גלית גליתי גלו גליתם גלינו · גלתה
גלית גליתן: הבנוני · גולה גולים · גו
גולה גולות: הפעול · גלוי גלויים · גלו
גלויה גלויות: הצווי · גלה גלו · גלי ג
גלינה: המקור · גלות או גלה:
איתן אגלה יגלה תגלה נגלה יגלו תגלו ·
תגלה תגלי תגלינה: ובחסרון ההא אגל יג

A יִגֶּל תִּגֶּל נִגֶּל · בְּחִירֶק · אוֹ בְּצֵרֵי · אַל תֵּפֶן אֶל
מִנְחָתָם · וַיֵּפֶן וַנִּסַּע׃ וּבְשֶׁהוּא נָקוּד בְּסֶגוֹל
הוּא מִבִּנְיַן הִפְעִיל · וַיֶּפֶן זָנָב אֶל זָנָב׃ וּמִשׁ
וּמִשְׁקַל הִיא הָיָה בְּחֶסְרוֹנָה בְּהֶעָלֵם עַיִן ה
הַפֹּעַל בִּקְרִיאָה לְהָקֵל · אֶחִי יְחִי תְּחִי נְחִי · ו
וּמִן פָּתָה וַיִּפְתְּ · וּמִן שָׁבָה וַיִּשְׁבְּ · וּמִן רָבָה
וַיִּרֶב · וְחֶסְרוֹן רָאָה אֵרֶא יֵרֶא תֵּרֶא נֵרֶא · וּב
וּבְשֶׁהִתְכַּנֵּס וָיו הַפְּתוּחָה · עַל יֵרֶא נִשְׁתַּנָּה ה
תְּנוּעָתוֹ לְפַתָּח לְהָקֵל · לְפִי שֶׁנִּשְׁתַּמְּשׁוּ עִם
B הַיּוֹד יוֹתֵר מִשְּׁאָר אוֹתִיּוֹת · אִיתָן שְׁנוּ הַנּ
תְּנוּעָתוֹ לְהָקֵל · וַיַּרְא בָּלָק · וַיַּרְא בִּלְעָם · וה
וְהוּא כְּמוֹ וַיֵּרָאֶה׃ וְכֵן יוֹרֵד אִיתָן הִפְעִיל בּוֹ
בְּזֹאת הַתְּנוּעָה וַיַּרְא אוֹתָם אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ · ו
וְהוּא כְּמוֹ וַיֵּרָאֶה׃

בִּנְיָן נִפְעַל נִגְלָה נִגְלֵיתָ נִגְלֵיתִי נִגְלוּ נִגְל
נִגְלֵיתֶם נִגְלֵינוּ · נִגְלְתָה נִגְלֵית נִגְלֵיתֶן׃
הַבֵּינוֹנִי · נִגְלֶה נִגְלִים · נִגְלָה נִגְלוֹת׃
הַצִּוּוּי · הִגָּלֵה הִגָּלוּ · הִגָּלִי הִגָּלֶינָה׃
הַמָּקוֹר · הִגָּלוֹת׃ אִיתָן · אֶגָּלֶה יִגָּלֶה ת

תגלה נגלה יגלו תגלו · תגלה תגלי תגל A
תגלינה ׃ ובחסרון ההא אגל יגל תגל נגל
אבל ויגל במים משפט אינו מזה השוה
השורש · כי הוא פתח והוא משורש גלל
מעין גלות המים ׃

בנין פעל הדגוש · גלה גלית גליתי גל
גלו גליתם גלינו · גלתה גלית גליתן ׃
הבינוני · מגלה מגלים · מגלה מגל
מגלות ׃ הפעול · מגלה מגלים · מגלה
מגלות ׃ הצווי · גלה גלו · גלי גלינה ׃ B
המקור · גלות ׃ איתן · אגלה יגל
יגלה תגלה נגלה יגלו תגלו · תגלה תגלי
תגלינה ׃ ובחסרון ההא · אגל יגל תגל נגל
יסור אחר אל תגל ׃

בנין פעל שלא נזכר פועלו ׃ גלה גלית
גליתי גלו גליתם גלינו · גלתה גלית
גליתן ׃ המקור · גלות ׃ איתן · אגלה
יגלה תגלה נגלה יגלו תגלו · תגלה תגלי

A בִּנְיַן הַהִפְעִיל׃ הֶגְלָה (הַהֵא בְּסֶגּוֹל אוֹ בחי
בְּחִירֶק ׃ וּבָא בְּפַתַּח וְהִרְאֵיתִי גּוֹיִם) הִג
הִגְלִיתָ הִגְלֵיתִי הִגְלוּ הִגְלִיתֶם הִגְלִינוּ׃ הִגְל
הִגְלְתָה הִגְלֵית הִגְלִיתֶן׃ הַבֵּינוֹנִי׃ מַגְלֶה
מַגְלִים׃ מַגְלָה מַגְלוֹת׃ הַפָּעוּל׃ מוּגְל
מוּגְלֶה מוּגְלִים׃ מוּגְלָה מוּגְלוֹת׃ הַצ
הַצִּוּוּי׃ הַגְלֵה הַגְלוּ׃ הַגְלִי הַגְלֶינָה ׃ הַמ
הַמָּקוֹר׃ הַגְלוֹת׃ אֵיתָן׃ אַגְלֶה יַגְלֶה תַג
תַּגְלֶה נַגְלֶה יַגְלוּ תַּגְלוּ׃ תַּגְלֶה תַּגְלִי תַּגְלֶינָה
B וּבְחֶסְרוֹן הַהֵא׃ אֶגֶל יֶגֶל תֶּגֶל נֶגֶל בְּסֶגּוֹל׃
וַיֶּפֶן זָנָב אֶל זָנָב׃ וּמִן הַשְׁקָה וַיַּשְׁקְ אֶת צֹאן
לָבָן׃ וְאִם פֵּא הַפֹּעַל גְּרוֹנִית׃ מִן הַקַּל וּמִן
הַכָּבֵד׃ אַעַל יַעַל אַעַן יַעַן בְּפַתַּח׃ וּבָא הַחִית
בְּחִירֶק מִן הַקַּל׃ וַיִּחַר לְמֹשֶׁה׃ וַיִּחַן שָׁם ׃ א
אֲבָל וַיָּחָן אֲדֹנָי אוֹתָם וַיְרַחֲמֵם׃ הוּא מִגְּזֶרֶת
הַנִּינָה וְאֵינוֹ מִזֶּה הָעִנְיָן׃ וְכֵן רָאוּי לוֹמַר וַי
וַיִּחַן לְשׁוֹן מַחֲנֶה מֵהַבִּנְיָן הַכָּבֵד׃ וּפְעָמִים
בָּא מִן הַקַּל בְּפַתַּח׃ וַיַּחַז אֶת הָעָם וּמִן הַכָּב
הַכָּבֵד בְּחִירֶק׃ וַיִּחַר עָלַי אַפּוֹ׃

בנין הפעל· הגלה הגלית הגליתי הגלו A
הגליתם הגלינו׃ הגלתה הגלית הג
הגליתן׃ המקור· הגלה׃ איתן·
אגלה יגלה תגלה נגלה יגלו תגלו׃ תגלה
תגלי תגלינה· בחטף קמץ או בשורק א
אגלה יגלה׃

בנין התפעל· התגלה התגלית התגליתי
התגלו התגליתם התגלינו· התגלתה
התגלית התגליתן׃ הבינוני· מתגלה
מתגלים· מתגלה מתגלות׃ הצווי B
התגלה התגלו· התגלי התגלינה· ובחסרון
ההא התגל׃ המקור· התגלות׃ איתן
אתגלה יתגלה תתגלה נתגלה יתגלו תת
תגלו תתגלה תתגלי תתגלינה· ובחסרון
ההא אתגל יתגל תתגל נתגל כמו ויתגל ב
בתוך אהלה׃

חסרי הפא

16 יך בנין הקל מחסרי הפא ונחי הלמד ש

A שֶׁלַּמְרֵיהֶם אָלֶת׃ נִשָּׂא נִשֵּׂאתָ נִשֵּׂאתִי נ
נִשְּׂאוּ נִשֵּׂאתֶם נִשֵּׂאנוּ · נִשֵּׂאת נִשֵּׂאתְ נש
נִשֵּׂאתֶן · וּבָא וְנִשּׂוּ אֶת כְּלִמָּתָם כְּדֶרֶךְ בע
בַּעֲלֵי הַחֵא׃ הַבֵּינוֹנִי · נוֹשֵׂא נוֹשְׂאִים
נוֹשֵׂאת חֵן בְּהֵעָלֵם הָאָלֶת וּבָא בְּהַנּוּעַת הא
הָאָלֶת · נוֹשֵׂאת כֶּסֶף וְזָהָב · נוֹשְׂאָה נו
נוֹשְׂאוֹת׃ הַפָּעוּל · נָשׂוּא נְשׂוּאִים נְשׂוּאָ'
נְשׂוּאוֹת׃ הַצִּוּוּי · נְשָׂא אוֹ שָׂא שְׂאִי ש
שְׂאִי שְׂאֶינָה׃ הַמָּקוֹר · שְׂאֵת אוֹ שא
שְׂאֵת׃ אִיתָּן · אֶשָּׂא יִשָּׂא תִּשָּׂא נִשָּׂא י
B יִשְׂאוּ תִּשְׂאוּ תִּשָּׂא תִּשְׂאִי תִּשֶּׂאינָה׃
בִּנְיָן נִפְעַל · נִשָּׂא נִשֵּׂאתָ נִשֵּׂאתִי נִשְּׂאוּ נ
נִשֵּׂאתֶם נִשֵּׂאנוּ נִשֵּׂאת נִשֵּׂאתְ נִשֵּׂאתֶן׃
הַבֵּינוֹנִי · נִשָּׂא נִשָּׂאִים נִשֵּׂאת אוֹ נש
נִשֵּׂאת נִשָּׂאוֹת׃ הַצִּוּוּי · הִנָּשֵׂא הִנָּשְׂאִי
הִנָּשְׂאִי הִנָּשֶׂאנָה׃ הַמָּקוֹר · הִנָּשֵׂא׃
אִיתָּן · אֶנָּשֵׂא יִנָּשֵׂא תִּנָּשֵׂא נִנָּשֵׂא יִנָּשְׂאוּ
תִּנָּשְׂאוּ תִּנָּשֵׂא תִּנָּשְׂאִי תִּנָּשֶׂאנָה׃ אֲבָל
וְתִנַּשֵּׂא מַלְכוּתוֹ הוּא מִבִּנְיַן הִתְפַּעֵל כִּי הַ

הַשִּׁין רְגוּשָׁה וּמִשְׁפָּטָן וְתִתְנַשֵּׂא ׃ A

בִּנְיַן הִפְעִיל · הִשִּׂיא הִשֵּׂאתָ הִשֵּׂאתִי הִשׁ
הִשִּׂיאוּ הִשֵּׂאתֶם הִשֵּׂאנוּ הִשִּׂיאָה הִשׁ
הִשֵּׂאת הִשֵּׂאתֶן ׃ הבינוני · מַשִּׂיא מַ
מַשִּׂיאִים מַשִּׂיאָה מַשִּׂיאוֹת ׃ הפעול
מוּשָּׂא מוּשָּׂאִים מוּשָּׂאָה מוּשָּׂאוֹת ׃
הַצִּוּוּי · הַשִּׂיא אוֹ הַשֵּׂא הַשִּׂיאוּ הַשִּׂיאִי ה
הַשֶּׂאנָה ׃ הַמָּקוֹר · הַשֵּׂא אוֹ הַשִּׂיא ׃
איתן · אַשִּׂיא יַשִּׂיא תַּשִּׂיא נַשִּׂיא יַשִּׂיאוּ
תַּשִּׂיאוּ תַּשִּׂיא תַּשִּׂיאִי תַּשֶּׂאנָה ׃ B

בִּנְיַן הָפְעַל · הוּשָּׂא הוּשֵּׂאתָ הוּשֵּׂאתִי ה
הוּשְּׂאוּ הוּשֵּׂאתֶם הוּשֵּׂאנוּ הוּשָּׂאָה הוּ
הוּשֵּׂאת הוּשֵּׂאתֶן ׃ הַמָּקוֹר · הוּשֵּׂא
אוֹ הוּשָּׂא ׃ איתן · אוּשָּׂא יוּשָּׂא תּוּשָּׂא
נוּשָּׂא יוּשְּׂאוּ תּוּשְּׂאוּ תּוּשָּׂא תּוּשְּׂאִי תּוּ
תּוּשֶּׂאנָה ׃

17 יז חסרי הפא ונחי ל״

בִּנְיַן הַקַּל מֵחֲסֵרֵי הַפֵּא וְנָחֵי הַלָּמֶד שֶׁל

A שלמריהם תא נטה נטית נטיתי נטו נט
נטיתם נטינו נטתה נטית נטיתן ׃ הבינוני
נוטה נוטים נוטה נוטות ׃ הפעול ·
נטוי נטויים נטויה נטויות ׃ הצווי
נטה נטו נטי נטינה ׃ המקור · נטות ׃
איתן · אטה יטה תטה נטה יטו תטו תטה
תטי תטינה · ובחסרון התא אט יט תט נט
בצירי או בחירק מן ויט מהמה אל הקיר׃

בנין נפעל · נטה נטית נטיתי נטו נטיתם
נטינו נטתה נטית נטיתן ׃ הבינוני
B נטה נטים נטה נטות ׃ הצווי · הנטה
הנטו הנטי הנטינה ׃ המקור · הנטות
איתן · אנטה ינטה תנטה ננטה ינטו תנ
תנטו תנטה תנטי תנטינה ׃ ובחסרון התא
אנט ינט תנט ננט ׃

בנין הפעיל · הטה הטית הטיתי הטו ה
הטיתם הטינו הטתה הטית הטיתן ׃
נז הבינוני · מטה מטים מטה מטות ׃
הפעול · מטה מטים מטה מטות ׃ הצווי

A חֲטֶה וּבְחֶסְרוֹן חֲטֵא חֲט אוֹנֵךְ חֲטוּ חֲטִי ת
חֲטֶינָה ׃ הַמָּקוֹר ׃ חֲטֵה אוֹ חֲטוֹת ׃
אֵיתָן ׃ אֲטֶה יַטֶּה תַּטֶּה נַטֶּה יַטּוּ תַּטּוּ תַּטֶּה
תַּטִּי תַּטֶּינָה וּבְחֶסְרוֹן חֲטֵא אַט יַט תַּט נַט
וַיַּט עָלֵינוּ חֶסֶר ׃
בִּנְיַן הַפֻּעַל ׃ חֻטָּה חֻטֵּית חֻטֵּיתִי חֻטּוּ ת
חֻטֵּיתֶם חֻטֵּינוּ חֻטְּתָה חֻטֵּית חֻטֵּיתֶן ׃
הַמָּקוֹר ׃ חֻטּוֹת ׃ אֵיתָן ׃ אֻטֶּה יֻטֶּה ת
תֻּטֶּה נֻטֶּה יֻטּוּ תֻּטּוּ תֻּטֶּה תֻּטִּי תֻּטֶּינָה ׃

B
נָחֵי הַקְּצָווֹת

18 בִּנְיַן הַקַּל מִנָּחֵי הַקְּצָווֹת שֶׁפֵּאֵיהֶם יוּ״ד וְל״ת
וְלַמְּדֵיהֶם אָלֶ״ף וְהוּא בְּמִשְׁקַל פָּעֵל בְּצֵרֵי ׃
יָרֵא יָרֵאתָ יָרֵאתִי יָרְאוּ יְרֵאתֶם בְּצֵרֵי כִּי יר
יְרֵאתֶם מִפְּנֵי הָאֵשׁ אוֹ בְּקָמֵץ לְמַעַן יר
יְרָאתֶם אֶת יְיָ יָרֵאנוּ יָרְאָה יָרֵאת יְרֵאתֶן ׃
הַתֹּאַר שֶׁהוּא בִּמְקוֹם הַבֵּינוֹנִי ׃ יָרֵא יר
יְרֵאִים יְרֵאָה יְרֵאוֹת ׃ הַצִּוּוּי ׃ יְרָא יר
יִרְאוּ אוֹ בְּהֶעְלֵם הָאָלֶף יְרוּ אֶת יְיָ יְרָאִי

A יִרְאֶנָה׃ הַמָּקוֹר· יָרוֹא׃ אֵיתָן
אִירָא יִירָא תִּירָא נִירָא יִירְאוּ תִּירְאוּ תִּירָא
תִּירְאִי תִּירֶאינָה׃

בִּנְיַן נִפְעַל· נוֹרָא נוֹרֵאתָ נוֹרֵאתִי נוֹרְאוּ ב
נוֹרֵאתֶם נוֹרֵאנוּ· נוֹרְאָה נוֹרֵאת נוֹרֵאתֶן׃
הַבֵּינוֹנִי· נוֹרָא נוֹרָאִים נוֹרָאָה נוֹרָאוֹת׃
הַצִּוּוּי· הִוָּרֵא הִוָּרְאוּ הִוָּרְאִי הִוָּרֶאנָה׃
הַמָּקוֹר· הִוָּרֵא׃ אֵיתָן· אִוָּרֵא י
יִוָּרֵא תִּוָּרֵא נִוָּרֵא יִוָּרְאוּ תִּוָּרְאוּ תִּוָּרֵא תו
B תִּוָּרְאִי תִּוָּרֶאנָה׃ וַאֲשֶׁר פֵּאֵיהֶם א וְלַמְּדֵי
הֵא כְּמוֹ אָפָה אָבָה הָעֲתִידִים אוֹפֶה יֹאפֶה
אוֹבֶה יֹאבֶה וּבְחֶסְרוֹן הָהֵא אוֹב יוֹב אוֹת י
יוֹת וְתוֹסְפוֹתוּ מִצּוֹת וּמִן אָתָה אֶאֱתֶה יֶאֱתֶ
וַיֶּאֱתֶה רָאשֵׁי עַם נִפְלָה הָאָלֶף פֵּא הַפּוֹעַל
מֵהַמִּכְתָּב וְהָאָלֶף תְּמוּרַת הֵא לַמֶּד הַפָּעַל
וּבְחֶסְרוֹן הַהֵא אֵת יֵאת בְּצֵרֵי הָאָלֶף נָחָה י
וְאִם בִּתְנוּעַת הָאָלֶף יִהְיֶה עַל מִשְׁקַל יִפֶּן
אוֹ בְּפַתַּח לְחַסֵּל מִפְּנֵי הָאָלֶף אִם הִתְנָעָה א
אַת יַאת הַאת בַּאת הָעִירוֹתִי מִצָּפוֹן וַיַּאת׃

בנין הקל מנחי הקצוות שפאיתם יו״ר ו A
ולמדיהם הא · ירה ירית יריתי ירו י
יריתם ירינו ירתה ירית יריתן׃ הבינוני
יורה יורים יורה יורות׃ הפעול · י
ירוי ירויים ירויה ירויות׃ הצווי ירה
ירו ירי ירנה׃ המקור · ירות או ירות
איתן · ארה ירה תירה נירה יירו ת
תירו תירה תירי תירינה · ובחסרון הה״א
איר ייר תיר ניר׃

B בנין נפעל · נורה נורית נוריתי נורו נ
נוריתם נורינו · נורתה נורית נוריתן׃
הבינוני · נורה נורים נורה נורות ׃
הצווי · הורה הורו הורי הורינה ׃
המקור · הורות׃ איתן · אורה יורה
תורה נורה יורו תורו תורה תורי תורינה
ובחסרון הה״א אור יור תור נור ׃

בנין הפעיל · הורה הורית הוריתי הורו
הוריתם הורינו הורתה הורית הוריתן׃
הבינוני · מורה מורים מורה מורות׃

A הַפָּעוּל· מוּרֶה מוּרִים מוּרָה מוּרוֹת:
הַצִּוּוּי· הוֹרֶה הוֹרוּ הוֹרִי הוֹרֶנָה וּבְחֶסְרוֹן
הַהֵא הוֹר: הַמָּקוֹר· הוֹרוֹת: אֵיתָן
אוֹרֶה יוֹרֶה תּוֹרֶה נוֹרֶה יוֹרוּ תּוֹרוּ תּוֹרֶה ת
תּוֹרִי תּוֹרֶינָה· וּבְחֶסְרוֹן הַהֵא אוֹר יוֹר תּוֹר
נוֹר :

נתן

בִּנְיַן הַקַּל מֵחַסְרֵי הַקְּצָווֹת· נָתַן נָתַתָּ נָתַתִּי
יט ו' B נָתְנוּ נְתַתֶּם נָתַנּוּ אוֹ נָתַנּוּ בְּרָגֵשׁ כְּמוֹ וְנ
וְנָתַנּוּ אֶת בְּנוֹתֵינוּ לָכֶם נָתְנָה נָתַתְּ נְתַתֶּן :
הַבֵּינוֹנִי· נוֹתֵן נוֹתְנִים נוֹתֶנֶת אוֹ נוֹתְנָה
נוֹתְנוֹת: הַפָּעוּל· נָתוּן נְתוּנִים נְתוּנָה
נְתוּנוֹת: הַצִּוּוּי· תֵּן אוֹ תְּנָה תְּנוּ תְּנִי
תֵּנָּה אוֹ תֵּנָּה בְּרָגֵשׁ: הַמָּקוֹר· נָתוֹן
וּבְחֶסְרוֹן שְׁתֵּי הַקְּצָווֹת תֵּת: אֵיתָן· אֶתֵּן
יִתֵּן תִּתֵּן נִתֵּן יִתְּנוּ תִּתְּנוּ תִּתֵּן תִּתְּנִי תִּתֵּנָּה
אוֹ תִּתֵּנָּה בְּרָגֵשׁ :
בִּנְיַן נִפְעַל· נִתַּן נִתַּתָּ נִתַּתִּי נִתְּנוּ נִתַּתֶּם

נתננו או נתנו ברגש נתנה נתת נתתן : A

הבינוני · נתן נתנים נתנה נתנות :

הצווי · התנתן התנתנו התנתני התנתננה או הת

התנתנה ברגש : המקור התנתן או בחולם

התנתון : איתן · אתנתן יתנתן תתנתן נתנתן ית

יתנתנו תתנתנו תתנתן תתנתני תתנתננה או תת

תתנתנה ברגש :

בנין הכפלים

ב 20

B בנין הקל מפעלי הכפל והם שהעין וה

והלמד שלהם רומות ותפול עין הפעל ו

ותתכל ע ברגש בלמד הפעל כמו בוז גוז

כלל תמם סבב שמם והרומים להם פע

פעמים יבואו שלמים וסבב בית אל וב

ובוז בוח כללו יפיך בוזנו לנו גוזים לג

לגוזו צאנו · ופעמים יפול עין הפעל כ

כמו כאשר תם כל הגוי חת מרורך ספו

תמו בוזונו לנו גזי נזרך סוב רמה לך :

תם תמות תמותי תמו תמותם תמונו

A תַּמָּה תַּמּוֹת תַּמּוֹתֶן ׃ הַבִּינוֹנִי · תַּם ת
תַּמִּים תַּמָּה תַּמּוֹת ׃ הַפָּעוּל · תּוּם ת
תּוּמִים תּוּמָה תּוּמוֹת ׃ הַצִּוּוּי · תּוֹם
תּוֹמוּ תּוֹמִי תּוֹמֶינָה ׃ הַמָּקוֹר · תּוֹם ׃
אִיתָּן · אָתוֹם יָתוֹם תָּתוֹם נָתוֹם יִת
יָתוֹמוּ תָּתוֹמוּ תָּתוֹם תָּתוֹמִי תָּתוֹמְנָה אוֹ
תְּתֻמֶּינָה וְכֵן אָסוֹב יָסוֹב תָּסוֹב נָסוֹב ת
תָּסוֹבוּ אֶת הָעִיר תְּסֻבֶּינָה אַלְמְנוֹתֵיכֶם ׃

בִּנְיַן נִפְעַל · נָתַם נְתַמּוֹתָ נְתַמּוֹתִי נְתַמּוּ
B נְתַמּוֹתֶם נְתַמּוֹנוּ נְתַמָּה נְתַמּוֹת נת
נְתַמּוֹתֶן ׃ הַבֵּינוֹנִי · נָתַם בְּקָמֵץ אוֹ נ
נָתֵם בְּצֵרֵי נְתַמִּים נְתַמָּה נְתַמּוֹת ׃ הַצִּוּוּי
הִתַּם הִתַּמּוּ הִתַּמִּי הִתַּמֶּינָה ׃ הַמָּקוֹר
הִתַּם ׃ אִיתָן · אֶתּוֹם יִתּוֹם תִּתּוֹם נִתּוֹם
יִתּוֹמוּ תִּתּוֹמוּ תִּתּוֹם תִּתּוֹמִי תִּתּוֹמְנָה ׃
אוֹ אֶתַּם יִתַּם תִּתַּם נִתַּם ׃

בִּנְיַן הִפְעִיל · הֵתַם הֲתִימוֹתָ הֲתִימוֹתִי ה
הֵתַמּוּ הֲתִימוֹתֶן הֲתִימוֹנוּ הֵתַמָּה הת
הֲתִימוֹת הֲתִימוֹתֶן הַבֵּינוֹנִי · מֵתַם ב

בְּצֵרֵי אוֹ בְּחִירֶק כָּל מֵרִים תְּרוּמַת כֶּסֶת מ A
מְתִימִים מְתִימָה מְתִימוֹת ׃ הפֻּעָל
מוּתָם מוּתָמִים מוּתָמָה מוּתָמוֹת כְּמוֹ
מוּסַבּוֹת שֵׁם ׃ הצִּוּוּי · תָּתֵם תָּתֵמוּ ת
תָּתֵמִי תָּתֵמְנָה אוֹ תָּתֶמְנָה ׃ המָּקוֹר ·
תָּתֵם ׃ אִתָּן · אֲתֶם יָתֶם תָּתֶם נָתֶם ית
יָתֵמוּ תָּתֵמוּ תָּתֵם תָּתֵמִי תָּתֵמְנָה · אוֹ אָתֶם
יָתֶם בִּרְגֵשׁ כְּמוֹ וַיַּסֵּב אֱלֹהִים ׃

בִּנְיַן הוּפְעַל · הוּתַם הוּתַמּוֹתָ הוּתַמּוֹתִי
B הוּתַמּוּ הוּתַמּוֹתֶם הוּתַמּוֹנוּ הוּתַמָּה ת
הוּתַמּוֹת הוּתַמּוֹתֶן ׃ המָּקוֹר · הוּתוֹם ׃
אִתָּן · אוּתַם יוּתַם תּוּתַם נוּתַם יוּתַמּוּ
תּוּתַמּוּ תּוּתַם תּוּתַמִּי תּוּתַמְנָה ׃

וי כא בנין ארבע אותיות

בִּנְיַן כָּבֵד בֶּן אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת וְשִׁעֲשַׁע יוֹנֵק
שִׁעֲשַׁע שִׁעֲשַׁעְתָּ שִׁעֲשַׁעְתִּי שִׁעַשְׁעוּ ש
שִׁעֲשַׁעְתֶּם שִׁעֲשַׁעְנוּ שִׁעַשְׁעָה שִׁעֲשַׁעַתְּ
שִׁעֲשַׁעְתֶּן ׃ הבֵּינוֹנִי · מְשַׁעֲשֵׁעַ מ

מְשַׁעְשְׁעִים מְשַׁעְשַׁעַת אוֹ מְשַׁעְשַׁעָה מְ A
מְשַׁעְשְׁעוֹת׃ הַפָּעוּל׃ מְשׁוּעְשָׁע מְ
מְשׁוּעְשָׁעִים מְשׁוּעְשַׁעַת מְשׁוּעְשָׁעוֹת׃
הַצִּוּוּי׃ שַׁעְשַׁע אוֹ שַׁעְשֵׁעַ שַׁעְשְׁעִי
שַׁעְשְׁעוּ שַׁעְשֵׁעְנָה׃ הַמָּקוֹר׃ שַׁעְשֵׁעַ
אִתָּן׃ אֲשַׁעְשַׁע אוֹ אֲשַׁעְשֵׁעַ יְשַׁעְשַׁע
תְּשַׁעְשַׁע נְשַׁעְשֵׁעַ יְשַׁעְשְׁעוּ תְּשַׁעְשְׁעוּ
תְּשַׁעְשֵׁעַ תְּשַׁעְשְׁעִי תְּשַׁעְשֵׁעְנָה אוֹ תְּשׁ
תְּשַׁעְשַׁעְנָה׃

בִּנְיַן פֻּעַל׃ שֻׁעְשַׁע שֻׁעְשְׁעָה שֻׁעְשַׁעְתִּי B
שֻׁעְשְׁעוּ שֻׁעְשַׁעְתֶּם שֻׁעְשַׁעְנוּ שֻׁע
שֻׁעְשַׁעְתָּ שֻׁעְשַׁעַתְּ שֻׁעְשַׁעְתֶּן׃ הַמָּקוֹר
שֻׁעְשׁוֹעַ׃ אִתָּן׃ אֲשֻׁעְשַׁע יְשֻׁעְשַׁע
תְּשֻׁעְשַׁע נְשֻׁעְשַׁע יְשֻׁעְשְׁעוּ תְּשֻׁעְשְׁעוּ ת
תְּשֻׁעְשַׁע תְּשֻׁעְשְׁעִי תְּשֻׁעְשַׁעְנָה׃ וְכֵן מִן
מְכַרְכֵּר בְּכָל עֹז וּמִן יְכַרְסְמֶנָּה חֲזִיר מ
מִיָּעַר בְּבִנְיַן פִּיעֵל חֲבַבֵּר הַדָּגוּשׁ וּבִנְיַן פ
פֻּעַל שְׁנֵי בִנְיָנִים אֵלּוּ כֻּרְכַּר כֻּרְסַם כֻּרְסַם

בִּנְיַן פֹּעַל בֶּן חָמֵשׁ אוֹתִיּוֹת׃ חֲמַרְמַר ח

חֲמַרְמוֹרֹת חֲמַרְמַרְתִּי חֲמַרְמֹרוּ חמר A
חֲמַרְמוֹרְתֶּם חֲמַרְמַרְנוּ חֲמַרְמֹרֶת חמ
חֲמַרְמוֹרֹת חֲמַרְמוֹרְתֶּן ׃ איתן אֶחֱמַרְמַר
יֶחֱמַרְמַר תֶּחֱמַרְמַר נֶחֱמַרְמַר יֶחֱמַרְמְרוּ
תֶּחֱמַרְמְרוּ תֶּחֱמַרְמַר תֶּחֱמַרְמְרִי תח
תֶּחֱמַרְמֹרְנָה או תֶּחֱמַרְמַרְנָה ׃

שַׁעַר הַבִּנּוּיִים כב 22

הַפְּעָלִים וְהַפּוֹעֲלִים ׃

B

פָּקַר ׃ פְּקָרוֹ או פְּקָרָהוּ פְּקָרְךָ פְּקָרַנִי פ
פְּקָרָם פְּקַרְכֶם פְּקָרָנוּ פְּקָרָהּ פְּקָרֵךְ פְּקָרָן פ
פְּקַרְכֶן ׃ פְּקָרַתְ פְּקָרָתוֹ או פ
פְּקָרַתְהוּ פְּקָרַתְנִי פְּקָרַתָם או פְּקָרַתְמוֹ פק
פְּקָרַתְנוּ פְּקָרַתַּת פְּקָרַתָן וְיֶחְסְרוּ אַרְבַּעַת כִּי
לֹא יִתָּכֵן כִּנּוּי הַנִּמְצָא עִם הַנִּמְצָא ׃

פְּקַרְתִּי פְּקַרְתִּיו או פְּקַרְתִּיהוּ פְּקַרְתִּיךָ
פְּקַרְתִּים או פְּקַרְתִּימוֹ פְּקַרְתִּיכֶם פְּקַרְתִּיהָ
פְּקַרְתִּיךְ פְּקַרְתִּין פְּקַרְתִּיכֶן ׃

פְּקָרוּ· פְּקָרוּהוּ פְּקָרוּךָ פְּקָרוּנִי פְּקָרוּם פ
פְּקָרוּכֶם פְּקָרוּנוּ פְּקָרוּהָ פְּקָרוּךְ פְּקָרוּן פ
פְּקָרוּכֶן׃ פְּקַרְתֶּם· פְּקַרְתּוּהוּ פ
פְּקַרְתּוּנִי פְּקַרְתּוּם פְּקַרְתּוּנוּ פְּקַרְתּוּהָ פק
פְּקַרְתּוּן׃ פָּקַרְנוּ· פְּקַרְנוּהוּ
פְּקַרְנוּךָ פְּקַרְנוּם פְּקַרְנוּכֶם פְּקַרְנוּהָ פק
פְּקַרְנוּךְ פְּקַרְנוּן פְּקַרְנוּכֶן׃ פָּקְרַת·
פְּקָרַתְהוּ אוֹ פְּקָרַתּוֹ בְּדָגֵשׁ הַתָּיו פְּקָרַתְךָ
פְּקָרַתְנִי פְּקָרָתָם פְּקָרַתְכֶם פְּקָרַתְנוּ פְּקָרַתָּה B
אוֹ פְּקָרַתְהָ פְּקָרַתֵךְ פְּקָרָתָן פְּקָרַתְכֶן׃
פָּקַרְתְּ· חִבּוּרוֹ כְּחִבּוּר פָּקַרְתִּי אֶלָּא ש
שֶׁהוּא שְׁמוּנָה וְזֶה שִׁשָּׁה׃ פְּקַרְתֶּן·
חִבּוּרוֹ כְּחִבּוּר פְּקַרְתֶּם׃

הבינונים׃

פּוֹקֵר· פּוֹקְרוֹ אוֹ פּוֹקְרֵהוּ פּוֹקֶרְךָ פּוֹקְרִי
אוֹ פּוֹקְרֵנִי פּוֹקְרָם פּוֹקֶרְכֶם פּוֹקְרֵנוּ פוק
פּוֹקְרָהּ פּוֹקְרֵךְ פּוֹקְרָן פּוֹקֶרְכֶן׃
פּוֹקְרִים· פּוֹקְרָיו פּוֹקְרֶיךָ פּוֹקְרַי פו
פּוֹקְרֵיהֶם אוֹ פּוֹקְרֵימוֹ פּוֹקְרֵיכֶם פּוֹקְרֵינוּ

פּוֹקְרֶיתָ פּוֹקְרַיִךְ פּוֹקְרֵיהֶן פּוֹקְרֵיכֶן ׃ A

פּוֹקֶרֶת׃ פּוֹקְרָתוֹ פּוֹקְרָתָהּ אוֹ פּוֹקְרָתֶיהָ
זְכֵן כְּלָם (ר״ל כשיבא בת הנמצא בהפסק
תמיד מת שלפניו בסגול) פוק
פּוֹקַרְתִּי פּוֹקְרָתָם אוֹ פּוֹקְרָתֵימוֹ פוק
פּוֹקַרְתְּכֶם פּוֹקְרָתֵינוּ פּוֹקְרָתָהּ פּוֹקְרָתֵךְ פּ
פּוֹקְרָתָן פּוֹקַרְתְּכֶן ׃ פּוֹקְרוֹת׃
פּוֹקְרוֹתָיו פּוֹקְרוֹתֶיךָ פּוֹקְרוֹתַי פוק
פּוֹקְרוֹתֵיהֶם פּוֹקְרוֹתֵיכֶם פּוֹקְרוֹתֵינוּ פו
פּוֹקְרוֹתֶיהָ פּוֹקְרוֹתַיִךְ פּוֹקְרוֹתֵיהֶן פו B
פּוֹקְרוֹתֵיכֶן ׃

הפעולים ·

פָּקוּר׃ פְּקוּרוֹ פְּקוּרְךָ פְּקוּרִי פְּקוּרָם פּ
פְּקוּרְכֶם פְּקוּרֵנוּ פְּקוּרָהּ פְּקוּרֵךְ פְּקוּרָן פּ
פְּקוּרְכֶן ׃ פְּקוּרִים׃
פְּקוּרָיו אוֹ פְּקוּרֵיהוּ פְּקוּרֶיךָ פְּקוּרַי פקו
פְּקוּרֵיהֶם אוֹ פְּקוּרֵימוֹ פְּקוּרֵיכֶם פּק
פְּקוּרֵינוּ פְּקוּרֶיהָ פְּקוּרַיִךְ פְּקוּרֵיהֶן פּס
פְּקוּרֵיכֶן ׃

A פְּקוּדַת׃ פְּקוּדָתוֹ פְּקוּדָתְךָ פְּקוּדָתִי פק
פְּקוּדָתָם אוֹ פְּקוּדָתֵימוֹ פְּקוּדַתְכֶם פק
פְּקוּדָתֵינוּ פְּקוּדָתָהּ פְּקוּדָתֵךְ פְּקוּדָתָן פק
פְּקוּדַתְכֶן׃ פְּקוּדוֹת׃ פְּקוּדוֹתָיו פ
פְּקוּדוֹתֶיךָ פְּקוּדוֹתַי פְּקוּדוֹתָם אוֹ פקו
פְּקוּדוֹתֵימוֹ פְּקוּדוֹתֵיכֶם פְּקוּדוֹתֵינוּ פק
פְּקוּדוֹתֶיהָ פְּקוּדוֹתַיִךְ פְּקוּדוֹתֵיהֶן פקו
פְּקוּדוֹתֵיכֶן׃ הַצִּוּוּיִים׃
פְּקוֹד׃ פָּקְדֵהוּ אוֹ פָּקְדוֹ פָּקְדֵנִי פָּקְדָם פ
B פָּקְדֵנוּ פָּקְדָהּ פָּקְדָן׃ אֲשֶׁר הֵם עַל מִשְׁקַל
פֹּעַל הֵם בַּחֲטַף קָמֵץ וַאֲשֶׁר הֵם עַל מִשׁ
מִשְׁקַל פְּעַל הֵם בִּשְׁבָא קוּם מְשָׁחֵהוּ ש
שְׁמָעֵנִי אֲדוֹנִי פְּרָעֵהוּ אַל תַּעֲבוֹר בּוֹ׃
פִּקְדוּ׃ פִּקְדוּהוּ אוֹ פָּקְדוּהוּ פִּקְדוּנִי אוֹ פק
פָּקְדוּנִי פִּקְדוּהָ פִּקְדוּן וְכֵן כֻּלָּם פִּקְדוּם פ
פִּקְדוּנוּ׃ פִּקְדִי׃ פִּקְדִיהוּ אוֹ
פָּקְדִיהוּ פִּקְדִינִי פִּקְדִים פִּקְדִינוּ פִּקְדִיהָ פ
פִּקְדִין בַּחֲטַף קָמֵץ אוֹ בְּחִירֶק׃
פְּקוֹדְנָה׃ חִבּוּרוֹ בְּחִבּוּר פִּקְדוּ וְאֵין תפ

חֲפָרֵשׁ בִּבְנוּיִם בֵּין זְכָרִים לִנְקֵבוֹת ׃

הַמָּקוֹר ·

פְּקוֹר · חִבּוּרוֹ כְּחִבּוּר פְּקוֹר הַצִּוּוּי ות
וְחִבּוּרוֹ עֲשָׂרָה וְכֻלָּם בְּחֲטַת קָמֵץ וְנִמְצָא
בְּחִירֶק בְּבִגְרוֹ בַּת ׃

אִיתָ֫ן

אֶפְקוֹר · אֶפְקְרוֹ אוֹ אֶפְקְרֵהוּ אוֹ אֶפְקְרֶנְהוּ
אוֹ אֶפְקְרֶנּוּ בְּרֶגֶשׁ אֶפְקְרֵךְ אֶפְקְרֵם אוֹ אפ
אֶפְקְרֵמוֹ אֶפְקָרְכֶם אֶפְקְרָהּ אוֹ אֶפְקְרֶנָּה ב
בְּרֶגֶשׁ אֶפְקְרֵךְ אֶפְקְרֵן אֶפְקָרְכֶן ׃

יִפְקוֹר · יִפְקְרוֹ אוֹ יִפְקְרֵהוּ אוֹ יִפְקְרֶנּוּ ב
בְּרֶגֶשׁ אוֹ יִפְקְרֶנְהוּ יִצְּרֶנְהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינוֹ
יִפְקָרְךָ יִפְקְרֵנִי יִפְקְרֵם אוֹ יִפְקְרֵימוֹ יפ
יִפְקָרְכֶם יִפְקְרֵנוּ יִפְקְרָהּ אוֹ יִפְקְרֶנָּה בְּרֶגֶשׁ
יִפְקְרֵךְ יִפְקְרֵן יִפְקָרְכֶן ׃

תִּפְקוֹר · תִּפְקְרוֹ אוֹ תִּפְקְרֵהוּ אוֹ תפ
תִּפְקְרֶנּוּ בְּרֶגֶשׁ אוֹ תִּפְקְרֶנְהוּ תִּפְקְרֵנִי תפ
תִּפְקְרֵם אוֹ תִּפְקְרֵימוֹ תִּפְקְרֵנוּ תִּפְקְרָהּ אוֹ
תִּפְקְרֶנָּה בְּרֶגֶשׁ תִּפְקְרֵן ׃

e

נִפְקוֹד · נִפְקָדוֹ אוֹ נִפְקָדֵהוּ אוֹ נִפְקָדֶנּוּ ב
בְּרָגֶשׁ נִפְקָדְךָ נִפְקָדֵם אוֹ נִפְקָדֵימוֹ נפ
נִפְקַדְכֶם נִפְקָדָהּ אוֹ נִפְקָדֶנָּה בְּרָגֶשׁ נִפְקָדֵךְ
נִפְקָדֵן נִפְקַדְכֶן ׃

יִפָּקְדוּ · יִפָּקְדוּהוּ אוֹ יִפָּקְדוּנוֹ כְּמוֹ עו
עֲוֹנֹתָיו יִלְכְּדוּנוֹ יִפָּקְדוּךָ יִפָּקְדוּנִי יפ
יִפָּקְדוּם אוֹ יִפָּקְדֵמוֹ יִפָּקְדוּכֶם יִפָּקְדוּנוּ י
יִפָּקְדוּהָ אוֹ יִפָּקְדוּנָהּ בְּחָדָשָׁה יִמְצָאוּנְהָ י
יִפָּקְדוּךְ יִפָּקְדוּן יִפָּקְדוּכֶן ׃

תִּפָּקְדוּ · תִּפָּקְדוּהוּ תִּפָּקְדוּנִי תִּפָּקְדוּם תפ
תִּפָּקְדוּנוּ תִּפָּקְדוּהָ תִּפָּקְדוּן ׃

תִּפָּקוֹד לִנְקֵבָה נִסְתֶּרֶת חִבּוּרוֹ כְּחִבּוּר תפ
תִּפָּקוֹד לְזָכָר אֶלָּא שֶׁהוּא שִׁשָּׁה וְזֶה עש
עֲשָׂרָה ׃

תִּפָּקְדִי · תִּפָּקְדִיהוּ תִּפָּקְדִינִי תִּפָּקְדִים ת
תִּפָּקְדִינוּ תִּפָּקְדִיהָ תִּפָּקְדִין ׃

תִּפָּקוֹדְנָה לַנִּמְצָאוֹת וְלַנִּסְתָּרוֹת חִבּוּרוֹ ב
כְּחִבּוּר תִּפָּקְדוּ ׃ וְזֶה הַדֶּרֶךְ לְכָל בִּנְיָנֵי ש
שְׁאַר הַבִּנְיָנִים ׃

כִּנּוּיֵי הַפְּעָלִים

הוּא אַתָּה אֲנִי אוֹ אָנֹכִי הֵם אַתֶּם אֲנַחְנוּ אוֹ
אָנוּ הִיא אַתְּ הֵן אַתֶּן ׃

כִּנּוּיֵי הַפּוֹעֲלִים

אוֹתוֹ אוֹתְךָ אוֹתִי אוֹתָם אוֹתָנוּ אֶתְכֶם א
אוֹתָהּ אוֹתָךְ אוֹתָן אֶתְכֶן ׃

כִּנּוּיֵי הַמּוֹרִים עַל הַקִּנְיָן ·

אֵלָיו אֵלֶיךָ אֵלַי אֲלֵיהֶם אֲלֵיכֶם אֵלֵינוּ א
אֵלֶיהָ אֵלַיִךְ אֲלֵיהֶן אֲלֵיכֶן ׃ אוֹ לוֹ לְךָ לִי ל
לָהֶם לָכֶם לָנוּ לָהּ לָךְ לָהֶן לָכֶן ׃
וְאֵלֶּה אֶת כְּשֶׁתָּבֹא דְגוּשָׁה עִם הַכִּנּוּיִים ת
הַשִּׁמּוּשׁ שִׁמּוּשׁ עִם · אִתּוֹ אִתְּךָ אִתִּי אִתָּם
אִתְּכֶם אִתָּנוּ אִתָּהּ אִתָּךְ אִתָּן אִתְּכֶן ׃

סליק ·

bis. Proinde dictio את quando uenerit daggeſſata cum affixis, fungitur officio, cum: cum eo, tecum, mecum, ſecum, uobiſcum, nobiſcum: cum ea, tecum, ſecum, uobiſcum.

FINIS.

BASILEAE. APVD AND.
[redacted]
AN.
M. D. XXXI.

tes & abſentes. Affixio eius eſt ut affixio תפקדהו Et hæc eſt regula omnium affixorum in reliquis coniugationibus.

Iam dictum eſt, quòd pronomina affixa non adiunguntur niſi coniugationibus actiuis, non autem paſsiuis: cuius ratio eſt, quia uerborum tranſitiuorum actio tranſit ad alios, non autem paſsiuorum, aut neutrorũ. Non enim dicimus הלכהו *iuit ipſum, uel* עמדהו *ſtetit ipſum, & cætera. Quòd ſi dicas paul habere rationem paſsiui, dicendum paul ſicut & benoni ſæpe capi formaliter, & tunc magis habet rationem nominis quàm uerbi.*

Affixa uerborum.

Pag. 51. A Ipſe, tu, ego, uel ego: ipſi, uos, nos, uel nos: ipſa, tu, ipſæ, uos.

Affixa tranſitiuorum.

Eum, te, me: eos, nos, uos: eam, te, eas, uos.

Affixa quæ ſignificant acquiſitionem, uel poſſeſſionẽ.

Ad eum, ad te, ad me: ad eos, ad uos, ad nos: ad eam, ad te, ad eas, ad uos: uel
B ei, tibi, eis, uobis, nobis: ei, tibi, eis, uobis,

ut; iniquitates noſtræ capient nos: uiſi- tabunt te, uiſitabunt me, uiſitabunt eos, uel uiſitabunt ipſos, uiſitabunt uos, uiſi tabunt nos, uiſitabunt eam, uel uiſita- bunt ipſam: in menſe ſuo inuenient eam. uiſitabunt te, uiſitabunt eas, uiſitabunt B uos. *Sunt qui dicunt in* ילכדונו *uau ultimum eſſe literam ſuperadditam, ut ſit idem quod* ילכדון *capiēt eas. Et nota, quando media eſt gutturalis, kamezatur, ut* יִשְׁאָלוּנִי *rogabunt, uel interrogabunt me.*

Viſitabitis. Viſitabitis eum, uiſi- tabitis me, uiſitabitis eos, uiſitabitis nos, uiſitabitis eam, uiſitabitis eas.

Viſitabit fœmininum, de abſenti. Af fixio eius ut affixio תִּפְקוֹד maſculina, niſi quòd hoc eſt ſextuplex, illud uerò decuplex. Viſitabis.

Viſitabis eum, uiſitabis me, uiſitabis eos, uiſitabis nos, uiſitabis eam, uiſita- bis eas. *Huic perſonæ, ſicut & multis alijs adijcimus ex coniectura quadam affixa, nullum de eis habentes biblicum teſtimonium.*

Viſitabitis, & uiſitabunt, ad præſen-

Viſitabo uos, uiſitabo eam, uel uiſi-tabo ipſam, cum dagges, uiſitabo te, uiſi tabo eas, uiſitabo uos. Viſitabit.

Viſitabit eum, uel uiſitabit ipſum, uel uiſitabit illum, cum dagges, uel uiſitabit eum: cuſtodiet eum quaſi pupillam oculi ſui: uiſitabit te, uiſitabit me, uiſitabit eos, uel uiſitabit ipſos, uiſitabit uos, uiſitabit nos: uiſitabit eam, uel uiſitabit ipſam, cum dagges, uiſitabit te, uiſitabit eas, ui ſitabit uos. Viſitabis.

Viſitabis eum, uel uiſitabis ipſum, uel uiſitabis illum, cum dagges, uel uiſitabis eum, uiſitabis me, uiſitabis eos, uel uiſi-tabis ipſos, uiſitabis nos, uiſitabis eam, uel uiſitabis ipſam, cum dagges, uiſita-bis eas. Viſitabimus.

Pag.50. Viſitabimus eũ, uel uiſitabimus ipſum,
A uel uiſitabimus illum, cum dagges, uiſi-tabimus te, uiſitabimus eos, uel uiſitabi-mus ipſos, uiſitabimus uos, uiſitabimus eam, uel uiſitabimus ipſam cum dagges, uiſitabimus te, uiſitabimus eas, uiſitabi-mus uos. Viſitabunt.

Viſitabunt eum, uel uiſitabunt ipſum: ut, ini-

betq́ꝫ decem affixa,& cum omnibus illis habet imperatiuus hatephkamez. Inuenitur etiam cum hirec: Dum præuaricaretur ipſe contra eam. *Quæ deſinunt in holem, ut* פקוד *habent cum affixis hatephkamez: & quæ in pathah deſinunt, habent hirec, ut* בְּפִתְחִי את קברותיכם *In aperiendo me ſepulchra ueſtra: ſiue, dum ego aperuero ſepulchra ueſtra.*

Futurum.

Viſitabo. Viſitabo eum, uel uiſitabo ipſum, uel uiſitabo illum, uel uiſitabo eum, cum dagges. *Omne nun daggeſſatum ſequente uau ſchurec, eſt affixum tertiæ perſonæ, ſed nun uau ſine dagges, eſt affixum primæ perſonæ pluralis: præceditq́; zere, ſicut nun daggeſſatum præcedit punctus ſægol.*

Viſitabo te, uiſitabo eos, uel uiſitabo B
ipſos. *Inuenitur etiam hæc ſyllaba* מו *pro affixo ſingulari, ut ſit idem quod* הו *tametſi mihi uideatur id ſolum in duobus locis reperiri, nempe* וימטר עלימו *& pluit ſuper eum,* יסכון עלימו *proderit illi: alioquin* מו *ſemper capitur pluraliter, idem ualens quod mem finale. Vau uerò eſt litera ocioſe adiecta. Vnde* תביאם *et* תביאמו *idem ualent: adducet eos.*

habent hatephkamez: & quæ habent formam peal, fiunt cum ſcheua. Surge, unge eum: cuſtodi me mi domine: redime eum, ne prætereas eum. *Quia hæc exempla habent lamedpoal gutturalem, habent kamez ſub ainpoal. Idem ſentiendum de illis quæ habent mediam radicalem gutturalem, ut* גְּאָלָה *redime eam,* בְּחָנֵנִי *proba me.*

Viſitate. Viſitate eum, uel uiſitate ipſum, uiſitate me, uel uiſitate me, uiſitate eam, uiſitate eas, & ſic de aliȷs. uiſitate eos, uiſitate nos. Viſita. Viſita eum, uel uiſita ipſum, uiſita me, uiſita eos, uiſita nos, uiſita eam, uiſita eas, cum hateph kamez, uel cum hirec. Viſitate. Affi-
Pag. 49 A xio eius eſt ut affixio פִּקְדִי nec eſt ullum diſcrimen inter affixa maſculinorum & fœminorum. *Scribunt quidam Grammatici, melius eſſe huic perſonæ ſeparatas adijcere dictiones, ſeu pronomina, ut* פְּקוֹדְנָה אוֹתִי *uiſitate me, &c. quàm maſculinam uocem uſurpare pro fœminina. Idem docent obſeruandum in uerbo* פְּעַלְתֶּן *operatæ eſtis, & in* תִּפְעַלְנָה *operabimini.*

Infinitiuus. Viſitare. Affixio eius cõformis eſt affixioni פְּקוֹד imperatiui, habetq;

pluralem maſculinam, & uau holem exprimit pluralem fœmininam.

Participia præterita.

Viſitatus. Viſitatus eius, uiſitatus tuus, uiſitatus meus, uiſitatus eorum, uiſitatus ueſter, uiſitatus noſter. Viſitatus eius, uiſitatus tuus, uiſitatus earum, uiſitatus ueſter. Viſitati. Viſitati eius, uel uiſitati eius, uiſitati tui, uiſitati mei, uiſitati eorum, uel uiſitati eorum, uiſitati ueſtri, uiſitati noſtri, uiſitati eius, uiſitati tui, uiſitati earum, uiſitati ueſtri.

Viſitata. Viſitata eius, uiſitata tua, uiſitata mea, uiſitata eorũ, uel uiſitata ipſorum, uiſitata ueſtra, uiſitata noſtra, uiſitata eius, uiſitata tua, uiſitata earum, uiſitata ueſtra. Viſitatæ. Viſitatæ eius, uiſitatæ tuæ, uiſitatæ meæ, uiſitatæ eorũ, uel uiſitatæ ipſorũ, uiſitatæ ueſtræ, uiſitatæ noſtræ, uiſitatæ eius, uiſitatæ tuæ, uiſitatæ earum, uiſitatæ ueſtræ. *Pag. 84.* A

Imperatiui.

Viſita. Viſita eum, uel uiſita ipſum, uiſita me, uiſita eos, uiſita nos, uiſita eã, uiſita eas. Quæ habent formam peol, B

uiſitantes te, uiſitantes me, uiſitãtes eos, uel uiſitatores eorum, uiſitantes uos, ui-
Pag.47. ſitantes nos; uiſitantes eam, uiſitantes te,
A uiſitantes eas, uiſitantes uos. *Abijcitur ab hoc plurali litera mem, relinqturq́; litera iod, quæ etiam nota eſt pluralis.*

Viſitatrix. Viſitans eũ, uiſitans te, uel uiſitatrix tua, & ſic de alijs. (*Vult id, Quando caph affixum ſecundæ perſonæ uenit in pauſa, ſemper id quod eſt ante ipſum, habet ſægol.*)

Viſitans me, uiſitans eos, uel uiſitatrix eorum, uiſitans uos, uiſitans nos, uiſitans eam, uiſitans te, uiſitans eas, uiſitans uos. *Quum Benoni fœmininum duplicem habeat formã, nempe* פּוֹקֶרֶת *&* פּוֹקְדָה *duplici quoque forma recipit affixa.* Nam *ſi huic participio* פּוֹקֶרֶת *adieceris affixa, daggeſſabitur tau. Sin* פּוֹקְדָה *uſurpaueris, migrabit he in tau raphatum.*

Viſitatrices. Viſitantes eum, uiſitantes te, uiſitantes me, uiſitantes eos, uiſitantes uos, uiſitantes nos, uiſitan-
B tes eam, uiſitantes te, uiſitantes eas, uiſitantes uos. *Habet hoc plurale in affixis duplex ſignum plurale.* Nam *iod gerit formam pluralem*

uos,uiſitauímus eam,uiſitauimus te, uiſi tauimus eas,uiſitauimus uos. Víſitauit fœm. Víſitauit eum,uel uiſitauit ipſum, cũ dagges tau: uiſitauit te, uiſitauit me, uiſitauit eos, uiſitauit uos, uiſitauit nos, uiſitauit eam, uel uiſitauit ipſam, uiſita- B
uit te,uiſitauit eas, uiſitauit uos. *Mutat hæc perſona in affixis he in tau raphatum, ut fieri alioquin conſuetum eſt. Aliquando uero deficit tau illud fœmin. deuoraturq; per dagges, quod in tau expreſſè ſcripto ſignatur, dicimusq;* פקדתו *pro* פקדתהו *Tollitur autem he affixi litera ad uitandam lectionis difficultatem. Sic cum affixo fœmin.* פקדתת *pro* פקדתהת *ubi* תת *duæ poſtremæ literæ ſunt, affixum & aliud* ת *litera fœminina.*

Víſitaſti. Affixio eius eſt ut affixio פקדתי niſi quòd illud eſt octuplex in affixis, & illud ſextuplex. Víſitaſtis. Affixio eius eſt ut affixio פקדתם

Participia præſentia.

Víſitans. Víſitans eum, uel uiſitans ipſum,uiſitans te,uiſitans me, uel uiſitãs me,uiſitans eos,uiſitans uos,uiſitãs nos, uiſitans eam, uiſitans te,uiſitans eas,uiſitans uos. Víſitantes. Víſitantes eum,

cundæ perſonæ cum uerbo ſecundæ perſonæ. Nam פעלת *dicit actionem tranſeuntẽ, affixum autem dicit paßionem immanentem: nunc autem actio & paßio eiuſdem rei non inueniũtur in una perſona: ut ſi dicãs,* פקרתך *uiſitaſti te, aút* פקרתכם *uiſitaſti uos, inepta erit loquutio.*

Viſitaui. Viſitaui eum, uel uiſitaui ipſum, uiſitaui te, uiſitaui eos, uel uiſitaui ipſos, uiſitaui uos, uiſitaui eã, uiſitaui te, uiſitaui eas, uiſitaui uos. *Ab hac perſona deficiunt duo affixa, quũ dicere non poßis, uiſitaui me, & uiſitaui nos.*

Pag.46. A Viſitauerunt. Viſitauerunt eum, uiſitauerunt te, uiſitauerunt me, uiſitauerũt eos, uiſitauerunt uos, uiſitauerunt nos, uiſitauerunt eam, uiſitauerunt te, uiſitauerunt eas, uiſitauerunt te. Viſitaſtis. Viſitaſtis eũ, uiſitaſtis me, uiſitaſtis eos, uiſitaſtis nos, uiſitaſtis eã, uiſitaſtis eas.

Hæc perſona quum recipit affixa abijcit mem, ue nitq́; loco eius uau ſchurec: ſicut & idem uau in tertia perſona facit pluralem numerum, tam in præterito, quàm in futuro atq; imperatiuo.

Viſitauimus. Viſitauimus eum, uiſitauimus te, uiſitauimus eos, uiſitauimus

uos,

PORTA AFFIXORVM CVM uerbis, præſertim tranſitiuis.

Omnia uerba, ſeu modi uerborum, qui ueniunt in una coniugatione, uocantur בעלים עם הפועלים *quæ ſcilicet in ſuo ſignificato actionem tranſeuntem includunt. Non enim facilè cadunt affixa in coniugationes paßiuas, ſed plerunque in actiuas, ut ſunt* kal, piel, *hiphil, & coniugatio quadrata. Paßiuæ ſunt niphal, pual, hophal, & hithpaël.*

Viſitauit. Viſitauit eum, uel uiſitauit ipſum, uiſitauit te, uiſitauit me, uiſitauit eos, uiſitauit uos, uiſitauit nos, uiſitauit eam, uiſitauit te, uiſitauit eas, uiſitauit uos. *Habet hæc perſona decem affixa, ſicut & omnes tertiæ perſonæ plurales & fœmininæ. Sed ſecunda perſona recipit duntaxat ſex affixa, & prima octo. Habet autem præteritum in affixis ſub pepoal ſcheua.* B

Viſitaſti. Viſitaſti eum, uel uiſitaſti ipſum, uiſitaſti me, uiſitaſti eos, uel uiſitaſti ipſos, uiſitaſti nos, uiſitaſti eam, uiſitaſti eas. Detrahunt (ab hac perſona, affixa) quatuor, quia non quadrat affixũ ſe

niuntur, quorum radices ſunt) ſaltauit, fodiendo eruit, ſeu demolitus eſt.

Differunt tamen כרכר *&* כרסם *quia in altero nulla litera duplicatur, ſicut & in* כרבל *à quo* דוד מְכֻרְבָּל *Opertus eſt Dauid. Sic* רטפש *tenere creuit,* פרשז *expandit. Et hæc propriè uocantur filij quatuor radicalium literarum.*

Coniugatio piel uel pual, filia quinque literarum. *In uerbo hîc ſignato duplicantur ain & lamedpoal, & eſt* חמר *primaria radix. Sic ab* הפך *inuenitur* הפכפך *& à* סחר *fit* סחרחר *quod tamen eſt de coniugatione* kal: *propoſitum uerò exemplum Thren. primo inuenitur in pual, & idcirco hîc quoque in eadem coniugatur forma, compoſitum ab* חמר *cumulo, &* מר *amaro: unde torſiones & conſtipationes, quæ in uiſceribus generantur, uocantur* חמרמרות

Pag. 45. Conſtrictus, ſeu torſus eſt, es, ſum:
A torſi ſunt, eſtis, ſumus. Torſa eſt, es, eſtis. Futurum. Conſtipabor, conſtipabitur, conſtipaberis: conſtipabimur, conſtipabuntur, conſtipabimini. Conſtipabitur, conſtipaberis; cõſtipabimini, uel conſtipabuntur.

Oblectauit, oblectaſti, oblectaui:ob- lectauerunt, oblectaſtis, oblectauimus. Oblectauit, oblectaſti, oblectaſtis. Be- noni. Oblectans, oblectantes: oblectãs, uel oblectatrix, oblectantes. Paul. Ob- lectatus, oblectati: oblectata, oblectatæ. Imperatiuus. Oblecta, uel delecta, oble ctate: oblecta, oblectate. Infinitiuus. Oblectare. Futurũ. Oblectabo, uel de- lectabo, oblectabit, oblectabis: oblecta bimus, oblectabunt, oblectabitis. Oble- ctabit, oblectabis: oblectabitis, uel ob- lectabunt.

Pag. 44. A

Coniugatio Pual.

B Oblectatus eſt, es, ſum: oblectati ſunt, eſtis, ſumus. Oblectata eſt, es, eſtis. In- finitiuus. Oblectari. Futurum. Oblecta bor, oblectabitur, oblectaberis: oblecta bimur, oblectabuntur, oblectabimini. Oblectabit̃, oblectaberis, oblectabimi- ni & oblectabuntur. Sic quoque à, & ſal tans omni uirtute: & ab, demolietur eam aper de ſylua. Coniugatio piel grauis daggeſſata, & coniugatio pual, duæ con iugationes iſtæ (ſolum in his uerbis inue

ras איתן *quandoque tollitur, & loco eius poni-tur dagges, ut* וַיָּסֵב *& reduxit.*

Coniugatio Hophal. Perfectus
B eſt, es ſum: perfecti ſunt, eſtis, ſumus. Perfecta eſt, es, eſtis. *Habet hæc coniugatio formam quieſcentium in ain, ut* הוּבַן *& quieſcentium in pe iod, ut* הוּדַע *notificatus eſt.*

Infinitiuus. Perfici. Futurum. Perficiar, perficietur, perficieris: perficiemur, perficientur, perficiemini. Perficietur, perficieris, perficiemini, & perficientur.

CONIVGATIO QVATVOR literarum.

COniugatio grauis, filia quatuor literarũ: ut, & oblectabit ſe lactens. *In hoc ordine ſunt uerba quæ nullam duplicant literam: & ſunt alia in quibus pepoal & ainpoal duplicantur, ut in ſignato exemplo, cuius radix eſt* שׁעה *Sic eſt* ברבר *à radice* ברה *Et* סבסך *à primitiuo* סבב *Item* צפצף *à* צפה *&* קרקר *à* קרה *Licet ſint qui radicem eius ponant* קיר *Et nòta quòd hæc uerba nunquam in alia inflectuntur coniugatione, niſi in piel, ſiue daggeſſata: non autem in kal, uel hiphil.*

Oblecta-

prà quoque in textu mentio fit. Vide ibi.

Coniugatio hiphil. Perfecit, uel fecit perficere, perfeciſti, perfeci: perfecerunt, perfeciſtis, perfecimus. Perfecit, perfeciſti, perfeciſtis. *Quies quæ ſcribitur poſt he, ſupplet punctum dagges. Et nota quòd ſingulare aliquando uenit cum pathah, ut* הֵמַר *amarificauit,* הֵדַק *attenuauit: quandoq; uerò uenit cum iod hirec, & tunc non eſt differentia inter hoc hiphil, & hiphil uerborum quieſcentium in ain, niſi quòd iſtud hiphil aliquando daggeſſatur. Nam ut hic dicimus* הֲתִימוֹת *ſic in quieſcentibus in ain dicimus* הֲבִינוֹת *feciſti intelligere.*

Benoni. Perficiens, cum zere, uel cum hirec: Omnis leuans oblationē pecuniæ: perficiētes, perfectrix, pfectrices. Paul. Perfectus, perfecti: perfecta, perfectę: ut circundatæ nomine. Imperatiuus. Perfice, perficite: perfice, perficite, aut cōſummate. Infinitiuus. Perficere. Futurum. Perficiam, perficiet, perficies: perficiemus, perficient, perficietis. Perficiet, perficies, perficietis, & perficient: uel, perficiam, perficiet, cum dagges: ut, & reduxit deus. *Quies quæ uenit poſt lite*

Pag. 43. A

ticipio. Benoni. Conſummatus cum kamez,uel perfectus cum zere: conſummati: conſummata,conſummatæ.

Habet Benoni kamez, ut pſalmo decimooctauo עם נבר תתברר *Cum purificato purificabis te. Vel habet zere, ut* נָקַל *leuefactum eſt. Item in fœminino* הארץ נְשַׁמָּה *terra deſolata.*

Imperatiuus. Conſummare,conſummamini: perficere, ſitis perfectæ.

Hic ſupplet dagges in tau defectum nun paßiuæ literæ: dagges uero in mem index eſt ainpoal. Exemplum הִבָּרוּ נושאי כלי ה׳ *Mundamini,qui portatis uaſa domini. Vbi beth habet kamez pro pathah, quia Res non recipit dagges.*

Infinitiuus. Perfici. Futurum. Perficiar, perficieẽ, perficieris: perficiemur, perficientur, perficiemini. Perficietur, perficieris,perficiemini,& perficientur. Vel conſummabor,co[illegible], ſummaberis,conſummabimur.

Definit futurum uel in holem, ut יִסּוֹב *circundabitur: uel in pathah,ut* יִמַּד *menſurabitur. Definit autem in pathah, quò diſcrimen ſit inter hunc ordinem, & inter quieſcentia in lamed, quæ ſine he deſinunt in kamez, ut* אֶגָּל *reuelabor, de quo ſupra*

ain, niſi quòd illa quies hic eſt holem, in quieſcentibus autem in ain uau eſt ſchurec. Quòd ſi adieceris ipſi lamedpoal aliam literam, ut fieri ſolet in plurali, mox illa punctabitur cum dagges puncto, quod duplicatam repræſentat literã, non obſtante quòd præcedit uox magna, quodq́; kamez ſub איתן *iam diximus repræſentare ainpoal.*

Coniugatio paſſiua. Perfectus eſt, es, ſum: perfecti ſunt, eſtis, ſumus. Perfecta eſt, es, eſtis. B *Quandoquidem & in hac paſſiua uoce extrudatur ainpoal, uenit uocale eius, quod habet in perfectis, nempe pathah ſub pepoal: & nun paſſiua litera punctatur cũ kamez, quò defectus ainpoal aliquo modo per quietem ſarciri queat, ut* נחר מפוח *incenſum eſt ſufflatoriũ. Sic* נסב הר *circundatus eſt mons. At in reliquis perſonis præteriti migrat kamez in ſcheua, idq́; ob multitudinem uocum, ut* נתמותי

[redacted]. *Imitatus hic textum Romani exemplaris, antequam diligentius inſpexiſſem Eliæ annotationes,* נתם *pro* נתם *perperam ſcripſi, nõ cogitans dagges illud forte in tau penitus nullam habere rationem, præſertim quum nun paſſiua litera expreſſe præcedat. Tu igitur totum iſtud præteritum in primo puncto caſtigabis, ſicut & in par-*

pag.41. Perfecit,perfeciſti,perfeci:perfecerũt.
A perfeciſtis,perfecimus. Perfecit,perfeciſti,perfeciſtis. Benoni. Perficiens,perficientes: conſummans, conſummantes. Paul. Perfectus,perfecti: perfecta,perfectæ. *Hoc participium præteritum non inuenitur in aliquo ſacrorũ bibliorum uerſu, ſed loco eius uſurpatur תמורם ſicut & שרורר pro שורר inuenitur. Quòd autem quidam locus habet לחם חום panis calefactus, putant id eſſe nomen formale, pro panis calidus.*

Imperatiuus. Perfice תומו: perficite, תומי perfice, perficite. *Venit hîc dagges poſt holem uocem. Et ſi quæris cur id fiat, reſpondeo: quia habet accentũ millel, hoc eſt, in penultima. Et eadem ratio aſsignatur in futuro.*

Infinitiuus. Perficere. Futurum. Perficiam, perficiet, perficies: perficiemus יתומו perficiẽt,perficietis; Perfici[illegible]er ficies,perficietis, uel perficient. Sic circuibo, circuibit, circuibis, circuibimus: circuibitis ciuitatem: circuibitis manipulos ueſtros. *Quies holem, quæ in אתום & יתום uenit poſt literam איתן indicat ainpoal literam abſentem, ſicut & in ordine quieſcentium in*

ain

Quandoque uerò in his cadit ainpoal: ut, ſecundum quòd finiuit omnes gentes, confractus eſt Merodach. סַפוּ תַּמּוּ conſumpti ſunt, conſummati ſunt. בַּזּוֹנוּ diripuimus nobis. Tonde capillum tuum. Reuertere, ſimilis ſis tibi.

Vocantur uerba duplicata, quæ ſecundam & tertiam ſimiles habent. Quòd ſi prima & ſecunda ſimiles fuerint, talia uerba in hunc ordinem non digeruntur, ut ſunt ששׁת *ſextauit,* ררת. *leuiter inceßit: ſed horum ſunt pauca. Cadit autem in duplicatis ainpoal, & non lamedpoal: quia dagges nõ indicat defectum in ſequenti, ſed præcedenti litera cõmiſſum. Et nota quòd hoc generale eſt in lingua ſancta, quoties duæ literæ eiuſdem ſpeciei conueniunt, plerunq; una ab altera abſorbetur, idq; nedum in eſſentialibus, uerùm & in ſeruilibus fit. Quando autem altera ſubſtantialiũ non abſorbetur per dagges, uerbum ipſum coniugatur nõ ſecus quàm alia uerba perfecta. Sed et hoc quoq; notandum, ꝙ uerba huius ordinis diſtinguũtur à uerbis, in qbus ainpoal qeſcit ꝑ pathah: nã pũctus qui in uerbo ꝑfecto ſubſternitur ainpoal, in hoc ordine ſubſcribitur ipſi pepoal, quò ſcilicet lamedpoal daggeſſari poßit: quod nõ fieret, ſi pepoal punctũ ſuũ cõſuetũ, nẽpe kamez, retineret.*

duarum extremitatum, dare. Futurum. Dabo, dabit, dabis: dabimus, dabunt, dabitis. Dabit, dabis, dabunt, uel dabitis cum dagges.

Coniugatio paſſiua. Datus eſt, es, ſum: dati ſunt, eſtis, ſumus: uel poſiti

Pag. 41. ſumus, cum dagges. Data eſt, es, eſtis.

A Participium. Datus, dati: data, datæ. Imperatiuus. Dare, damini: dare, damini, uel datæ ſitis, cum dagges. Infinitiuus. Dari: uel cum holem, dari. Futurũ. Dabor, dabitur, daberis: dabimur, dabuntur, dabimini. Dabitur, daberis, dabimini, uel dabuntur, cum dagges.

CONIVGATIO DVPLICIVM.

Coniugatio leuis uerborum dupliciũ,

B habentium ain et lamed literas ſimiles, in quibus ainpoal cadit atq; deuoratur per dagges in lamedpoal, ut diripuit, totondit, commiſcuit, integrauit, circuiuit, deuaſtauit, & alia his ſimilia: quæ interdum ueniunt integra: ut, & circuiuit domum dei: &, diripuit prædam: conſummauerunt pulchritudinem tuam: diripuimus nobis, tonſores ad tondendũ oues ſuas.

Quan-

Huic uerbo ſimile eſt הודה *confeſſus eſt, gratias egit, laudem dixit, frequens in biblijs.*

נתן

Coniugatio leuis ex deficientibus in extremitatibus. Dedit, dediſti, dedi: dederunt, dediſtis, dedimus, uel tribuimus cum dagges: ut, & dabimus filias noſtras uobis: dedit, dediſti, dediſtis. B

Inuenitur duntaxat unum uerbum in hoc ordine, in quo duæ extremæ literæ nonnunquam deficiunt. In præterito deficit nun ultimum, idq; non in omnibus perſonis, non autem nun primum. Sunt tamen qui uolunt radicem huius uerbi נתת נתתי *eſſe* נתת *quum non inueniatur ullum uerbum, in quo tertia radicalis nun deficere ſoleat. Inueniuntur autem uerba quæ habent lamedpoal tau, quæ in prima & ſecunda perſona præteriti per dagges abſcondũt unũ tau, ut* שבת *quieuit* שבת *quieuiſti* שבתי *quieui. Sic* כרה כרתי *ſuccîdit, ſuccidiſti. Et his ſimile putant eſſe* נתת *dedit.*

Benoni. Dans, dantes: largiens, uel tribuens, largientes. Paul. Datus, dati: data, datæ. Imperatiuus. Da, uel tribue, date: largire, largimini, uel date cũ dagges. Infinitiuus. Dare. Et cum defectu

tabitis & ſagittabunt. Et cũ defectu he, proijciã, proijciet, pijcies, proijciemus.

B CONIVGATIO PASSIVA.

Proiectus eſt, es, ſum: proiecti ſunt, eſtis, ſumus. Proiecta eſt, es, eſtis. Benoni. Proiectus, proiecti: proiecta, proiectæ. Imperatiuus. Proijcere, proijcimini: proijcere, proijcimini. Infinitiuus. Proijci. Futurum. Proijciar, proijciet, proijcieris: proijciemur, proijcient, proijciemini. Proijcieris, proijciemini, & proijcientur. Et cum defectu he: proijciar, proijciet, proijcieris, proijciemur.

CONIVGATIO HIPHIL.

Docuit, docuiſti, docui: docuerunt, docuiſtis, docuimus. Docuit, docuiſti, docuiſtis. Benoni. Docens, docentes:
Pag. 40. A inſtruens, inſtruentes. Paul. Doctus, docti: docta, doctæ. Imperatiuus. Doce, docete: inſtrue, inſtruite. Et cũ defectu he, doce. Infinitiuus. Docere. Futurũ. Docebo, docebit, docebis: docebimus, docebunt, docebitis. Docebit, docebis, docebunt. Et cum defectu he: docebo, docebit, docebis, docebimus.

Huic

co aleph. De אפה *habes exemplum in textu. Cæterum de* אבה *habes in prouerbijs ſic ſcriptum:*
אם יפתוך חטאים אל תובא *Si perſuaſerint tibi peccatores, ne cõſentias. Vbi aleph finale ponitur loco he lamedpoal. Sic in uerbo* אתה *quieſcit quandoque aleph in futuro, nonnunquam mouetur. Habet etiam interdum formam* יפן *ut ſcilicet dicamus* יאת אאת *uel cum pathah, ut* יַאַת אַאַת *Verùm quum illa aleph mobilitas aliquanto difficilior ſit, leuius erit, ſi aleph in hunc modum* יַאת אַת *quieſcat.*

CONIVGATIO LEVIS QVIEſcentium in extremitatibus, quorum uidelicet pe eſt iod & lamed he. Pag. 39. A

Iecit, iecisti, ieci: iecerunt, iecistis, iecimus. Iecit, iecisti, iecistis. Benoni. Iaciens, iacientes: iactrix, iactrices. Paul. Iactus, iacti: iacta, iactæ. Imperatiuus. Iace, iacite: ſagitta, ſagittate. Infinitiuus. Iacere, uel ſagittare. *At cum literis bachlam* לירוֹת *ad iaciendum,* בירוֹת *in iaciendo. Huius ordinis uerba ſunt* יפה *pucher fuit,* יגה *doluit, uel afflixit.*

Futurũ. Iaciã, iaciet, iacies: iaciemus, iaciẽt, iacietis: ſagittabit, ſagittabis, ſagit

eſt, es, eſtis. Benoni. Formidat⁹, formidati: formidata, formidatæ. *Nullũ diſcrimẽ eſt inter præteritum & participiũ ſingulare maſculinũ.*

Imperatiuus. Timere, timeamini: formidare, formidamini. Infinitiuus. Timeri. Futurum. Timebor, timebitur, timeberis: timebimur, timebuntur, timebimini. Formidabitur, formidaberis: formidabimini, & formidabuntur. Quorũ uerò pe eſt aleph, & lamed he: ut, pinſuit,
B conſenſit, hæc ſunt futura: coquam, coquet: conſentiam, conſentiet: & cum defectu he, conſentiã, cõſentiet, coquã, coquet: ut, & coxiſtis azyma. Et ab aduenit, aduenlam, aduenlet. Et aduenit, uel adduxit capita populi. Cadit aleph pe poal, nec ſcribitur, & eſt aleph loco he lamedpoal. Item cum defectu he: ueniam, ueniet, aleph in zere quieſcente. Aut ſi aleph ſit mobile, habebit pondus ſeu formam יִפֶן reſpiciet, uel cũ pathah. Leuius uerò fiet propter aleph, ſi תרנחת quietetur. Veniam, ueniet, uenies, ueniemus: Nũquid excitaui ab Aquilone & uenit?

In uerbis אפה *&* אבה *uenit aliquando uau loco aleph*

Formale,quod eſt loco participij: timens,timentes: pauens,pauentes.

Oſtendi tibi iam ſuprà, in uerbis neutris nō eſſe poël,& paul, ſeu utrunq; participiū, ſed nomen formale uenit loco utriuſque: ideo ſi quiſpiam diceret יָרוּא *timitus,hic erraret,quum hoc uerbum nō habeat participium præteritū. Poterimus autem dicere* נוֹרָא *terribilis, ſeu formidabilis, quod etiam eſt nomen formale, loco paul.*

Imperatiuus. Time,timete. Vel cum abſcōſione aleph: timete dominū:paue, Pag.38.
pauete. *Venit* יְראוּ *cū tali punctatione,quò* A
diſcrimen ſit inter ipſum & יִרְאוּ *uidebunt, quod eſt à radice* ראה *uidit.* Infinitiuus. Timere. Futurum. Timebo, timebit,timebis: timebimus, timebitis,timebunt. Timebit, timebis, timebitis, & timebunt. *Manet pepoal iod in futuro, ut ſit differentia inter ipſum, & uerbum* ראה *à quo uenit* ארא ירא *quanquam interdum iod non ſcribatur, ſed tunc ponunt* מתג *id eſt retinaculum, ſub literis* איתן *quod uerbum iſtud indicet.*

CONIVGATIO PASSIVA.

Territus,ſeu formidatus eſt, es, ſum: formidati ſunt,eſtis, ſumus. Formidata

nabimus. Et extendit ſuper nos miſericordiam. Coniugatio Hophal. Extenſus eſt, es, ſum; extenſi ſunt, eſtis, ſumus. Extenſa eſt, es, eſtis. Infinitiuus. Extendi. Futurum. Extendar, extendetur, extenderis: extendemur, extendemini, extendentur. Extendetur, extenderis, extendemini, & extendentur.

B QVIESCENTIA IN EXtremitatibus.

Coniugatio leuis quieſcentiũ in extremitatibus, quorum ſcilicet pe eſt iod, & lamed aleph, habetq́ formã paẽl cum zere. Timuit, timuiſti, timui: timuerunt, timuiſtis, cũ zere: Quia timuiſtis à facie ignis. uel cum kamez: Propterea timuiſtis dominum: timuimus. Timuit, timuiſti, timuiſtis. *Vocantur huius ordinis uerba quieſcentia in extremitatibus, quòd duas habeãt ex* יהוא *extremas literas. Vnde ſæpe fit quòd utraq; quieſcat, &. ſola ain reſidua maneat: tametſi duo duntaxat exẽpla inueniamus in huius ordinis prima parte, nẽpe* ירא *timuit, &* יצא *exiuit, ſed quæ inter ſe quoq; nonnihil diſcriminis in forma habent.*

Formale,

dicalem he, habent in maſculino ſægol: ſed quæ tertiam radicalem habent aleph, deſinunt in kamez, ut נִבָּא *uaticinatus.*

Imperatiuus. Inclinare, inclinamini: extendere, extendimini. Infinitiuus. Extendi. Futurum. Extendar, extendet, extenderis: extendemur, extendetur, extendemini. Extendetur, extenderis, extendentur, & extendemini. Et cum defectu he: inclinabor, inclinabitur, inclinaberis, inclinabimur.

Coniugatio Hiphil. Tetendit, tetendiſti, tetendi: tetenderunt, tetendiſtis, tetendimus. Tetendit, tetendiſti, tetendiſtis. Benoni. Tendens, tendentes: tendens, tendentes. Paul. Tenſus, tenſi: tenſa, tenſæ. Imperatiuus. Arrige. *Pag.* 37.
Et cum defectu he: Arrige, inclina aurem tuam: arrigite: arrige, arrigite. A
Infinitiuus. Arrigere, uel inclinare. Futurum. Extendam, uel inclinabo, extendet, extendes: extendemus, extendent, extendetis. Extendet, extendes, extendetis, & extendent. Et cum defectu he, Inclinabo, inclinabit, inclinabis: incli-

Pag.36. licet lamed eſt he. *Etiam huius ordinis uerba*
A *imitantur normam uerborum deficientium in pe ſolum, & quieſcentiũ in lamed ſolum, niſi quòd in imperatiuo, & infinitiuo in hoc ordine, nun prima radicalis non deficit. Non enim dicimus* טֵה *declina, ſicut à* נגש *quandoq; dicitur* גש *appropinqua.*

Declinauit, declinaſti, declinaui: declinauerunt, declinaſtis, declinauimus. Declinauit, declinaſti, declinaſtis. Benoni. Declinans, declinantes: diuertens, diuertẽtes. Paul. Inclinatus, uel extentus, extenti: extenſa, extenſæ. Imperatiuus. Extende, extẽdite: diuerte, diuertite. Infinitiuus. Inclinare. Futurũ. Declinabo, declinabit, declinabis: declinabimus, declinabunt, declinabitis: diuertet, diuertes, diuertetis & diuertent. Et cum defectu he: extendam, extendet, extendes: extendemus cũ zere, uel cũ hirec. Hinc: & ſparſit de ſanguine eius ad parietem.

CONIVGATIO PASSIVA.

Extẽſus eſt, uel inclinatus eſt, es, ſum: inclinati ſunt, eſtis, ſumus. Inclinata eſt,
B es, eſtis. Benoni. Inclinatus, inclinati: inclinata, inclinatæ. *Quæ deſinunt in tertiã radicalem*

CONIVGATIO HIPHIL.

Fecit portare, uel onus impoſuit, uel fecit leuare, oneraſti, onerauit: onerauerunt, oneraſtis, onerauimus. Onerauit, oneraſti, oneraſtis. Benoni. Onerans, onerantes: oneratrix, oneratrices. Paul. Oneratus, onerati: onerata, oneratæ. Imperatiuus. Onera, uel graua, onerate: impone, imponite. Infinitiuus. Onerare, uel facere ferre. Futurũ. Onerabo, onerabit, onerabis: onerabimus, onerabunt, onerabitis. Onerabit, onerabis: onerabitis, & onerabunt.

CONIVGATIO HOPHAL.

Oneratus eſt, es, ſum: onerati ſunt, eſtis, ſumus. Onerata eſt, es, eſtis. Infinitiuus. Onerare, uel fieri leuare. Futurum. Onerabor, onerabitur, oneraberis: onerabimur, onerabunt, onerabimini. Onerabitur, oneraberis: onerabimini & onerabuntur. B

DEFECTIVA IN PE ET quieſcentia in lamed.

Coniugatio leuis deficientium in pe, & quieſcentium in lamed: quorum uide-

rum,portans,portantes. Paul. Leuatus, leuati: leuata,leuatæ. Imperatiuus. Fer, uel leua, ferte: leua, leuate. Infinitiuus.
B Leuare,ſeu ferre. Futurum. Feram, feret,feres: feremus,ferent,feretis. Feret, feres: feretis,& ferent. *Inuenies etiam aliquando in ſecunda, uel tertia plurali fœm.* תשנה *ſine aleph.*

CONIVGATIO PASSIVA.

Leuatus eſt,es,ſum: leuati ſunt,eſtis, ſumus. Leuata eſt,es,eſtis. Benoni. Leuatus, leuati: leuata, uel ſublata, leuatæ. Imperatiuus. Leuare,leuamini:portare, portamini. Infinitiuus. Leuari. Futurũ. Leuabor,leuabit, leuaberis: leuabimur, leuabuntur,leuabimini. Leuabitur,leua beris: leuabimini,& leuabuntur. Sed,& ſubleuabit ſe regnũ eius,eſt de coniuga-
Pag.35. tione Hithpaël. Nam ſchin daggeſſatur,
A eſtq́ iudicium eius,& ſubleuabit ſe.

Daggeſſatur ſchin in תִּנַּשֵּׂא *Nam dagges illud indicat coniugationẽ Hithpaël, quæ ſemper daggeſſat mediam radicalem. Quòd ſi memoratum exemplum eſſet de Niphal, ſchin raphatum eſſet, hoc eſt, non daggeßatum.*

CONIV-

nitiuus. Facere ſe reuelare. Futurum. Faciã me reuelare, faciet ſe reuelare, facies te reuelare: faciemus nos reuelare, facient ſe reuelare, facietis uos reuelare. Faciet ſe reuelare, facies te reuelare: facietis, & facient ſe reuelare. Et cum defectu he, faciã me reuelare, faciet ſe, facies te, faciemus nos reuelare; ut, Et diſcooperuit ſe in medio tabernaculi ſui.

DEFECTIVA IN PE.

Accipies hanc regulam in manu tua, quòd uerba huius ordinis, deficientia ſcilicet in pe nun, & quieſcentia in lamed he, imitantur ratione pepoal uerba defectiua in pe tantũ, ut eſt נגש *& ratione aleph ſeruant normam illorum uerborum, quæ quieſcunt in lamed aleph, ut eſt* קרא

Coniugatio leuis deficientiũ in pe, & quieſcentiũ in lamed: quorum ſcilicet lamed eſt aleph. Tulit, uel leuauit, tuliſti, tuli: tulerunt, tuliſtis, tulimus. Tulit, tuliſti, tuliſtis. Venit autẽ, & tulerunt ignominiã ſuam, iuxta morem habentiũ he. Benoni. Ferens, ferentes: referens gratiam, cũ abſconſione aleph. Venit quoq; aleph cum motu, ferens argentum & aurum, Pag. 34. A

rum,

fecit. At וַיַּחַר עָלַי אַפּוֹ *eſt de coniugatione hiphil. Nam in kal dicimus* וַיִּחַר לְמֹשֶׁה *Et iratus eſt Moſi.* MVNSTERVS. *Caſtiganda igitur hîc eſt litera iuxta Romanum exemplar in hunc modum* ומן הכבר בפתח *&c.*

CONIVGATIO HOPHAL.

Pag. 33. Factus eſt reuelare, factus es, factus
A ſum: facti ſunt reuelare, facti eſtis, facti ſumus. Facta eſt reuelare, es, eſtis. Infinitiuus. Fieri ad reuelandum. Futurũ. Fiã, uel factus ero ad reuelandum, fiet, fies: fiemus, fietis & fient ad reuelandũ: cũ hatephcamez, uel cũ ſchurec, fiã, fiet, &c.

CONIVGATIO HITHPAAL.

Fecit ſe reuelare, uel diſcooperuit ſe, feciſti te reuelare, uel factus es reuelare.

Cum zere, uel hirec. Feci me reuelare, fecerũt ſe reuelare, feciſtis uos, fecimus nos reuelare. Fecit ſe, feciſti te, feciſtis uos reuelare. Benoni. Faciens ſe reuelare, facientes ſe reuelare: faciens ſe, uel fa-
B cta reuelare, facientes ſe reuelare. Imperatiuus. Fac te reuelare, facite uos reuelare: fac te reuelare, facite uos reuelare. Et cum defectu he, fac te reuelare. Infinitiuus.

facies reuelare: faciemus, faciẽt, facietis reuelare. Faciet, facies, facietis & faciẽt reuelare. Et cum defectu he, faciam, faciet, facies, faciemus reuelare, cum ſægol. Et fecit reſpicere, ſeu uertit caudam ad caudã. Et à potauit: Et potauit oues Laban. Quòd ſi pepoal fuerit gutturalis à kal & piel, aſcendam, uel faciam aſcendere, faciet aſcendere: reſpondebo, reſpondebit, cum pathah. Venit quoque heth cum hirec in kal: Et iratus eſt Moſi. Et, manſit ibi. Sed, & miſertus eſt dominus eorũ, atq; compaſſus eſt eis, illud eſt de ordine חנן & non de iſta ſignificatione. Sic quoq; fuerat dicendum, & manſit, quum ſit uocabulum manſionis de cõiugatione graui. Nonnunquã etiã uenit in kal cum pathah: ut, & diuiſit populum. Et in graui cũ hirec: *& fecit iraſci contra me furorem ſuum.* *Quando dicit, de kal & graui, ut* אעל *debes intelligere per grauem coniugationẽ hiphil, quæ & ipſa ob id grauis uocatur, quòd grauetur literis he & iod. Proinde* ויחן *&* ויחר *propter literam heth habere debuerant pathah in kal, ſicut* ויחץ *&* ויעש *&*

uelatus eſt,es,ſum: reuelati ſunt,eſtis, ſumus, Reuelata eſt,es,eſtis. *Habet ſecunda perſona per totum præteritum ʒere, uel hirec.*

Reuelari. Futurum. Reuelabor, reuelabitur,reuelaberis: reuelabimur,reuelabuntur,reuelabimini. Reuelabitur,reuelaberis , תִּגָּלֶינָה reuelabimini , & reuelabuntur.

CONIVGATIO HIPHIL.

Pag.32. A Fecit reuelare(he cum ſægol,uel cum hirec. Venit quoq; cum pathah, & faciã uidere gentes)feciſti reuelare,feci reuelare: fecerunt,feciſtis,fecimus. Fecit, feciſti,feciſtis reuelare. *Habet aliquando hirec, ut* הִקְרָה *fecit occurrere,* וְהִלְוִיתָ גוים רבים *Et fœnerabis gentibus multis.*

Benoni. Faciens, facientes reuelare: faciẽs reuelare,facientes reuelare. Paul. Factus reuelare,facti reuelare : facta reuelare, factæ reuelare. *Inuenitur etiã aliquando punctus holem poni loco ſchurec, ut* מוֹרְאֵת *oſtenſus.*

Imp. Fac reuelare,facite reuelare:fac, facite reuelare. Infinit. Facere reuelare. Futurũ. Faciã reuelare, faciet reuelare, facies

deuoluetur quaſi aqua iudicium, non eſt de hac radice, quia habet pathah: at radix eius eſt גלל à uocabulo, uortices, ſeu gurgites aquarum.

CONIVGATIO PIEL daggeſſata.

Reuelauit, reuelaſti, reuelaui: reuelauerunt, reuelaſtis, reuelauimus. Reuelauit, reuelaſti, reuelaſtis. *Habet ſecunda uocem hirec, uel ẓere.*

Benoni. Reuelans, reuelantes: reuelatrix, reuelatrices. Paul. Reuelatus, reuelati: reuelata, reuelatæ. Imperatiuus. Reuela, reuelate: reuela, reuelate. B

Miror cur autor hîc nihil dixerit de defectu he, quum inueniamus גַל עֵינַי *reuela oculos meos, &* צַו את בני ישראל *præcipe filijs Iſraël.*

Reuelare. Futurum. Reuelabo, reuelabit, reuelabis: reuelabimus, reuelabũt, reuelabitis. Reuelabit, reuelabis: reuelabitis, & reuelabunt. Et cum defectu he: reuelabo, reuelabit, reuelabis, reuelabimus. Et arcanum alterius ne reueles.

CONIVGATIO PVAL.

Quæ non recordatur actoris ſui. Re-

dit. Habet quoq; iod æthan in hiphil hoc uocale: Et oſtendit eis filiũ regis: quod idem eſt, & fecit uidere. *Verbum* ראה *in futuro non ſeruat formam* וַיֵּשֵׁב *quia tunc ſcribendum eſſet* וַיֵּרְאְ *At aleph non ſolet in fine dictionis punctari cum ſcheua. Præterea utimur ſæpe hac compoſitione* וַיֵּרָא *in tertia perſona, non autem* וַאֵרָא *aut* וַתֵּרָא *ſed loco illorum dicimus* וָאֵרֶא *& uidi* וַתֵּרֶא *& uidiſti. In hiphil uerò nõ uidetur mihi abſurdum eſſe, ſi dicamus* וָאַרְא *& feci uidere, pathah coniugationẽ hiphil demonſtrãte.*

CONIVGATIO PASSIVA.

Reuelatus eſt, es, ſum: reuelati ſunt, eſtis, ſumus. Reuelata eſt, es, eſtis. Beno ní. Reuelatus, reuelati: reuelata reuelatę.

Participium fœmininum non habet in forma diſcrimen à præterito maſculino.

Imperatiuus. Reuelare, reuelamini. Sis reuelata, ſitis reuelatæ. Infinitiuus.
Pag. 31. Reuelari. Futurum. Reuelabor, reuela
A bitur, reuelaberis: reuelabimur, reuelabuntur, reuelabimini. Reuelabitur, reuelaberis: reuelabimini, & reuelabuntur. Et cum defectu he: reuelabor, reuelabit̃, reuelaberis, reuelabimur. Sed illud, Et deuolue-

uerò punctatur cum ſægol, eſt de coniu-
gatiõe Hiphil. Et fecit reſpicere, ſeu uer
tit caudam ad caudã. Porrò forma חֲיִת
& חֲיִת fit cum defectu eius, abſconden-
do ſcilicet ainpoal in lectione, quò faci-
lior fiat: Ero, erit, eris, erimus. Et à per-
ſuaſit, & perſuaſiſti. Item à captiuauit, &
captiuauit. Et à deſcendit, & deſcendit.

*Verba iſta אהי יהי nõ ueniũt in forma וַיַּעַשׂ
Non enim ſolet iod moueri. Neque ueniunt in forma
וַיֵּשֶׁב quum iod in fine dictionis non ſoleat habere
ſcheua: & idcirco permutantur puncta uocalia, po
niturq́; hirec, quod ſub literis איתן ponendum fu-
erat, ſub he, & ſcheua quod ſub he eſſe debuerat,
ſcribitur ſub literis איתן fitq́; in hunc modum iod
ultimum iuxta morem ſuum immobile: in pauſa uero
dicimus אֶהִי יֶהִי תֶּהִי cum ſægol.*

Defectus autem ראת uidebo, uidebit,
uidebis, uidebimus. Porrò quando acce
dit uau cum pathah ad ירא mutatur uo-
cale eius in pathah, propter maiorem fa-
cilitatem. Et quoniam utuntur iod fre- B
quentius quàm alijs literis איתן mutant
uocale eius, quò leuior fiat. Et uidit Ba-
lac, & uidit Bilam; & eſt idẽ quod, & ui-

tia quidem plurali ſimpliciter, in tertia fœm. ſingul. uertitur in tau, & in reliquis perſonis migrat in iod quieſcẽs. Formatur enim præteritũ in hunc modum.

Reuelauit,uel exulauit,reuelaſti,reuelaui: reuelauerunt, reuelaſtis, reuelauimus. Reuelauit, reuelaſti, reuelaſtis.

He tertia radicalis in tertia fœm. ſing. uertitur in tau, & in tertia plurali omnino deficit. At in reliquis perſonis præteriti migrat in iod quieſcens.

Benoni. Reuelans,reuelantes: reuelatrix,reuelatrices. *Deſinit iſte modus in ſægol,propter diſcrimen habendum inter ipſum,& uerba quæ habent aleph tertiam radicalem literam,quæ deſinunt in zere,ut* קוֹרֵא *uocans.*

Paul. Reuelatus,uel tranſmigratus,reuelati: reuelata, reuelatæ. Imperatiuus. Reuela,reuelate: reuela,reuelate. Infinitiuus. Reuelare,uel reuelando. Futurũ. Reuelabo,reuelabit,reuelabis: reuelabimus,reuelabunt,reuelabitis. Reuelabit, reuelabis,reuelabitis, & reuelabunt. Et cum defectu he. Reuelabo,reuelabit,re-
Pag.30. uelabis, reuelabimus,cum hirec uel cum
A zere. Ne reſpicias ad munus eorum. Et, reſpeximus, & profecti ſumus. Quando

uero

abſcondito aleph, clamãtes) *Vt* קוֹרְאִים *inuenitur, quieſcente aleph: ſic legimus* חוֹטְאִים לה׳ *peccantes domino.*

Vociferatrix, uociferatrices. Paul. Vocatus, uocati: uocata, uocatæ. Imperatiuus. Voca, uocate: uoca, uocate: & cum defectu he: uocate eum ut comedat panem. Et cũ defectu aleph: uocate me amaram. Infinitiuus. Vocare, ſeu clamare. Futurũ. Clamabo, clamabit, clamabis: clamabimus, clamabunt, clamabitis. Clamabit, clamabis: clamabitis, & clamabũt. Et in hunc modũ fit cõiugatio paſſiua: uocatus eſt, inuẽtus eſt, & ſic de aliꝭs.

Coniugatio leuis quieſcentium in lamed, quorum ſcilicet lamed eſt he quieſcens. B *Verba huius ordinis & coniugationis habent duplex kameȥ. Quòd ſi inueneris aliquod uerbum, quod habet kameȥ & pathah, he in hoc nõ quieſcit, ſed inter perfecta numerabitur, ut* נָגַהּ תָּמַהּ כָּמַהּ גָּבַהּ *in quibus he habet mappic, ad deſignandum ſtabilitatem eius, ut* גָּבַהְתִּי *eminui, celſus fui. Non tamen inueniuntur alia, præter iſta quatuor. Nota etiã, quòd uerba in hac coniugatione amittunt he per totum præteritum: inter-*

feciſti, me feci: intelligentes ſe fecerunt, uos feciſtis, nos fecimus: ſeu intelligentes facti ſumus cum dagges. Intelligens facta eſt, es, eſtis. Benoni. Intelligentē ſe faciens, ſe facientes: intelligens facta, ſeu ſe faciens: intelligētes facti. Imperatiuus. Intelligentē te fac, uos facite: intelligens fias, ſitis, uel intelligentes uos facite. Infinitiuus. Intelligentē ſe facere. Futurum. Intelligentē me faciam: & in pauſa cū kamez, intelligens fiam, intelligentem ſe faciet, te facies: intelligentes nos faciemus, ſe facient, uos facietis: intelligentem ſe faciet, te facies, ſe facient, uel uos facietis, cum dagges.

B

QVIESCENTIA IN LAMED.

Coniugatio leuis quieſcentiū in lamed, eſt eorum, quorū lamed eſt aleph quieſcens, ut inuenit, uocauit. *Vocantur hæc quieſcentia in lamed aleph, quia per totū præteritum, excepta tertia perſona, aleph quieſcit.*

Vocauit, uocaſti, uocaui: uocauerūt, uocaſtis, uocauimus. Vocauit, uocaſti, uocaſtis. Benoni. Vocans, uocantes (& abſcon-

Pag. 29. A

re fecerunt,feciſtis,fecimus: uel, intelle-ctum dedimus, cũ dagges. Intelligere fecit,feciſti, feciſtis. *Coniugatio iſta duplicat lamedpoal, ut ſuprà in perfectis docuimus,nec inuenitur uerior coniugatio quadrata, q̃ in iſto ordine. Proinde exemplum* חוֹלֵל *quod ab autore citatur, eſt à radice* חִיֵּל *quod eiuſdem formæ eſt cũ* קִיֵּם *reijciturq́; dagges,& loco eius duplicatur lamed.*

Benoni. Intelligere faciens,facientes: intellectum præſtans, præſtantes. Paul. Intelligere factus: facti,facta,factæ. Imperatiuus. Fac intelligere, facite intelligere: da intellectum, date, ſeu præſtate intellectũ,cum dagges. Infinitiuus. Dare intellectum. Futurũ. Intellectum dabo,dabit,dabis: dabimus,dabunt,dabitis. Intellectum dabit,dabis,dabitis, uel dabunt cum dagges.

CONIVGATIO HITHPAEL.

Hæc cohæret illi. *Iam ſuprà ſcripſi,in perfectorum ordine,quæ ſit ratio iſtius cohæſionis,& quomodo conſtituatur iſta coniugatio ex quadrata.* Pag. 28. A

Intelligentem ſe fecit(cum pathah,& in pauſa cum kamez: populus meus nõ fecit ſe intelligentem) Intelligentem te

tra pauſam) intelligens factus es, intelli-gens factus ſum: intelligentes facti ſunt, facti eſtis, facti ſumus: uel intellectu præditi ſumus, cum dagges. Intelligens facta eſt, facta es, factæ eſtis. Benoni. Intelligens factus, cum kamez, intelligentes facti: intelligens facta, intelligentes fa-
Pag. 17. ctæ. Etiam ipſa regi parata, quod eſt Be
A noni, eò quòd ſit kamezatũ. Futurũ. Intelligens fiam, fies, fiet: intelligentes fiemus, fient, fietis. Intelligens fiet, fies, fietis: uel fient cum dagges. Et ſic, adducar, adducetur, niſi quòd kamezantur.

Non eſt ullum diſcrimen inter iſtam coniugationem, & inter Hophal *quieſcentium in pe iod, ut* הוּשַׁב *collocatus eſt.*

CONIVGATIO QVADRATA.

Coniugatio grauis quadrata duplicat lamed: intellectum dedit, parauit. In quibus uau eſt aïnpoal, & forma eorum Po
B lel. Sic quoq; eſt cõiugatio Poël ex quieſcentibus in aïn quadrata: ut, dum nõ eſſent abyſſi, formata ſum. Num inferna-
Iob. 26. les reformabuntur? Intelligere fecit, intelligere feciſti, intelligere feci: intellige

re fe-

ligi. Futurum. Intelligar, intelligetur, intelligeris: intelligemur, intelligentur, intelligemini. Intelligetur, intelligeris, intelligemini,uel intelligent cũ dagges.

CONIVGATIO HIPHIL.

Intellexit,uel intellectum dedit: intellexiſti,uel intellectum dediſti: intellexi, uel intellectum dedi: intellexerunt,intellexiſtis,intelleximus. Intellexit,intellexiſti, intellexiſtis. Vel,intellexiſti, intellexi, & ſic de aliȷs. Benoni. Dans intellectum,dantes intellectum: dans intellectum,dantes intellectum. Paul. Intelligens factus, intelligentes facti: intelligens facta, intelligentes factæ. Imperatiuus. Intellige,uel da intellectum, intelligite. Intellige, intelligite, uel intellectum date, cum dagges. Infinitiuus. Intelligere, uel intellectum dare. Futurũ. Intelligam,intelliget,intelliges: intelligemus,intelligẽt,intelligetis. Intelliget, intelliges, intelligetis. Vel, intellectum dabunt, cum dagges. B

CONIVGATIO HOPHAL.

Intelligens factus eſt(cum pathah ex-

participium in ſecunda. Paul. Intellectus, intellecti: intellecta, intellectæ. Imperatiuus. Intellige, intelligite, ſeu intelligite cũ dagges. Infinitiuus. Intelligere.

Non eſt differentia inter imperatiuum, infinitiuum, & paul: ut כל מול בערלת *omnis circumciſus in præputio, &c.*

Futurum. Intelligam, intelliget, intelliges: intelligemus, intelligent, intelligetis. Intelliget, intelliges, intelligetis, uel intelligent cum dagges. Vel intelligam, intelliget: ſurgam, ſurget. *Futurum habet expreſſam mediam radicalem literam uau: licet alij dicant uau illud eſſe uau futuri tẽporis, ut in* אפקוד *ſcribitur: & habet uau illud aliquando holem, ſed frequentius ſchurec.*

CONIVGATIO PASSIVA.

Intellectus eſt, es, ſum: intellecti ſunt, eſtis, ſumus. Intellecta eſt, es, eſtis. Be-
Pag.26. A
noni. Intellectus, intellecti: intellecta, intellectæ. *Non poteſt participiũ ſingulare dinoſci à præterito, niſi ex ipſa ſententia.*

Imperatiuus. Intelligere, intelligimini: ſis intellecta, ſitis intellectæ, uel intelligimini cum dagges, Infinitiuus. Intelligi.

etiã: & eminebit, atq; ſedebit. *Non cõuenit inter Grãmaticos de quieſcẽtibus in ain, quæ ſcilicet quieſcant in ain uau, & quæ in ain iod: ut* יָגִיפוּ הַדְּלָתוֹת *claudent oſtia, cuius radicẽ aliqui dicunt* גות *& alij* גִית *Sic* דַּשׁ חִטִּים *tritura triticũ. Huius radicem aliqui ponũt* דוש *alij uero* דיש *Idem ſentiendum de hoc* וַיְקוֹנֵן ירמיה *& planxit Ieremias, cuius radicem uolunt eſſe* קין *eò quòd eſſe* קִינָה *id eſt lamentatio, inueniatur. Sunt & aliamulta, quæ inueniũtur habere mediã radicalem iod, ut à* קימה *uenit* קִיֵּים *confirmauit.*

Intellexit, intellexiſti, intellexi: intellexerunt, intellexiſtis, intelleximus, ſeu intelligentiam habuimus, cum dagges: ut, & pernoctauimus in Gibeah. Intellexit, intellexiſti, intellexiſtis. B *Omnes perſonæ præteriti habent pathah ſub pe, præter* בן בנו בנה *quæ habent kamez. Huius rationem piguit hic adſcribere, quã tamen in Michlol inuenies, ſi curioſus eſſe uolueris.*

Benoni. Intelligens, intelligentes: cognitrix, cognitrices. *Non eſt differentia inter* בן *&* בן *præteritum, & participium, ſed in* בנה *fœm. eſt differentia inter præteritum & Benoni, Nam præteritum habet accentum in prima, et*

B deris, oſtendemini, & oſtendentur.

CONIVGATIO HITHPAEL.

Sunt hic aliqua, in quibus iod non mutatur in uau: ut, & genuerunt, ſeu geniti ſunt in familias ſuas. Rurſus ſunt alia, in quibus iod mutat̃ in uau: Fecit ſcire ſe, feciſti ſcire te, feci ſcire me: fecerunt ſcire ſe, feciſtis ſcire uos, fecimus ſcire nos. Fecit ſcire ſe, feciſti ſcire te, feciſtis ſcire uos. Benoni. Faciens ſcire ſe, facientes ſcire ſe: oſtendens ſibi, oſtendentes ſibi. Imperatiuus. Fac te ſcire, facite uos ſcire: oſtende tibi, oſtendite uobis. Infinitiuus. Facere ſcire. Futurum. Faciã ſcire me, faciet ſciret ſe, facies ſcire te: faciemus ſcire nos, facient ſcire ſe, facietis ſci-

Pag. 15. re uos: faciet ſcire ſe, facies ſcire te: facie

A tis ſcire uos, & facient ſcire ſe.

QVIESCENTIA IN AIN.

Coniugatio kal. Sunt in ea quorũ ain eſt uau, uel iod: qua deficiente relinquit̃ in motu aleph quieſcentis: ut ſurrexit, reuerſus eſt, & ſimilia eorum. Proinde ſcribitur aleph in dictione, & ſurrexit tumultus in populo tuo, ſed quieſcit. Mouetur etiam

oſtendite. *Præteritum, imperatiuus, & infinitiuus nō differunt inter ſe in hoc exemplo* הוֹרִיעַ *Quando uerò radix uerbi non deſinit in litterā gutturalem, imperatiuus plerunque habet ẓere, ut* הוֹשֵׁב *colloca,* הוֹרֵד *depone. Vertitur autem ſemper iod in uau holem, niſi in paucis radicibus, ubi iod manet, ut à* יָנַק *dicimus* הֵינִיק *& à* יטב *fit* הֵיטִיב *benefecit. Cæterum in participio præterito non eſt differentia inter formam huius ordinis, & formam quieſcentium in ainpoal, ut à* יעץ *fit paul in Hiphil* מוֹעֵץ *Sic à* צוק *dicimus in Hiphil* מוֹצִק *Idem ſentiendum in Hophal, ut* הוּרַע *oſtenſus eſt,* הוּקַם *erectus eſt.*

Futurum. Oſtendam, oſtendet, oſtendes: oſtendemus, oſtendent, oſtendetis. Oſtendet, oſtendes, oſtendetis, & oſtendent.

CONIVGATIO HOPHAL.

Hæc non recordatur agentis ſui. Oſtenſus, uel notificatus eſt, oſtenſus es, oſtenſus ſum: oſtenſi ſunt, eſtis, ſumus. Oſtenſa eſt, es, eſtis. Futurū. Oſtendar, oſtendeř, oſtenderis: oſtendemur, oſtendentur, oſtendemini. Oſtendetur, oſten

tat iod literam, quæ in uoce illa magna quieſcit.

B CONIVGATIO PASSIVA.

Cognitus eſt, cognitus es, cognitus ſum: cogniti ſunt, eſtis, ſumus. Cognita eſt, cognita es, cognitæ eſtis. *Vau holem repreſentat iod primam radicalem literam, quæ in illam mutata eſt, ſeu quæ in illa quieſcit.*

Benoni. Notus, noti: nota, notæ. Imperatiuus. Cognoſcere, cognoſcimini: cognita ſis, cognitæ ſitis. Infinitiuus. Cognoſci. Futurum. Cognoſcar, cognoſcetur, cognoſceris: cognoſcemur, cognoſcentur, cognoſcemini. Cognita erit, cognita eris, cognitæ eritis & erunt. *Imperatiuus et futurum habent uau literam mobilem, idq; propter dagges quod demonſtrat nun paſſiuā literā.*

CONIVGATIO HIPHIL.

Fecit cognoſcere, ſeu oſtendit, oſtendiſti, oſtendi: oſtenderunt, oſtendiſtis, oſtendimus. Oſtendit, oſtendiſti, oſtendiſtis. Benoni. Oſtendens, oſtendentes: demonſtratrix, demonſtratrices. Paul.

Pag. 24. A

Oſtenſus, oſtenſi: oſtenſa, oſtenſæ. Imperatiuus. Oſtende, oſtendite: oſtende, oſtendite.

tur inter futura. Cognouit,cognouiſtí, cognoui: cognouerunt,cognouiſtis, co gnouimus. Cognouit, cognouiſti, co gnouiſtis. Benoni. Cognoſcẽs,cogno ſcentes: ſciens,ſciẽtes. Paul. Cognitus, cogniti: cognita,cognitæ. Imperatiuus. Cognoſce, ſeu ſcias, cognoſcite: cogno ſce, cognoſcite. *Venit quidem imperatiuus aliquando cum integra radice: præſertim in his uerbis* יסר יצק יען *Sed multò frequẽtius uenit quieſcente Iod, ut* שֵׁב *ſede,* רֵד *deſcende. Porrò* ירע *habet in imperatiuo* רַע *cum pathah, idq; propter literam gutturalem: alioquin imperatiuus habet Zere.*

Infinitiuus. Cognoſcere. *Habet in hoc exemplo infinitiuus propter literam gutturalem duo pathah, quũ aliâs duo ſægol habere ſoleat, ut* שֶׁבֶת *ſedere,* רֶדֶת *deſcendere. Proinde Tau ſuperadditur, ut ſuppletio aliqua fiat amiſſi Iod pepoal. Quando autem integre uenit, non habet Tau ſuperadditũ, ut* יָרוֹעַ תֵּרַע *ſciendo ſcies.* Futurum. Cognoſcam,cognoſcet,cognoſces: cognoſcemus,cognoſcẽt,cognoſcetis. Cognoſcet, cognoſces: cognoſcetis & cognoſcent. *Zere ſub literis futuri temporis repræſen*

ſcentia in pe, quorũ ſcilicet pe eſt aleph uel iod, & quorum pe aleph quieſcit in literis futuri temporis, aliquando quidem ſcriptum, & aliquando non ſcriptũ: ut à dixit, dicam, dicet, dices, & ſic de alijs. Et cum Vau miniſteriali: & dixit, et dixiſti cum ſægol, extra pauſam. Et à comedit, comedam, comedet, comedes, comedemus, & ſic de alijs. Sunt præterea quædam quorum pe eſt aleph, & ſunt ſimilia perfectis: ut à collegit, colligã, colliget, colliges, colligemus. Aliquando

Pag. 23. etiã quieſcit aleph in hunc modum. Con

A gregabo claudicantem. Et: adiecit adhuc Dauid. *Pe in hoc ordine quieſcit & non deficit, habetq; ſemper uocem magnam, in qua quieſcit, ut infrà dicã: ut* אֹמַר *dicam, pro* אאמור *Porrò cùm uau habet ſægol, ut* וַיֹּאמֶר *Sed in pauſa habet pathah, ut* ויען איוב וַיֹּאמַר *Et reſpondit Iiob, & dixit. Sed ab* אכל *dicimus* אֹכַל *comedam, cum uau, & ſine uau.*

Quorum uero pe eſt Iod, quieſcit pe illud in futuro. *Quieſcit in imperatiuo & futuro: ſed in reliquis modis, ſeu temporibus ſeruat normam perfectorum. Sed & infinitiuus comprehenditur inter*

g

Et in omni coniugatione, præterquam in iſta, mem habet ſchurec, ut מוּפְקָר *Hic uero habet kybu*ʓ*, ut* מֻגָּשׁ *Huius ratio eſt, quia ſi ſcriberemus uau ſchurec poſt mem, ainpoal non poſſet daggeſſari, quum dagges non ſoleat uenire poſt uocem magnam, ut eſt ſchurec. Eadem differentia ſeruatur in cõiugatione Hophal. Nã in perfectis dicis* הוּפְקַר *hic uero* הֻגַּשׁ *cum kybu*ʓ*. Idem ſentiendum de futuro.*

CONIVGATIO HOPHAL.

Hæc coniugatio Hophal nõ recordatur nominis ſui agentis. Oblatus eſt, oblatus es, ſum: oblati ſunt, eſtis, ſumus. Oblata eſt, es, eſtis. Benoni. Oblatus, oblati: oblata, oblatæ. Infinitiuus. Offerri: denunciando denunciatũ mihi. Futurum. Offerar, offeretur, offereris: offeremur, offerentur, offeremini: adducetur adduceris, adducemini, & adducentur.

Coniugatio quadrata non inuenitur in hoc ordine, nec opus fuit aſsignare formulam coniugationis Hithpaël, quia non differt à perfectorum forma.

QVIESCENTIA IN PE.

Coniugatio kal, ſeu leuis, habet quie

mabuntur, approximabimini. Approxi mabitur, approximaberis, approximabi mini, & approximabuntur. *Omiſit autor hic coniugationem Piel, & ſuam paßiuam, quia illæ inſequuntur normam perfectorum, nunquam amittentes literam nun. Quum enim ex coniugatione ipſa ainpoal ſemper habeat dagges, pepoal nun abijci nequit: quandoquidem defectus ſignari non poſſit, nec unum dagges duo officia exercere poßit.*

CONIVGATIO HIPHIL.

Fecit appropinquare, ſeu obtulit, obtuliſti, obtuli: obtulerunt, obtuliſtis, obtulimus. Obtulit, obtuliſti, obtuliſtis. Benoni. Offerens, offerentes: adducens, adducentes. Paul. Oblatus, oblati: adducta, adductæ. Imperatiuus. Offer (& cũ additione he, offer, uel adduc) offerte: adduc, adducite. Infinitiuus. Offerre. Futurũ. Offeram, offeret, offeres: offere
Pag. 12. mus, offerent, offeretis. Offeret, offeres,
A offeretis, offerent. Vel adducã, adducet, adduces, adducemus. *In omni coniugatione Hiphil literæ ſuperadditæ punctantur ut in perfectis: hoc eſt, He ubiq; in præterito habet hirec.*

Et in

Accedam,accedet,accedes:accedemus, accedetis,accedent: accedet, accedes,accedetis, & accedent. *Deſinit futurum in pathah, uel holem, ut* אֶפּוֹל *cadam, &c.* Pag.11. A

Paul uerborum tranſitiuorum: plantatus,plantati: plantata,plantatæ.

CONIVGATIO PASSIVA.

Defectus eſt in pepoal, idq; in præterito & participio. *Dagges quod ſignatur in ainpoal repræſentat nun radicalem literam: & nun quod ſcribitur expreſſe, eſt nun paſſiua litera.*

Approximatus eſt, cum pathah, approximatus es, ſum, ſunt, eſtis, ſumus. Approximata eſt,es, eſtis. Benoni. Approximatus,approximati: approximata,uel adducta: approximatæ. Imperatiuus. Approximare,approximamini: approximare, approximamini. *Iſtud nun eſt nun eſſentiale, & dagges quod in eo ſcribitur, repræſentat nun coniugationis. Idem ſentiendũ eſt in futuro.*

Infinitiuus. Approximari. Futurum. Approximabor,approximabitur,approximaberis: approximabimur, approxi- B

non tamen habet dagges, hunc defectum repræſentans, ſed loco eius habet in fine ſuperadditam literam Tau, ut נְגִשֶׁת *appropinquare.*

Acceſſit, acceſſiſti, acceſſi: acceſſerunt, acceſſiſtis, acceſſimus. Acceſſit, acceſſiſti, acceſſiſtis. Benoni. Accedens, accedentes. Fœm. Accedens, accedentes. Paul non habet: nam eſt ex uerbis neutris. *Quod intelligi debet de hac radice* נגשׁ *quod quum ſit uerbum neutrum, nō poteſt habere participium præteritum. Sin uerbum aliquod fuerit tranſitiuum, ut* נָטַע *plantauit, nihil prohibet quin ab eo facias paul: ut* נָטוּעַ *plantatus.*

Imperatiuus. Accede, uel appropinqua, accedite: accede, accedite: uel propinqua. Et ſic cum holem: accede huc, accedite. Et cum additione He: accipe, appropinqua. *Fuit autor huius opinionis, ꝙ* קחה *habeat radicem* נקח *etiamſi iſta radix nō inueniatur: quapropter & aliqui dicunt* לקח *eſſe radicem, uocantq́; ipſam defectiuam in pepoal lamed: ſed non inuenitur radix alia, in qua lamed prima radicalis defectum patiatur.*

Infinitiuus. Appropinquare. Futurū. Accedam

Venit etiã una dictio, ubi tau præcedit: Et diſcurrẽt in ſepibus, idq; propter duo thetin, ne commiſceatur illis tau daggeſſatũ, unde difficultas oriretur lectionis.

Iſtæ literæ זס שצ *uariationem faciunt in hac coniugatione non alia ratione, niſi quòd prolatio earum affinis eſt prolationi tau ráphati, & præcedunt literam tau, quò tau ipſum daggeſſari poßit: tametſi tau poſt Zade migret in teth, & poſt Zain in daleth. Porrò in exemplo* תִּזַּבִּי *dagges, quod ſcribitur in caph, duo exequitur officia: etiamſi non ſit conſuetudo, quòd dagges plura quàm unum gerat officium. Nam primo caph habet dagges ratione coniugationis: deinde idem dagges indicat defectum literæ daleth.*

DEFECTIVA IN PE, SEV prima radicali litera.

Coniugatio kal in defectiuis pe, defectum habet in futuro. B *Vocantur uerba defectiua in pe, quòd pepoal deuoretur per dagges in ainpoal. Et is defectus non uenit niſi in futuro, hoc eſt, in imperatiuo & futuro: quia etiam imperatiuus futuri habet rationem. Infinitiuus uerò tametſi plerunque ueniat cum defectu pepoal,*

B Imperatiuus. Viſita te, uiſitate uos: uiſita te, uiſitate uos. Infinitiuus. Viſitando ſe. Futurũ. Viſitabo me, uiſitabit ſe, uiſitabis te: uiſitabimus nos, uiſitabunt ſe, uiſitabitis uos. Viſitabit ſe, uiſitabis te, uiſitabitis, & uiſitabunt ſe. Vel uiſitabor à me. *Abijcitur quoq; in futuro litera He, & nõ dicitur* אהתפּקד *ne ueniãt à capite dictionis tres literæ addititiæ.*

Quòd ſi pepoal fuerit una ex literis זס שצ præcedet pepoal literam hithpaal tau (ut, Et cuſtodiet ſe à legibus Amri: &, onerabit ſe nates) propter ornatum lectionis. Porrò cum zain & zade mutatur tau hithpaël, quum zade mutatur in teth: ut, quàm iuſtificabimus nos. Et,

Pag.20. Abierunt, atq; uiaticum acceperunt ſibi.

A Calidum uiaticũ accepimus nobis. Cum zain uero mutatur in daleth, idq; inuenitur in Chaldaiſmo: ut, præparaſtis uos ad loquendum corã me. Et in uerbis magiſtrorum noſtrorum benedictæ memoriæ, Parata eſt illi gloria. Noxium factũ eſt iudicium. Sic quoque, Lauate, mundate uos, Quod eſſe debuit, mundamini.

Venit

id referendum ad coniugationem quadratam, ſed nō poſſumus cognoſcere hanc copulationem in perfectis, quum utrinq; tres tantum reperiantur literæ eſſentiales & conformes. Sed in quieſcentibus Ain, & in duplicatis facilè inuenitur conformitas in hac & præcedenti coniugatione. Porrò officium huius coniugationis eſt, quòd actio ſuæ ſignificationis redit in ipſum agentem: ut הִשְׁתַּמֵּר *cuſtodiuit ſe,* הִתְרוֹמֵם *exaltauit ſe. Habet autem tria ſigna, uidelicet He, Tau, & mediā daggeſſatā. In pauſa ſententiæ redit pathah in kamez: ut* עַמִּי לֹא הִתְבּוֹנָן *Populus meus non intellexit.*

Viſitaſti te, uiſitaui me: uiſitauerūt ſe, uiſitaſtis uos, uiſitauimus nos. Viſitauit ſe, uiſitaſti te, uiſitaſtis uos. Benoni. Viſitans ſe, uiſitantes ſe: uiſitans ſe, uel uiſitatrix ſui, uiſitātes ſe. Et nō habet paul.

Fuerat dicendum in participio מִתְהַפֵּקֵד *ſicut in Hiphil quoq; oſtendimus. Et nota quòd caret paul, quia habet reciprocā ſignificationē, hoc eſt, eſt actiua paſſiua. Et quantū attinet ad formam non eſt differentia inter præteritū, imperatiuū & infinitiuum: ut* הִתְהַלֵּךְ נֹחַ *ambulauit Noah:* הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי *ambula coram me:* הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה׳ *ambulando coram domino.*

פִּיעֲלֵל *Officium autem eius non differt à piel, ſeu daggeſſata coniugatione. Nam ſemper eſt tran ſitiua, ut illa.*

B Fuit uiſitans, fuiſti uiſitans, fui uiſitãs: fuerunt uiſitantes, fuiſtis uiſitantes, fui- mus uiſitantes. Fuit uiſitans, fuiſti uiſi- tans, fuiſtis uiſitantes. Benoni. Eſt ui- ſitans, ſunt uiſitantes: eſt uiſitans, ſunt ui ſitantes. Paul. Eſt uiſitatus, ſunt uiſita- ti: eſt uiſitata, ſunt uiſitatæ. *Paul deſinit in kamez, ut* מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ *uulneratus ſeu infirmus factus propter iniquitates noſtras.*

Imperatiuus. Sis uiſitans, ſitis uiſitan tes: ſis uiſitans, ſitis uiſitantes. Infiniti- uus. Viſitare. Futurum. Ero uiſitans, erit, eris uiſitans: erimus, erunt, eritis ui- ſitantes. Erit, eris uiſitans: eritis, erunt ui ſitantes.

Pag. 19. CONIVGATIO HITHPAEL.

A Coniugatio Hithpaël copulatur illi, ut uiſitauit ſe הִתְהַלֶּךְ נֹחַ Fecit ſe deam bulare Noah, cum ſægol. Vel, uiſitauit ſe, cum zere: ut, & ueniet, & orabit ad domum illam: cum pathah, niſi fuerit in pauſa, הִרְבַּק בּוֹ *Copulatur illi. Dicunt aliqui*

id reſe-

aũt habet imperatiuũ,quia operatio eius ſit per manus alterius, & non per manus ſuijpſius. Futurũ. Conſtituar,conſtituetur,conſtitueris:conſtituemur,conſtituemini,conſtituent̃. Conſtituet̃,cõſtitueris,conſtituemini,conſtituent̃. Vel inſtituar. Et quãdo pepoal eſt gutturalis:collocatus eſt,adminiſtratus eſt, & ſic de alijs. Futurum. Collocabor,collocabitur uiuus, & ſic de reliquis.

CONIVGATIO POEL, QVAE eſt quadrata. Pag.18. A

Coniugatio Poël, quæ eſt grauis, habens formã quadratã,in perfectis nõ habet niſi tres literas. Sed in quieſcentibus ain habet quatuor literas,cuius forma eſt præparauit, intellexit, operationem fecit. Inuenitur quoq; in perfectis, nempe in dictione iudicauit, iudicantem me me orabo. *Vau in hac coniugatione non eſt ainpoal, niſi in uerbis, quæ ſunt de quieſcentibus in ain: & hæc proprie ſunt uerba quadrata. Nam in illis uau eſt ainpoal: ut* בּוֹנֵן *à radice* בּוּן *Porrò forma huius coniugationis eſt*

factus ſtare, factus tenere. *Mutatur hic uau ſchurec in kamez, & ſcheua in hatephkamez, quo maior literæ gutturalis fiat dilatatio, atque plenior expreſsio.*

Imperatiuus & Futurũ. Fac ſeruire, faciam ſeruire, & ſic de reliquis. Vel fac ſeruire, faciam ſeruire.

CONIVGATIO HOPHAL.

In hac quoq; non memoratur nomen operationis ſuæ, cohærens ſcilicet illi, cu-
B ius rationem memorauimus in coniugatione Pual. *Hæc coniugatio adhæret illi, hoc eſt, paßiua eſt ipſius Hiphil.*

Conſtitutus eſt, ſeu inſtitutus eſt (cũ pathah, ſi non fuerit in pauſa) conſtitutus es, conſtitutus ſum; conſtituti ſunt, conſtituti eſtis, conſtituti ſumus. Conſtituta eſt, conſtituta es, conſtitutæ eſtis. Benoni. Conſtitutus, cum kamez, conſtituti; conſtituta, conſtitutæ. *Huius participij formã non inuenimus in aliqua ſententia biblica, ſed ſolum per modum coniecturæ ipſum fingimus: præſertim quum in coniugatione Piel inueniamus eius formam.*

Infinitiuus, Cõſtitui, ſeu inſtitui. Nõ

autem

Et in omni coniugatione, præterquam in iſta, mem habet ſchurec, ut מוּפְקָר *Hîc uero habet kybuz, ut* מֻגָּשׁ *Huius ratio eſt, quia ſi ſcriberemus uau ſchurec poſt mem, ainpoal non poſſet daggeſſari, quum dagges non ſoleat uenire poſt uocem magnam, ut eſt ſchurec. Eadem differentia ſeruatur in cõiugatione Hophal. Nã in perfectis dicis* הוּפְקַר *hîc uero* הֻגַּשׁ *cum kybuz. Idem ſentiendum de futuro.*

CONIVGATIO HOPHAL.

Hæc coniugatio Hophal nõ recordatur nominis ſui agentis. Oblatus eſt, oblatus es, ſum: oblati ſunt, eſtis, ſumus. Oblata eſt, es, eſtis. Benoni. Oblatus, oblati: oblata, oblatæ. Infinitiuus. Offerri: denunciando denunciatũ mihi. Futurum. Offerar, offeretur, offereris: offeremur, offerentur, offeremini: adducetur adduceris, adducemini, & adducentur.

Coniugatio quadrata non inuenitur in hoc ordine, nec opus fuit aſſignare formulam coniugationis Hithpaël, quia non differt à perfectorum forma.

QVIESCENTIA IN PE.

Coniugatio kal, ſeu leuis, habet quie B

mabuntur, approximabimini. Approximabitur, approximaberis, approximabimini, & approximabuntur. *Omiſit autor hic coniugationem Piel, & ſuam paßiuam, quia illæ inſequuntur normam perfectorum, nunquam amittentes literam nun. Quum enim ex coniugatione ipſa ainpoal ſemper habeat dagges, pepoal nun abijci nequit: quandoquidem defectus ſignari non poſſit, nec unum dagges duo officia exercere poßit.*

CONIVGATIO HIPHIL.

Fecit appropinquare, ſeu obtulit, obtuliſti, obtuli: obtulerunt, obtuliſtis, obtulimus. Obtulit, obtuliſti, obtuliſtis. Benoni. Offerens, offerentes: adducens, adducentes. Paul. Oblatus, oblati: adducta, adductæ. Imperatiuus. Offer (& cũ additione he, offer, uel adduc) offerte: adduc, adducite. Infinitiuus. Offerre. Futurũ. Offeram, offeret, offeres: offere
Pag. 22. mus, offerent, offeretis. Offeret, offeres,
A offeretis, offerent. Vel adducã, adducet, adduces, adducemus. *In omni coniugatione Hiphil literæ ſuperadditæ punctantur ut in perfectis: hoc eſt, He ubiq; in præterito habet hirec.*
Et in

Accedam,accedet,accedes:accedemus, accedetis,accedent: accedet, accedes,ac A cedetis,& accedent. *Deſinit futurum in patbah,uel holem, ut* אֶפֹּל *cadam, &c.*

Paul uerborum tranſitiuorum: plantatus,plantati: plantata,plantatæ.

CONIVGATIO PASSIVA.

Defectus eſt in pepoal, idq; in præterito & participio. *Dagges quod ſignatur in ainpoal repræſentat nun radicalem literam: & nun quod ſcribitur expreſſe, eſt nun paßiua litera.*

Approximatus eſt, cum pathah, approximatus es, ſum, ſunt, eſtis, ſumus. Approximata eſt,es, eſtis. Benoni. Approximatus,approximati: approximata,uel adducta: approximatæ. Imperatiuus. Approximare,approximamini: approximare, approximamini. *Iſtud nun eſt nun eſſentiale, & dagges quod in eo ſcribitur, repræſentat nun coniugationis. Idem ſentiendũ eſt in futuro.*

Infinitiuus. Approximari. Futurum. Approximabor,approximabitur,appro B ximaberis: approximabimur, approxi-

non tamen habet dagges, hunc defectum repræſentans, ſed loco eius habet in fine ſuperadditam literam Tau, ut גֶשֶׁת *appropinquare.*

Acceſſit, acceſſiſti, acceſſi: acceſſerunt, acceſſiſtis, acceſſimus. Acceſſit, acceſſiſti, acceſſiſtis. Benoni. Accedens, accedentes. Fœm. Accedens, accedentes. Paul non habet: nam eſt ex uerbis neutris. *Quod intelligi debet de hac radice* נגש *quod quum ſit uerbum neutrum, nō poteſt habere participium præteritum. Sin uerbum aliquod fuerit tranſitiuum, ut* נָטַע *plantauit, nihil prohibet quin ab eo facias paul: ut* נָטוּעַ *plantatus.*

Imperatiuus. Accede, uel appropinqua, accedite: accede, accedite: uel propinqua. Et ſic cum holem: accede huc, accedite. Et cum additione He: accipe, appropinqua. *Fuit autor huius opinionis, ꝙ* קחה *habeat radicem* נקח *etiamſi iſta radix nō inueniatur: quapropter & aliqui dicunt* לקח *eſſe radicem, uocantq; ipſam defectiuam in pepoal lamed: ſed non inuenitur radix alia, in qua lamed prima radicalis defectum patiatur.*

Infinitiuus. Appropinquare. Futurū.

Accedam

Venit etiã una dictio, ubi tau præcedit: Et diſcurrẽt in ſepibus. idq́ propter duo thetin, ne commiſceatur illis tau daggeſ ſatũ, unde difficultas oriretur lectionis.

Iſtæ literæ צ ש ז ס *uariationem faciunt in hac coniugatione non alia ratione, niſi quòd prolatio earum affinis eſt prolationi tau ráphati, & præcedunt literam tau, quò tau ipſum daggeſſari poſſit: tametſi tau poſt Zade migret in teth, & poſt Zain in daleth. Porrò in exemplo* תִּזַּכּוּ *dagges, quod ſcribitur in caph, duo exequitur officia: etiamſi non ſit conſuetudo, quòd dagges plura quàm unum gerat officium. Nam primo caph habet dagges ratione coniugationis: deinde idem dagges indicat defectum literæ daleth.*

DEFECTIVA IN PE, SEV prima radicali litera.

Coniugatio kal in defectiuis pe, defectum habet in futuro. B *Vocantur uerba defectiua in pe, quòd pepoal deuoretur per dagges in ainpoal. Et is defectus non uenit niſi in futuro, hoc eſt, in imperatiuo & futuro: quia etiam imperatiuus futuri habet rationem. Infinitiuus uerò tametſi plerunque ueniat cum defectu pepoal,*

B Imperatiuus. Viſita te, uiſitate uos: uiſita te, uiſitate uos. Infinitiuus. Viſitando ſe. Futurũ. Viſitabo me, uiſitabit ſe, uiſitabis te: uiſitabimus nos, uiſitabunt ſe, uiſitabitis uos. Viſitabit ſe, uiſitabis te, uiſitabitis, & uiſitabunt ſe. Vel uiſitabor à me. *Abijcitur quoq; in futuro litera He, & nõ dicitur* אתהפקד *ne ueniãt à capite dictionis tres literæ addititiæ.*

Quòd ſi pepoal fuerit una ex literis זס שצ præcedet pepoal literam hithpaal tau (ut, Et cuſtodiet ſe à legibus Amri: &, onerabit ſe nates) propter ornatum lectionis. Porrò cum zain & zade mutatur tau hithpaël, quum zade mutatur in teth: ut, quàm iuſtificabimus nos. Et,
Pag.10. Abierunt, atq; uiaticum acceperunt ſibi.
A Calidum uiaticũ accepimus nobis. Cum zain uero mutatur in daleth, idq; inuenitur in Chaldaiſmo: ut, præparaſtis uos ad loquendum corã me. Et in uerbis magiſtrorum noſtrorum benedictæ memoriæ, Parata eſt illi gloria. Noxium factũ eſt iudicium. Sic quoque, Lauate, mundate uos, Quod eſſe debuit, mundamini.

Venit

id referendum ad coniugationem quadratam, ſed nō poſſumus cognoſcere hanc copulationem in perfectis, quum utrinq; tres tantum reperiantur literæ eſſentiales & conformes. Sed in quieſcentibus Ain, & in duplicatis facilè inuenitur conformitas in hac & præcedenti coniugatione. Porrò officium huius coniugationis eſt, quòd actio ſuæ ſignificationis redit in ipſum agentem: ut הִשְׁתַּמֵּר *cuſtodiuit ſe,* הִתְרוֹמֵם *exaltauit ſe. Habet autem tria ſigna, uidelicet He, Tau, & mediā daggeſſatā. In pauſa ſententiæ redit pathah in kamez: ut* עַמִּי לֹא הִתְבּוֹנָן *Populus meus non intellexit.*

Viſitaſti te, uiſitaui me: uiſitauerūt ſe, uiſitaſtis uos, uiſitauímus nos. Viſitauit ſe, uiſitaſti te, uiſitaſtis uos. Benoni. Viſitans ſe, uiſitantes ſe: uiſitans ſe, uel uiſitatrix ſui, uiſitātes ſe. Et nō habet paul.

Fuerat dicendum in participio מתהפקר *ſicut in Hiphil quoq; oſtendimus. Et nota quòd caret paul, quia habet reciprocā ſignificationē, hoc eſt, eſt actiua paſſiua. Et quantū attinet ad formam non eſt differentia inter præteritū, imperatiuū & infinitiuum: ut* הִתְהַלֶּךְ נֹחַ *ambulauit Noah:* הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי *ambula coram me:* הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה׳ *ambulando coram domino.*

פֹּעֲלֵל *Officium autem eius non differt à piel, ſeu daggeſſata coniugatione. Nam ſemper eſt tranſitiua, ut illa.*

B Fuit uiſitans, fuiſti uiſitans, fui uiſitãs: fuerunt uiſitantes, fuiſtis uiſitantes, fuimus uiſitantes. Fuit uiſitans, fuiſti uiſitans, fuiſtis uiſitantes. Benoni. Eſt uiſitans, ſunt uiſitantes: eſt uiſitans, ſunt uiſitantes. Paul. Eſt uiſitatus, ſunt uiſitati: eſt uiſitata, ſunt uiſitatæ. *Paul deſinit in kamez, ut* מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ *uulneratus ſeu infirmus factus propter iniquitates noſtras.*

Imperatiuus. Sis uiſitans, ſitis uiſitantes: ſis uiſitans, ſitis uiſitantes. Infinitiuus. Viſitare. Futurum. Ero uiſitans, erit, eris uiſitans: erimus, erunt, *eritis* uiſitantes. Erit, eris uiſitans: eritis, erunt uiſitantes.

Pag. 19. CONIVGATIO HITHPAEL.

A Coniugatio Hithpaël copulatur illi, ut uiſitauit ſe הִתְהַלֶּךְ נֹחַ Fecit ſe deambulare Noah, cum ſægol. Vel, uiſitauit ſe, cum zere: ut, & ueniet, *&* orabit ad domum illam: cum pathah, niſi fuerit in pauſa. הִדָּבֶק בּוֹ *Copulatur illi. Dicunt aliqui id refe-*

aũt habet imperatiuũ, quia operatio eius fit per manus alterius, & non per manus ſuijpſius. Futurũ. Conſtituar, conſtituetur, conſtitueris: conſtituemur, conſtituemini, conſtituent. Conſtituet, cõſtitueris, conſtituemini, conſtituent. Vel inſtituar. Et quãdo pepoal eſt gutturalis: collocatus eſt, adminiſtratus eſt, & ſic de alijs. Futurum. Collocabor, collocabitur uiuus, & ſic de reliquis.

CONIVGATIO POEL, QVAE eſt quadrata.

Pag. 18. A

Coniugatio Poël, quæ eſt grauis, habens formã quadratã, in perfectis nõ habet niſi tres literas. Sed in quieſcentibus ain habet quatuor literas, cuius forma eſt præparauit, intellexit, operationem fecit. Inuenitur quoq; in perfectis, nempe in dictione iudicauit, iudicantem me me orabo. *Vau in hac coniugatione non eſt ainpoal, niſi in uerbis, quæ ſunt de quieſcentibus in ain: & hæc proprie ſunt uerba quadrata. Nam in illis uau eſt ainpoal: ut* בּוֹנֵן *a radice* בּוֹן *Porrò forma huius coniugationis eſt*

factus ſtare, factus tenere. *Mutatur hic uau ſchurec in kamez, & ſcheua in hatephkamez, quo maior literæ gutturalis fiat dilatatio, atque plenior expreßio.*

Imperatiuus & Futurũ. Fac ſeruire, faciam ſeruire, & ſic de reliquis. Vel fac ſeruire, faciam ſeruire.

CONIVGATIO HOPHAL.

In hac quoq; non memoratur nomen operationis ſuæ, cohærens ſcilicet illi, cuius rationem memorauimus in coniugatione Pual. *Hæc coniugatio adhæret illi, hoc eſt, paßiua eſt ipſius* Hiphil.

B

Conſtitutus eſt, ſeu inſtitutus eſt (cũ pathah, ſi non fuerit in pauſa) conſtitutus es, conſtitutus ſum; conſtituti ſunt, conſtituti eſtis, conſtituti ſumus. Conſtituta eſt, conſtituta es, conſtitutæ eſtis. Benoni. Conſtitutus, cum kamez, conſtituti; conſtituta, conſtitutæ. *Huius participij formã non inuenimus in aliqua ſententia biblica, ſed ſolum per modum coniecturæ ipſum fingimus: præſertim quum in coniugatione Piel inueniamus eius formam.*

Infinitiuus, Cõſtitui, ſeu inſtitui. Nõ autem

ſtitui, conſtituerunt, conſtituiſtis, conſtituimus. Fœm. conſtituit, conſtituiſti, conſtituiſtis. Benoni. Conſtituens, conſtituentes: conſtituens, conſtituentes. *Dici oportebat* מִתְפַּקִּיר *ſed propter lectionis difficultatem tollitur litera* He, *& uocale eius ſubijcitur antecedenti literæ. Idem ſentiendũ eſt in futuro, & itē in* Paul, *ut* מוּפְקָר *pro* מִתּוּפְקָר

Paul. Conſtitutus, cōſtituti: conſtituta uel inſtituta, conſtitutæ. Imperatiuus, conſtitue, conſtituite. Fœm. conſtitue, conſtituite, uel inſtitue: ut, inſtitue Leuitas. Vel conſtitue: ut, manum tuam à me longè fac. Infinitiuus: conſtituere. *Infinitiuus habet plerũq; ʒere. ut imperatiuus, ſed cum literis bachlam habet ſemper hirec.*

Futurũ. Conſtituam, conſtituet, conſtitues: conſtituemus, conſtituēt, conſtituetis. Fœm. Conſtituet, conſtitues. cōſtituetis, conſtituent. Vel, inſtituam, inſtituet. Quòd ſi pepoal fuerit una ex literis gutturalibus (hæc erit forma) Fecit ſeruire, fecit deficere, fecit perire, & ſic de reliquis. Benoni. Faciens ſeruire, faciens deficere, faciens perire. Paul. Pag. 17. A

pauſa) recenſitus es, recenſitus ſum, recenſiti ſunt, recenſiti eſtis, recēſiti ſumus. Fœmin. Recenſita eſt, recenſita es, recenſitæ eſtis. Benoni. Recenſitus, cum kamez, recenſiti, recenſita, recenſitæ.

Pag.16. Infinitiuus. Recenſeri. Imperatiuum
A non habet, quia paſſio eius fit per manus alterius, & non à ſeipſa. Quomodo enim imperabit homo ſuper opere alterius hominis? Futurum. Recenſebo, recenſebit, recenſebis, recenſebimus, recenſebunt, recenſebitis. Recenſebit, recenſebis, recenſebitis, & recenſebunt.

CONIVGATIO HIPHIL.

Hæc coniugatio exprimit eũ qui cauſa eſt actionis per perſonam ſeu rem intermediam: & aliquando quidem actio ipſa tranſit ad tertiũ, idq; tum quando uerbum ipſum in kal eſt tranſitiuũ: ut הֶאֱכִיל *fecit comedere, puta Ruben facit Simeonem comedere panem: ubi uides actum comeſtionis tranſire in tertium, ſcilicet panem comeſtum. Quòd ſi uerbum aliquod in Kal fuerit neutrũ, tranſit actus uerbi hiphil in ſecundũ: ut ab* עמד *ſtetit, fit* העמיד *fecit ſtare, ſeu collocauit, &c.*

B הפקיד Conſtituit, conſtituiſti, conſtitui.

bis. recenſebimus, recenſebunt, recenſebitis. Fœmin. Recenſebit, recenſebis, recenſebitis, recenſebunt.

CONIVGATIO PVAL, id eſt, Paſſiuum Piel. B

Coniugatio Pual, non commemoratur in ea nomen agentis ſui, ſed adhæret ei. Vocatur autem ſic, quòd non formetur abſq; agente alio ſeu extraneo, neq; mentio fit agentis ſui. At niphal formatur abſq; externo agente: ut, Amaſa non cuſtoditus eſt (id eſt, non cauit ſibi) ecce fit mentio agentis ſui. Nam ipſemet eſt actor & actus. *Adhæret, ſeu copulatur hæc coniugatio uerbo piel non ſecus quàm niphal uerbo kal: nam utraq; eſt daggeſſata. Et quando dicitur, non formatur abſq; alio agente, ſic intelligendum eſt, quòd ſemper ipſa agitur, ſeu patitur à manu alterius, & ipſe actor non commemoratur: ut* שֻׁדַּד מוֹאָב *deuaſtatus eſt Moab: ubi non memoratur, quis ſit deuaſtator. Porrò in exẽplo Amaſæ, quòd fuerit agens & patiens. ſenſus eſt, quòd ipſe ſeipſum non cuſtodiuit à gladio, fuitq; idem cuſtodiens & cuſtoditus.*

Recenſitus eſt (cũ pathah, niſi fuerit in

crinis tuus floruit, ſeu cito creuit. Quandoq; etiam habet modum ſignificandi hiphil, ut à לָמַר *didicit,* לִמֵּר *docuit, ſeu ſtudere fecit. Eſt enim idem quod* הִלְמִיר *Sic* יִדַּע *idẽ ſignificat quod* הוֹרִיעַ *fecit cognoſcere.*

Benoni. Recenſens, recenſentes. Fœmin. Recenſens, recenſentes. Paul. Recenſitus, recenſiti, recenſita, recenſitæ. Et cum literis gutturalibus: Benedicta domini, terra eius. Terra non purificata eſt. *Omne participium præſens, præterquam in kal & niphal, habet ſuperadditam literam Mem. Idem fit in participio præterito piel & hiphil. Adijcitur autem litera Mem utrique participio, quo differentia habeatur inter ipſum, & inter præteritum, imperatiuum & infinitiuum. Quando uero media eſt una ex gutturalibus, uel Res litera, quæ non recipiunt dagges, mutatur kybuz & dagges in holem uocẽ magnam. Nam regulariter uox parua & dagges mutantur in uocem magnam.*

Imperatiuus. Recenſe, recenſete. Fœmin. Recenſe, recenſete. Infinitiuus. Recenſere. Inuenitur quoque cum holem: Caſtigando caſtigauit me dominus. Futurum. Recenſebo, recenſebit, recenſebis.

ſitabor, uiſitabitur, uiſitaberis, uiſitabimur, uiſitabuntur, uiſitabimini. Fœmin. Viſitabitur, uiſitaberis, uiſitabimini, & uiſitabuntur, uel uiſitabor. Quòd ſi prima radicalis fuerit una ex gutturalibus: ut נַעֲבֹר ſeruiemus, נֶאֱסַר uinciemus, uel uinctus eſt, dictus eſt, & ſic de alijs. *Quando prima eſſentialis eſt gutturalis, imperatiuus ſemper habet hirec. Infinitiuus autem & futurum habent Zere uocem magnam, quo compenſatio ipſius dagges fiat, literam Nun repræſentantis: ut* הֵאָסֵר *uincire,* אֵאָסֵר *uinciar. &c.*

CONIVGATIO PIEL.

Coniugatio piel daggeſſata, Piked, ut loquutus eſt, cuſtodiuit: uel pikad, ut perdidit. Et confregit uectes eius.
Et cum gutturalibus: declarauit, benedixit, miniſtrauit, purificauit. Receuſuiſti, recenſui, recenſuerũt, recenſuiſtis, recenſuimus. Fœmin. Recenſuit, recenſuiſti, recenſuiſtis. *Hæc coniugatio ſemper habet mediam daggeſſatã, habetq́; in omnibus uerbis tranſitiuam ſignificationem, præter pauca quædam neutra, quæ tamen ultra primam coniugationem habent uehementiorẽ ſignificandi modũ, ut* שערר צמח

Pag. 15. A

uiſitatus ſum, uiſitati ſunt, uel commendati ſunt: ut, in æternum cuſtodiuntur: uiſitati eſtis, uiſitati ſumus. Viſitata eſt, uel commendata eſt, cum accentu in penultima: ut, unum ex ipſis non confractũ eſt. Viſitata es, uiſitatæ eſtis. Habbenoni. Viſitatus, cum kamez, niſi fuerit in regimine, uiſitati, uiſitata, uel commendata, cum accentu in ultima: ut, ſpiritus contritus: uiſitatæ. *Significatio huius modi extendit ſe ad tempus iam exiſtens, habetq; ſimilitudinem & formam adiectiui, ut* נכבד *honoratus, ſeu glorioſus. Et quando dicit, cum accentu in ultima, id locum habet nedum in pauſa uerum, & extra pauſam. Sed* נפקדת *in præterito, ſolum locum habet in pauſa.*

B Imperatiuus. Viſitare, uiſitamini. Fœmin. Viſitare, uiſitamini. *Quoniam placuit inſtitutori linguæ hic reijcere literã Nun in coniugatione, opus fuit à fronte adijcere aliam literam, quò dages, Nun repræſentans, fortificaretur. In futuro uero huius literæ adiectione opus non eſt, quum illud à fronte ſemper habeat unam ex literis* איתן *quæ dagges fortificant.*

Infinitiuus. Viſitari. Futurum. Viſitabor,

quũ uiſitaret, ad uiſitandũ. *Literæ bachlã ſemper poſt ſe habẽt literã raphatã, præter mem, quã ſemper ſequitur dagges, indicãs ſcilicet literã nun deficientẽ. Nã pro* מִפְּקוֹד *dicendũ fuerat* מִן פְּקוֹד *Idẽ ſentiendũ eſt de præpoſitione mem, quũ ad nomina acceſſerit, ut* מִשָּׂדֶה *ex agro, p* מִן שדה *etc.*

Futurũ. Viſitabo, uiſitabit, uiſitabis: uiſitabimus, uiſitabũt, uiſitabitis. Fœm. uiſitabit, uiſitabis, uiſitabitis & uiſitabunt: uł uiſitabo, uiſitabit, uiſitabis, uiſitabimꝰ uel uiſitabo cũ additione he: ut, cuſtodiã ori meo clauſtrũ. Vel uiſitabo: ut, fortitudinẽ eius ad te cuſtodiã: cuius accẽtus eſt ſupra ſeu millel. Itẽ cũ additiõe nun, uiſitabũt. Si cuſtodiẽdo cuſtodieritis. *Hic notandũ, ꝙ duntaxat prima pſona utriuſq; numeri recipit paragogen* He, *ſicut & ſecunda atq; tertia pluralis maſc. recipit additionem literæ* Nun. Pag. 14. A

CONIVGATIO NIPHAL.

Coniugatio niphal ſeu paſſiua, quæ cohæret ei. *Hæc coniugatio cohæret præcedenti.* N*on enim poteris dicere* רדה *perſequutus eſt, niſi adſit* נרדה *qui perſecutionem patiatur.*

Viſitatus eſt. Præteritum cum pathah, niſi fuerit in pauſa. Viſitatus es,

deſiderauit, יָכֹל potuit. *Vocatur iſta prima coniugatio kal, id eſt leuis, quod omnes aliæ con iugationes, præter ipſam habent augmentũ aliquod uel in litera, uel in dagges: ut cõiugatio niphal habet literam Nun, Piel dagges, Hiphil He, quadrata Vau, Hithpaël He & Tau. Iſta uero cõiugatio præter tres radicales literas nihil habet ſuperadditum.*

Præteritũ. Viſitauit, uiſitaſti, uiſitaui: uiſitauerũt, uiſitaſtis, uiſitauimus. Fœm. Viſitauit, uiſitaſti, uiſitaſtis. Benoni, participium præſens. Viſitãs, uiſitantes. Et in regimine, uiſitantes. Viſitatrix uel uiſitans, uiſitantes. *Cur hic modus uocetur Benoni, id eſt intermedius, ſuprà memorauimus. Ca pitur autem aliquando participialiter, & aliquando formaliter, ut* שׁוֹמֵר *cuſtodiens, & cuſtos. Sic* סוֹחֵר *negocians & negociator.*

B Paul, id eſt, participium præteritũ. Vi ſitatus, uiſitati: & in conſtructione, uiſi tati: uiſitata, uiſitatæ. *Capitur quoq; & hic modus formaliter, ſeu adiectiue: ut* עָצוּם *robu- ſtus,* בָּרוּךְ *benedictus.*

Imperatiuus. Viſita, ſeu cõmenda: uiſi tate. Fœm. Viſita, uiſitate. Infinitiu9. Vi ſitare, & cũ literis bachlam: in uiſitando, quum

cem magnam. Quod & omnibus literis gutturalibus euenire ſolet. Quoties enim daggeſſari debent, mutant uocem breuem in magnā, puta hirec in iod hirec uel zere, pathah in kamez, kybuz in holem.

Peol. Hyſſopus, humerale, cinctoriū lumborum eius. Humerale lini. Sic cum ſchurec: præſepe dominorū ſuorū. Hæc non mutantur in ſubiunctione. Sed, ſi pernoctauerit in præſepibus tuis, nō eſt de iſto ordine ſeu forma, quia mutatur cum affixis in punctis, ſed nō in conſtructione. Porrò nomina quæ habent he fœmininam literam, ut indumentum, & in alia forma, robur, ſapiētia: itemq́ in alia forma, iuſtitia: & ſic omnes formæ uertunt he in tau in ſtatu regiminis & affixorum. *Id regulariter hic aduertas, quòd omne he fœmininum in regimine & affixione mutatur in tau raphatū. Nomina uero quæ in ſtatu abſoluto habent tau literam fœmininā ſuperadditam, daggeſſant ipſam in affixorū ſubiunctione. De quo infrà latius.*

DE VERBIS

VErborum cōiugatio kal, ſeu leuis, habet tria capita, ſeu tres formas, nempe, Paal, Paël, Paol, ut cuſtodiuit, Pag.13. A

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Paël. Pinguis, uicinus, humilis, appetens, atrium, ſenex. Et dum in regimine
Pag.12. ſunt: uicinus Samariæ, ſenex domus ſuę,
A humilis ſpiritu, atrium tabernaculi. Et in regimine plurali: uicini, pingues, timoroſi domini, omnes læti corde. Inuenimus tamen quædam ex eis quæ non mutantur: ut deſiderantes iuſtitiam meam, lætatores iuſtitiæ meæ. Pail. Meſſis, Nazaræus, fœnum. eunuchus. Et in regimine redit pepoal in ſcheua, ut meſſis tritici, Nazaræus dei, eunuchus Pharaonis. Sed daggeſſata nõ mutantur in ſubiunctione, ut fortis, grandis, robuſtus,
B fortiſſimus paſtorum. Sic, eunuchi Pharaonis, ex raphatis, ſeu non daggeſſatis. Duo eunuchi eius, ex daggeſſatis, ideo non mutantur. *Inuenitur quidem* אַבִּיר *cum dagges, & tunc non mutatur. Inuenitur quoq;* אֲבִּיר יעקוב *fortiſſimus Iacobi, ab* אַבִּיר *qđ eſt de forma* נֲרִיב *Sic* סָרִיס *quãdo eſt de forma* אָבִיר *eſt raphatum, mutatq; kamez in ſcheua. Quando autem eſt ex forma* אַבִּיר *non mutatur, computaturq; inter daggeſſata. Nam quũ Res litera non recipiat dagges, mutatur dagges et pathah in kamez uocem*

ex daggeſſatis,tẽpus,tẽpora. Et in regimine, tẽpora. Affixa pluraliũ: ſcripta eius, ſcripta eorum,& ſic de reliquis. Eſt quoq; Peal cum pathah. Et hęc forma eſt eadẽ in regimine & ſtatu abſoluto. Vt דבש *mel,* חרס *ulmus.* Peel. Dolor,lupus, puteus,ꝓpinquus. Plurale,lupi:& in ſubiunctione,lupi,dolores. Eſt q̊q; Peel cũ ſægol,& adiungit̃ in forma peal. Eſt etiã humerus:ut,& extẽdit humerũ ſuũ ſuper humerũ eius. *Hæc forma cũ affixis uenit iuxta formã* בגד קבר *de qbus dices* בגדו *ueſtis eius,* קברו *ſepulchrũ eius. Sic etiã dices de* שכם *Sed et hoc ſciendũ,ꝙ ſunt quædam in hac forma quæ cũ affixis habent pathah, ut* אבן *lapis,* רגל *pes,* גפן *uitis: de quibus dicimus* אבנו *lapis eius,* גפנו *uitis eius.* Peal. Extraneus,crinis bitumẽ,botrus. Et in regimine,extraneus, crinis,bitumen, uua. Attamẽ extraneus terræ nõ mutat̃ in ſubiũctione,niſi de kamez in pathah. Cęterũ crinis pedũ eſt de alia forma,nẽpe de forma paal. Hic שער *eſt de forma iſta* מלך *niſi ꝙ propter literã gutturalem utrunq; ſægol mutatur in pathah, ſicut &* נער *puer,* בער *fatuus,* זעם *furor, eiuſdẽ formæ ſunt.*

rabiles. Quædã enim habent augmentũ uel à principio, uel à fine: quædã in utroq;: quædam ſunt ſine augmento tam à principio q̃ in fine. Ea quæ habent augmentũ, habent unã ex literis האמנתי ſupadditã, ut מבחר electio, הצלה liberatio, תפארת decor.

Affixa cum ſingulari. Verbũ eius, uerbum tuum, uerbum meum, uerbum eorum, uerbum ueſtrũ, uerbum noſtrum. Verbum eius, uerbum tuũ, uerbum earum, uerbum ueſtrum. Affixa pluraliũ. Verba eius, uerba tua, uerba mea, uerba eorũ, uerba ueſtra, uerba noſtra. Verba eius, uerba tua, uerba earũ, uerba ueſtra. Porrò gamelus, paruus, cuniculus, quæ ſunt de hac forma, daggeſſantur in plurali ſuo, ut gameli, parui, cuniculi. Idẽ ſen-
Pag. 11. tiendum cũ affixis. Proinde ab his, ſitis,
A exercitus, quæ ſunt ex quieſcentibus in aleph lamedpoal: צְבָאוֹ exercitus eius, exercitus tuus: ſitis eius, ſitis ueſtra, ſitis eorũ, ſitis ipſorũ. Peal. Scriptura, honor & quæ ſunt in forma eorũ, kamezata, ſed in ſubiunctione pathanť. Cũ affixis: ſcriptura eiꝰ, honor eiꝰ. In ſubiunctione ſeu regimine pluraliũ; ſcripturę, honores. Et

ex dag-

Eſt præterea nomen agens & actum: uocaturq́ꝫ nomen formæ, ut ſapiens, impius, ſtultus, rex, ſeruus, & alia his ſimilia. *Id uult hic Rabbi Moſche, quòd quædam nomina formalia ueniunt aliquando loco participij præſentis temporis, aliquando loco participij præteriti: ut* חכם *ſapiens, capitur & pro participio præſenti atq; præterito. Vnde non dicimus* חוכם *uel* חכום *cum* חכם *pro utroque ſatisfaciat. Sic* גבור *fortis, uirilis, capitur pro* גובר *&* גבור *quum ſit nomen formale.*

FORMAE NOMINVM.

HAe autem ſunt quædam formæ nominũ cũ affixis ſuis. Paal, ut uerbũ, memoria, barba, rhamnus, paruus, nubes, ſapiẽs, ſtultus, & his ſimilia. Omnia hæc camezantur. Quando uero in ſub- B
iunctione & regimine ponuntur, migrat punctum ipſius pepoal in ſcheua: ut uerbũ domini, nubes domini, fumus ciuitatis. Et in collectione ſeu plurali, uerba, memoriæ, & ita de reliquis. Et in ſubiunctione, uerba domini: & ab חכמים ſapientes cũ pathah, idq́ꝫ propter literã gutturalem. *Formæ nominũ apud nos ſunt innume*

operationem in ſapientia, quam acquiſiſti & didiciſti. Idem ſentiendum de alijs nominibus, quæ hanc ſeruant formam: ut ויאהל *& tabernaculum teten dit, ſeu operationem fecit cum* אוהל *tabernaculo. Sic ab* עין *oculo deriuatur uerbum* עוין *aſpiciẽs, ſcilicet toruo oculo. In hunc modum ab* אזן *id eſt auris, fit uerbum* האזין *id eſt* הטה אזן *inclinauit aurem, &c.*

B Eſt quoq; nomen quod deriuat̃ à uerbo, ut Reuben, Schimeon, Zebulũ. Eſt præterea nomen, quod eſt nomen rei, à nullo deriuatum uerbo, à quo nec operatio ulla deflectitur, ut uir, mulier, lapis, uitis, equus, mulus, aſinus, bos, lignum, ferrum, & his ſimilia. *Reuben à uerbo* ראה *uidit: Schimeon ab* שמע *audiuit. Sed Abrahã, Aharon, Pinhas, et alia quædã his ſimilia nõ deriuãtur à uerbis, qa neſcimus rationẽ cur ſic uocẽtur.*

Pag. 10. A Sed & inter nomina uerbalia eſt differentia. Nam eſt nomen actus, ut ſapientia. *Per hoc nomen intelligas accidens, quo indiuiduum informatur: ut in Reuben eſt uel ſapientia uel inſipientia, impietas uel pietas. Sic in lapide eſt uel nigredo, uel albedo, aut aliud accidens, à quo albus uel niger denominatur.*

Eſt

pathah & holem: quapropter etiā formā habet utriuſq; puncti. Hinc eſt quod quidā Grāmatici ſcribūt, lectionem ſcheua tendere ad pathah: alij uero uolunt quòd declinet ad ſægol: & ſic legitur à Germanis.

PORTA, SEV CAPVT.

Iſti ſunt filij linguæ: nomen, uerbum, & dictio. Nomen: Eſt nomen quod uocatur nomen uerbale, ſeu actionis, à quo ſcilicet manat operatio quædā, ſeu Verbum: ut à דבר loquutio, dicimus partim cum kamez, & partim cū pathah, iuxta alia uerba, loquutus eſt, loquutus es, pro eo quòd profert ex ore ſuo uerbum. Sic eſt ſapientia: dicimus enim hinc uerbaliter ſapuit, ſapuiſti, eò quòd ſapientia acquirit. Sic eſt de omnib⁹ alijs nominibus uerbalibus, hunc modū habentibus. Pag. 9. A

Licet דבר *nō inueniatur in præterito kal, tamē quum in participio præſenti nō raro occurrat, poterimus eo hinc uti iuxta omnes modos. Proinde uerba iſta quæ à nominibus formātur, includunt in ſua operatione ſignificatum nominis: ideo dicit quòd profert ex ore ſuo uerbum, ut* דִּבַּרְתָּ *idem eſt quod, feciſti operationem cum uerbo quod eſt nomen. Sic ſi dixeris* חָכַמְתָּ *perinde eſt, ac ſi diceres, feciſti*

propter aleph, quæ punctatur cum zere. Kihi, cuius lectio declinat ad hirec; ob Heth cum hirec punctatã. Secunda, Si uenerit poſt ipſum Iod, lectio eius declinat ſemper in hirec, etiam Iod punctetur aliqua alia uoce: ut, in manu mulieris: ubi motus ſcheua declinat in hirec, non obſtante quòd hirec punctatur cum pathah. *Notabis hic ſcheua non eſſe uocẽ, ſed miniſtram uocalium: quia nunquam conſtituit ſyllabam aut dictionem abſq; alio concurrenti uocali. Et quando ſeruit cum* kamez*, pathah, aut ſægol, uocatur hatephkamez, hatephpathah, hatephſægol. Et quando dicitur ſcheua ante* Iod *legi pro hirec, id pauci obſeruant, præter* Tabiritas*, qui elegantiores inter* Hebræos *in lingua habentur.*

Tertia, Si uenerit poſt ipſum ſcheua una ex reliquis literis, punctata cum aliquo uocali, tẽdit lectio ſcheua in kamez.

Non dicit, quòd proferatur ut uox kamez *iuxta modum quo* Germani *ipſum proferunt, ſed per modũ quo ab* Hiſpanis *&* Barbaris *profertur, qui ipſum legunt ut pathah ſimplex, nõ ualentes enunciare* kamez*.* Tabiritæ *autem faciunt differentiã inter ipſum & inter pathah.* Nam *uox* kamez *componitur ex pathah*

noribus reſpondet אָ nempe kybuz ſeu collectio labiorũ. Igitur poſt uoces magnas eſt quies, & nõ eſt dagges poſt eas, niſi produxeris uocẽ quæ inuenitur poſt eam quieſcens: ut, quare, illuc, obſecro.

Hoc eſt, retinaculũ quod eſt ſub camez, diſtinguit quietem à daggeſch, & eſt quaſi dictio per ſe ſtans, ut יֶאֱמַה לְאֻמּוֹת

Proinde ſcheua quod uenit poſt uocem magnam, perpetuò mouetur.

Semper enim uenit retinaculum poſt uocẽ magnã quæ eſt ante ſcheua, ut פִּינְחָס פְּקוּדֵי

Scheua ueniens poſt uocem paruam, quieſcit. Quãdo uerò duo ſcheuain ſunt pariter, ut audient, diſcent, primum quieſcit, & ſecundum mouetur. *Id locum habet de ſcheuain quæ in medio dictionis cõcurrunt: quia à principio dictionis nunquã ſcribuntur ſimul duo ſcheuain. In fine uero utrunq; expreſſe ſcriptũ, quieſcit, ut* וַיֵּבְךְּ *Et fleuit.*

Lectio ipſius ſcheua eſt in triplici forma. Vna, ſi uenerit poſt ipſum una ex literis gutturalibus, declinat lectio eius ad lectionem illius literæ, ut Teena ficus: cuius lectio declinat ad zere, idq; B

uero magnam, quies abſconditur.

Poſt quamlibet uocẽ magnã ſequi deberet una ex literis אהוי *nempe poſt* kamez *aleph, ut* בּאקר *pro* בּקר *Et poſt holem atq; ſchurec uau, ſicut & aliquando uenit holem poſt uau: ſed ſchurec nunquam ſcribitur ſine uau. Sic poſt hirec & zere. ſemper ſequi deberet* Iod, *ſicut & poſt hirec ſæpe uenit, & uocatur tunc hirec magnũ. Vnde dicis* R. Moſche, *quòd poſt uocem magnam quies abſconditur, hoc eſt, una ex literis quieſcẽtibus, uidelicet* אהוי *abſconditur. At poſt uocẽ paruam quies apparet, quia illic nulla ex literis* אהוי *abſconditur, ſed ſemper ſequitur dages aut ſcheua quieſcens, ſicut ediuerſo uox magna ſemper includit unam ex literis* אהוי *ſequiturq́; poſt ipſam uirgulam raphe.*

Secunda uox eſt e, uocaturq́ʒ zere & kamez paruum. E regione uero eius eſt uox parua æ, cuius nomẽ eſt ſægol, quæ & pathah paruum appellatur. Tertia eſt i, & eſt nomen eius hirec. Poſt quod ſi uenerit Iod, eſt uox magna, & abſq́ʒ Iod eſt uox parua. Quarta eſt o, uocaturq́ʒ holem, è regione cuius eſt uocale paruũ

Pag. 8. A ֳ quod hateph kamez uocat̃. Quinta eſt u, cuius nomen eſt ſurec, cui ex mi-

noribus

principiũ dictionis habuerit duas literas ex bgad cphath, daggeſſat̃ prima quantũlibet ſubiũcta fuerit literis Eheui, idq́ tũ quando punctat̃ cũ ſcheua. *Addit conditionem: nam abſq; ſcheua raphatur.*

Vt nubes parua quaſi manus hominis. Dum honoratus fuero in Pharaone. Non dominabitur ei cum duritia. Num ut כְּכַרְכְּמִישׁ Carchemiſch Calno? Nunquid quũ tangeret eam? Accinge nunc quaſi uir lumbos tuos. Sed excipiuntur מְעַשִׂים pauca à regula quam cõmemorauimus. Et ſunt: Quoniã ſuperbiendo ſuperbiuit. Populus quẽ redemiſti. Quis ut tu, magnificatus in ſanctitate? Exactores, potentes. Sambuca, pſalteria. Et ſapientia, quaſi ſapientia deorum. Pag. 7. A

PORTA SEV CAPVT punctationis.

SCias puncta uocalia eſſe decẽ: quinque magna & quinq́ parua. Vnum eſt ָ cuius nomen eſt kamez magnum; & è regione illius eſt אַח uocale paruum, cuius nomen eſt pathah magnum. Poſt uocale paruũ quies apparet, poſt uocem B

Artator. Quid præualuiſti: quæ utilitas? *Per* דחיק *intelligas ſubiunctionē dictionis paruæ ad bgad cphath mediante makaph, ſed requiritur ut punctetur cū kamez, uel pathah aut ſægol, alioquin bgad cphath raphabitur.* Veniēs à longe: ut duplex pecunia: &, ſacrificabis paſcha: ſuper te maceria: &, ſerui tui uenerūt. Eſt aūt quādo dictio, cuius caput habet bgad cphath, ſignat̄ cū accentu ſupiori. Qd ſi fuerit milra, id eſt, ſi accētus fuerit infrà, raphat̄: ut, benedicēs te benedictus: domus Pharaonis. *Veniēs à longe, eſt quādo accētus uenit longe ab accentu qui eſt ſub literis bgad cphath. Vbi ſciendū, q à longe ueniēs nō habet locū niſi in litera quæ nō eſt radicalis, explicitè uel implicitè ſcripta: ut,* וַאֲעִירָה בָּם *Sic* וזבחת פסח *Sin he fuerit radicalis, non quadrat in eā à longe ue-*
B *niēs: ut* עָנָה בִי *Reſpondit mihi.* Veniūt tamen tria poſt literas mappic raphata: קַו תֹהוּ regula uacua, pacificus cum eā, dn̄s in eis, Sinai in ſancto. Qd ſi mediū dictionis ſimile fuerit principio, finis raphat̄, & principiū daggeſſat̄, etiāſi ſubiunctū fuerit literis Eheui. Et ponā margaritā, Fatigatus ſum ſuſtinēdo. Si uero principiū

Et Schophar gilgal eſt ררגא *Maarich uero eſt* מירכא *Et Tren hutrin uocatur alio noïe* מירכא בפרלת Et iſti ſunt accẽtus pauſãtes: Zarka, Pazer gadol, Carne para, Teliſcha ſiue Talſcha, qui ſcilicet caput obtinet dictionis. Rebia, Thebir, Azla, Schne geriſchin, Paſchet, Iethib, Zakeph katon, Zakeph gadol. Tarha, athnahta. Et in tribus libris, nempe in pſalmis, Prouerbijs & Iob, Tarha qui eſt in capite dictionis, pauſat, qui uero eſt באמצע
in medio, nõ pauſat. Et Tren hutrin licet Pag. 6. A
ſit ut accentus Thebir, nõ tamen pauſat quando in ſubiũctione uenit. Vt: quare facies ſic ſeruis tuis? Sic Tarſa quamuis ſimilis ſit accentui Talſa, nõ tamen pauſat quando in conſtructione ponitur.

Accentus pauſantes ſunt reges. Teliſcha uero eſt Theliſcha maior. Et Schne geriſchin eſt גרשיים *Sic Paſchet &* פשטא *idẽ ſunt, ſicut & Tarha &* טפחא *Porrò in tribus libris qui citantur, ſunt breues ſententiæ, ideo uariant in accentibus ab alijs libris. Vnde quum dicit, & qui eſt in medio dictionis non pauſat, intelligendum eſt de* טפחא *qui eſt in*
fine dictionis: ut יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים *frangẽt onagri:* Pſal. 104.

ui quieſcētibus, raphabit, ſiue lenis erit. Regula. Quando Bgad Cphath ſubiungitur literis Iehu ſeu Eheui, raphabitur, præter relatorem, pauſatorem וְרַחִיק & artatorem atq; à longe uenientem.

Lenes quidē fiunt Bgad Cphath poſt literas Iehu, quòd poſt eas ueniat quies. Excipiuntur autem quatuor caſus, ubi Bgad Cphath poſt Eheui ſcribitur perinde ac ſi non ſequerentur eas. Porrò Mappic, id eſt relator, locum habet in literis יהוי *quæ relatiue capiuntur, non autem Aleph, ideoq; poſt eas daggeſſatur Bgad Cphath. Exempla.*

Relator. In latere eius pones. Ad me uenies. *Maphſic, id eſt, pauſator, accentus ſcilicet qui pauſam facit inter literas Eheui & Bgad cphath.* Maphſic:

B Fecerunt conſummationē. Sic quoque ſi ſit pauſator unus ex accentibus. Accentus uero qui non pauſant ſunt, ut Schophar haphuch, &c. *Accentus qui non pauſant, hoc eſt, qui trahunt dictionem in Iehu deſinentem ad ſequentem dictionem, & illa habuerit primam literam Bgad Cphath, raphabitur Bgad Cphath. Et hi accentus uocantur miniſtri: proinde Schophar haphuch uocatur alio nomine* מְחַבֵּר

PORTA SEV CAPVT literarum Eheui.

NOueris quatuor eſſe literas, quæ uocantur literæ flatus: nam illæ literæ aliquando ſic quieſcunt, ut nõ proferas eas ulla prolatione, ſignumq; earũ eſt Eheui. Ex quibus Eui quieſcunt nõ tã in medio quàm in fine dictionis. He uero quieſcit in fine dictionis tantum.

Literæ Eheui cæteris literis nobiliores & digniores ſunt iuxta Cabaliſtarũ ſententiã, præſertim cũ quatuor tetragrammaton literæ ex illis conſtituantur. Vocantur autem literæ flatus, q, exigant ante ſe protractionẽ flatus, unde & literæ משך *protractionis uocãtur: ut in* בְּרֵאשִׁית *neceſſe eſt ut protractè proferas literam Res: ſic in* שומר *Schin ante Vau protrahenda eſt.*

Sunt præterea ſeptem literæ duplicis pronunciationis, fortes ſcilicet & lenes, quarum ſignum eſt Bgad Caphrat. Pag. 5. A

Nam habet quælibet harum duplicem uocem, duram & lenem, niſi quòd Res litera alia ratione fit fortis & lenis.

Et ſex ex eis, nempe בגד כפת cum aliqua earũ uenerit cõiuncta literis Ehe

palati. Harum ſignum eſt Gichack. Et quinq́ ex eis literæ linguæ proferentis de medio dentium, quarum ſignum eſt datlenath. Sunt deniq́ quinq́ ex eis literæ dentium, quarum ſignum eſt Saſſcheraz. Item quatuor ex eis ſunt literæ labij quarum ſignum eſt Bumaph. *Vocantur quatuor literæ labij, & non labiorum, quia labium ſuperius non mouet ſe.*

B En habes uiginti & duas literas atq́ prolationem earũ: ex quibus duæ ſunt literæ, auxiliũ ordinationis, quarũ prolatio fit per nares. Harũ ſignum eſt man: & probabis eas clauſura narium, cognoſcesq́ in hunc modum prolationẽ earũ.

Scientia cognoſcendi literarũ diſcrimina ad hoc prodeſt, quòd omnes literæ eiuſdem inſtrumẽti permutantur adinuicem. Exemplum de literis gutturalibus. He & aleph, האמון *&* התמון *turba. Sic in Gichak, Gimel & Caph,* סגר *&* סכר *clauſit. Item in Saſſcheraz, Samech, Zade & Zain,* עלז *&* עלס *&* עלץ *exultauit. In Bumaph,* פרס *&* מרס *defricauit.*

PORTA

PORTA SEV CAPUT literarum.

LIteræ ſunt uiginti & duę. *Præter ſcilicet finales.* Vndecim ex eis ſunt radicales & fundamẽtales, nec unquam ſeruiunt. Et undecim ex eis ſunt quæ radicales ſunt & etiam miniſtrant.

Id eſt, aliquando inueniuntur radicales, aliquando miniſteriales.

Signum undecim radicalium eſt חט ספר &c. id eſt, fila, ſeu compinge librum ſtirpem iuſtitiæ. *Quidam ijs quoque annumerauit literas daleth & teth. Nam teth inuenitur in dictione ניצטרק & daleth in חז חורמנתרן Sed tunc ponuntur loco tau: unde magis uocãtur literæ permutationis ſeu ſubſtitutionis, quàm miniſterij.*

Signum miniſterialiũ eſt אתבנח &c. Ex his ſunt quæ ſeruiũt in capite dictionis tantũ, quarum ſignũ eſt ælbaſch: & quædam in capite & fine, quarũ ſignum eſt, Tochen haiom. Proinde literæ Pag. 4. A diuiduntur in quinq; prolationes. Quatuor ex eis ſunt literæ gutturis, quarum ſignum eſt ahha: & quatuor ex eis literæ

nos uiſitantes ſeu uiſitamus: אתה פוקד *tu uiſitans ſeu uiſitas. Idem ſentiendum de paul ſiue participio præterito.*

Imperatiuus. In maſ. peal uel peol, operare. In fœm. operare. In plur. maſ. operamini. Et ad fœminas multas, operamini, uel פְּעוֹלְנָה operamini. *Imperatiuus ſemper eſt de re præſenti & futura, nō autem de re iam facta. Sed & id notandum, quòd in fœm. & plur. ain poal habet pathah, quando ipſa eſt una ex literis* אחה״ע *alioquin habet hirec, ut* שִׁמְרוּ *custodite,* שִׁמְרִי *custodi ô mulier. Sic* פְּעַלְנָה *habet pathah propter ain, alioquin habet holem, ut* חֲגוֹרְנָה שַׂק *accingite ſaccum.*

Paul. In maſ. factus ſeu elaboratus:
B in fœm. elaborata. In plur. maſ. elaborati: & in plur. fœm. elaboratæ. *Participium iſtud præteritum habet rationem operationis rei adhuc durantis. Nam non poteris dicere* הַבַּיִת הַזֶּה בָּנוּי *domus iſta extructa, ſi domus ipſa non habet exiſtentiā. Nam* בָּנוּי *cōnotat domum in tempore iſto ædificatā. Porrò Infinitiuus uocatur* מָקוֹר *origo ſeu ſcaturigo, quòd omnes uerbi operationes ab eo ueniāt, præteritū, futurū & præſens, ipſe autem incerti ſit temporis, perſonæ, & generis.*

PORTA

Futurum. Signum literarum loquentium pro futuro ſunt ·אי״תן· Nam loquẽs pro ſeipſo in futuro, maſculinè & fœmininè, operabor. Ad abſentẽ maſ. qui nõ eſt præſens, operabitur. Ad maſculum præſentem, operaberis. Ad fœminã uerò quæ non præſens exiſtit, in hunc modum, operabitur. Et ad fœminã præſentem תִּפְעֲלִי operaberis. Ad plures uerò qui loquuntur pro ſeipſis, ad maſ. & fœminas, operabimur. Et q nõ ſunt ob oculos, ad plures maſ. operabunt. Ad maſculos uerò plures præſentes, operabimini. Porrò ad fœminas multas præſentes & abſentes, operabimini, operabunt. Habbenoni, participiũ præſens: ad unicũ maſculinũ, operãs ad fœmellã, operãs, uel operatrix. Et ad plures maſ. operatores: & ad multas fœminas, operatrices. Pag. 3. A

Vocatur hic modus Benoni, id eſt, intermedians, quòd operatio eius incipiat in tempore inſtante, & duret quouſq; perficiatur. Et quoniam hæc perſona eſt de abſenti, trahes eam ad alias perſonas per pronomina primæ & ſecundæ perſonæ: ut אני פוקר *ego uiſitans ſeu uiſito,* אנהנו פוקרים

eſt. Affixa autem ſimplicia ſunt aliæ perſonæ quæ ſuperadditam habent literam, ut פקדת *uiſitaſti,* פקדתי *uiſitaui,* אפקוד *uiſitabo, &c. Affixa uero compoſita uocantur, quæ ultrà affixa ſimplicia habent aliam literam miniſterialem: ut* פקדתהו *uiſitaſti eum,* פקדתיך *uiſitaui te,* אפקדך *uiſitabo te, &c.*

Verbum. Præteritũ, qui ſcilicet nõ eſt præſens. Maſculinè, operatus eſt: fœminè, operata eſt: pluraliter maſculinè & fœm. operati ſunt. Ad præſentem, loqueris ad maſculum: operatus es: & ad fœminam, operata es. Ad multos maſculos, operati eſtis: & ad fœminas multas,
B operatæ eſtis. Ad loquentem pro ſeipſo in maſ. & fœm. genere, operatus ſum. Ad multos & multas, פָּעַלְנוּ operati ſumus. *Præteritum ſemper habet kamez ſub prima, præter* פעלתם *&* פעלתן *quæ habet primam literam ſcheuatam, id quod ex multitudine uocalium euenire noueris. Et ſi quæras cur kamez in* פעלנו *non mutetur: dicendum quòd habet accentum in penultima, & non in ultima, ſicut* פעלתם *Sed & id hîc notandum eſt, quòd prima perſona utriuſque numeri non tam in præterito, q̃ in futuro eſt cõmunis generis.*

etiã hîc, q̃ à tribus uſq; ad decẽ habet numerus maſ. additionem literæ he, fœm. uerò caret ea, excepto שמנה *octo. A decẽ uerò uſq; ad uiginti contrariũ ſeruatur. Nã maſculina carẽt litera* He, *quã fœmin. habent: ut* אחד עשר & עשתי עשרה *undecim,* שנים עשר & שתים עשרה *duodecim,* עשרים *uiginti, maſ. et fœm. Sic* שלשים *triginta, maſ. & fœm. Et ſic procedes uſque ad* מֵאָה *centũ. Sed & hoc notandum, quòd dies & anni quũ numerandi ueniunt, ab uno uſque ad decem pluraliter iunguntur numeris, ut* שלשת ימים *tres dies,* עשרת ימים *decẽ dies. A decẽ uerò & deinceps ſingulariter cõſtruũtur cũ numeris, ut* אחד עשר יום *undecim dies,* מאה שנה *centum anni.*

Dictio eſt quæ non habet accentum, ut אַךְ attamen, ueruntamẽ, etiã, quia, ſic, quod, cum, ſuper, quum, ob, propter. Pag. 3. A

Dictio cõſignificatiua eſt quæ nõ habet accentũ, ſi non coniungatur alteri dictioni. Vnde hæ uocantur מלות הרבק *dictiones adhæſionis, quia ſemper inueniuntur cõiunctæ, nec unquam ueniunt in diſtinctione aut fine ſententiæ.*

Verbum. Verba & affixa ſimplicia ꝙ compoſita. *Verba, ut ſunt* פקד *âuit,* שמר *cuſtodiuit,* זכר *recordatus*

Q
iii
33

uidunt nomen & in alias partes: ut eſt nomen uniuerſale, nomen ſpeciei, nomē accidentis, & cætera.

Nomē, terra, cœlum, olus, herba, ſol, luna, panis, caro, uinū, aqua, caput, pes, auris, oculus, anima, ſpiritus, flatus. Hęc B & omnia his ſimilia, quæ ſunt ſignū uocationis rei, appellātur nomina ſubſtantiæ. Nomen autē formæ, iuſtus, impius, magnus, paruus, ſeruus, rex, princeps, dux: & omne nomen quod eſt formatū ab alia re, uocatur nomē formæ. *Vocantur hæc nomina nomina formalia, propter formam ſubſtantiæ inhærentem: ut iuſtus ſic uocatur à iuſtitia, quæ ineſt ei, & ſapiens ab inexiſtente ſapientia, rex ob regni dignitatem.*

Nomen gentile, Iſraëlites, Ebræus, Aegyptius, Aedomæus, Bethlahmites.

Non refert, ſiue formes gentile nomen à populo, ſiue à terra, ſiue à loco, ut ſunt exempla textus.

Nomen numeri, unus, duo, tres, quatuor, quinque, decem, centum, mille, decem milia. אחר *maſculinè* אחת *fœmininè pro* אחרת *Sic* שנים *duo maſ. &* שתים *pro* שנתים *duæ* שלשה *tres maſcul. &* שלש *tres fœm. Et itē* שלשת *tres maſc. & fœm.* Notandū

etiam

GRAMMATICA
RABBI MOSCHE KIMHI,

[redacted]

comentario Eliæ Leuitæ.

Seb. Munster interpretatio

דקדוק משה קמחי

GRãmatica Moſche Kimhi. *Pag. 1. A*

Fuit hic Rabbi Moſche frater Rabbi Dauid Kimhi, autoris libri Michlol, ambo filij Rabbi Ioſeph.

מַהֲלַךְ Via ſemitarum ſcientiæ, approximatio interpretationis ſapientiæ, excellens traditio ad intelligendum uias linguæ ſanctitatis. *Id uult: Hæc eſt uia, ambulate in ea: ipſa ducet uos in ſemitis æquitatis & ueritatis, ne impingant pedes ueſtri. Accedite igitur, ut intelligatis parabolas & interpretationes uerborũ ſapientum, excellentiamq; & artem uocabulorum ſanctorum.*

Hæc enim trifaria ſunt: nomẽ, dictio, uerbum. Nomen diuiditur in quatuor partes: eſt enim nomen ſubſtantiæ, nomen formæ, nomen numeri, & nomen proſapiæ. *Logici & quidam Grammatici di*

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

C 111 / 33

6
1-e
39 M

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
2 B
17

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

~~1. 10. d.~~

~~10-D-37~~

10.4.4.D.

6-1-e-39